

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2005

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	1
Οι βασικοί περιφερειακοί δείκτες: συγκρίσεις με το μέσο όρο της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης - διαχρονική εξέλιξη	2
Το παραγωγικό σύστημα της Περιφέρειας κατά τομέα παραγωγής	5
Υποδομές και ποιότητα ζωής	9
Ενδο-περιφερειακές ανισότητες. Διαχρονική εξέλιξη - εκτίμηση τάσεων	12
 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	 15
Αναπτυξιακές υποθέσεις για την Κεντρική Μακεδονία	16
Άξονες προτεραιότητας: ειδικοί στόχοι, ποσοτικοποίηση	17
Ειδικοί τομεακοί στόχοι	36
Ειδική στρατηγική για την ανάπτυξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας	38
Συνέπεια ως προς το Σχέδιο Ανάπτυξης	43
Αναμενόμενες επιπτώσεις	45
 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΩΝ	 48
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:	
ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	49
ΜΕΤΡΟ 1.1: Η Θεσσαλονίκη κέντρο παραγωγικών υπηρεσιών	50
ΜΕΤΡΟ 1.2: Υποδομές έρευνας και ανάπτυξης	52
ΜΕΤΡΟ 1.3: Υποστήριξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	54
ΜΕΤΡΟ 1.4: Συνδυασμένη ανάπτυξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	56
ΜΕΤΡΟ 1.5: Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του αναπτυξιακού νόμου στον τομέα της μεταποίησης	58
ΜΕΤΡΟ 1.6: Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο	59
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2:	
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	61
ΜΕΤΡΟ 2.1: Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης	62
ΜΕΤΡΟ 2.2: Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος	64
ΜΕΤΡΟ 2.3: Προστασία και ανάδειξη του όρους Αθως	66
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:	
ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	68
ΜΕΤΡΟ 3.1: Βελτίωση – συμπλήρωση του μεταφορικού δικτύου στην Κεντρική Μακεδονία	69
ΜΕΤΡΟ 3.2: Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Υγείας – Πρόνοιας	70

METPO 3.3: Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Εκπαίδευσης	71
METPO 3.4: Παροχή υποδομής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων	73
METPO 3.5: Αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής κυρίως για την υποστήριξη ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού	75
METPO 3.6: Εκσυγχρονισμός των υποδομών για την ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας	77
METPO 3.7: Παροχή κινήτρων για αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων	78
METPO 3.8: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΤΠΑ	80
METPO 3.9: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΚΤ	81
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4:	83
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
METPO 4.1: Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής	84
METPO 4.2: Εγγειοβελτιωτικά έργα-Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας	89
METPO 4.3: Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	91
METPO 4.4: Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας	93
METPO 4.5: Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων	94
METPO 4.6: Δασοκομία	95
METPO 4.7: Ενίσχυση υποδομών παράκτιας αλιείας	96
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5:	97
ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	
METPO 5.1: Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης	98
METPO 5.2: Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων	99
METPO 5.3: Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόληση	100
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:	
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	101
METPO 6.1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	102
METPO 6.2: Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων	104
METPO 6.3: Επενδύσεις για τη βελτίωση και τον εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων	106
METPO 6.4: Εγγειοβελτιωτικά έργα-Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας	107
METPO 6.5: Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	109
METPO 6.6: Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς	111
METPO 6.7: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αγροτικές περιοχές και προστασία αγροτικού περιβάλλοντος	113

ΜΕΤΡΟ 6.8: Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας	115
ΜΕΤΡΟ 6.9: Δράσεις ανάπτυξης του ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	116
ΜΕΤΡΟ 6.10: Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ΕΤΠΑ)	118
ΜΕΤΡΟ 6.11: Εδικές δράσεις αγροτικής ανάπτυξης - ΕΚΤ	119
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ – ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΝΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	121
ΜΕΤΡΟ 7.1: Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	122
ΜΕΤΡΟ 7.2: Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ	123
ΜΕΤΡΟ 7.3: Τεχνική βοήθεια ΕΓΤΠΕ	124
ΜΕΤΡΟ 7.4: Τεχνική βοήθεια – Μελέτες Ωρίμανσης και Προετοιμασίας	125
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ	126
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	145
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	176

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Οι βασικοί περιφερειακοί δείκτες: συγκρίσεις με το μέσο όρο της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης - διαχρονική εξέλιξη

- **Γεωγραφικά και μορφολογικά στοιχεία:**

Η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συγκροτεί το διαμέρισμα Β. Ελλάδας μαζί με τις περιφέρειες Δ. Μακεδονίας, Αν. Μακεδονίας, Θράκης και Θεσσαλίας. Καταλαμβάνει το κεντρικό τμήμα της Βόρειας Ελλάδας, αποτελείται από τους νομούς Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Σερρών, Κιλκίς, Πέλλας, Ημαθίας, και Πιερίας και έχει έδρα την Θεσσαλονίκη, πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού. Συνορεύει Βόρεια με δύο Βαλκανικές χώρες, την Βουλγαρία και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Νότια βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος και συνορεύει με την Περιφέρεια της Θεσσαλίας. Δυτικά συνορεύει με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και ανατολικά με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Έχει συνολική έκταση 19.146 χμ² και καλύπτει το 14,5% της συνολικής έκτασης της χώρας.

Η Περιφέρεια έχει πλούσιους φυσικούς, εδαφικούς και υδάτινους πόρους, καθώς και πλούσιο υπέδαφος που αξιοποιούνται εν μέρει, αλλά απαιτούν και περαιτέρω εκσυγχρονισμό υποδομών και ερευνητική προσπάθεια. Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατέχει μια ιδιαίτερα ευνοϊκή θέση στη διασταύρωση των εθνικών αξόνων ΠΑΘΕ και ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ. Η κεντρικότητα αυτή σε συνδυασμό με το λιμάνι της Θεσσαλονίκης θα τονωθεί περισσότερο με την ολοκλήρωση της ΕΓΝΑΤΙΑΣ και την σύνδεση με την Αδριατική. Η γεωγραφική θέση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας διαμορφώνει με τα δεδομένα της συγκυρίας (διαπεριφερειακή, διαβαλκανική και Ευρωπαϊκή λειτουργία της περιφέρειας), ένα σημαντικό "πεδίο" ανάπτυξης πρωτοβουλιών. Η Θεσσαλονίκη θα ανταποκριθεί στις προσδοκίες του Βαλκανικού σχεδιασμού, στο βαθμό που θα μετατρέψει το οργανωτικό, λειτουργικό και παραγωγικό της πλεονέκτημα σε πολιτικό βάρος.

- **Πληθυσμός**

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατατάσσεται από πλευράς πληθυσμιακού δυναμικού, δεύτερη μεταξύ των 13 Περιφερειών της χώρας, με συνολικό πληθυσμό που ανέρχεται σε 1.792.304 κατοίκους σύμφωνα με την εκτίμηση της ΕΣΥΕ για το 1998 και καλύπτει το 17,1% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού της Περιφέρειας την περίοδο 1993-98 είναι μεγαλύτερος από τον ρυθμό αύξησης του πληθυσμού της Χώρας (3,13% έναντι 1,56%) και υπερδιπλάσιος του μ.ο. του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού οφείλεται, αφενός στη φυσική πληθυσμιακή αύξηση κι αφετέρου στη σημαντική καθαρή εισροή πληθυσμού στην περιφέρεια λόγω της παλιννόστησης και της εισροής αλλοδαπών μεταναστών.

Η πληθυσμιακή πυκνότητα της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι 93,6 κάτοικοι ανά τετρ. χλμ. έναντι 79,7 της χώρας. Ο αστικός πληθυσμός ανέρχεται στο 57% του συνολικού πληθυσμού (1991) και παρουσιάζει τάση σταθεροποίησης σε σχέση με το 1981. Ο αγροτικός πληθυσμός ανέρχεται στο 26% του συνολικού και παρουσιάζει μείωση σε σχέση με το 1981, ενώ ο ημιαστικός πληθυσμός αυξάνεται και ανέρχεται στο 17% του συνόλου.

Η πρόβλεψη πληθυσμού για την Περιφέρεια και το έτος 2001, εμφανίζει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά αύξησης πληθυσμού στην Ελλάδα, σύμφωνα με μελέτη ΚΕΠΕ. Στην κατεύθυνση αυτή συνηγορούν και τα σενάρια πρόβλεψης πληθυσμού στο χωροταξικό σχέδιο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, όπου η μεταβολή για την περίοδο 1991-2001 εκτιμάται μεταξύ 6.8% και 24.3% για την περίοδο 1999-2011 μεταξύ 23% και 37.7%.

- **Περιφερειακό ΑΕΠ**

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι χαμηλότερο του αντίστοιχου μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας. Συγκεκριμένα ανέρχεται στο 97,9% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας για το έτος 1994, παρουσιάζοντας ωστόσο μικρή βελτίωση σε σχέση με το έτος 1989 που ήταν 96,2%.

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ της Περιφέρειας αντιστοιχεί στο 67% του μέσου κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1996 και η Περιφέρεια κατατάσσεται στις φτωχότερες της Ε.Ε., βελτιώνοντας όμως τη θέση της σε σχέση με το έτος 1986 που είχε το 58% του μέσου κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ένωσης και βρισκόταν στην 23^η θέση μεταξύ των Περιφερειών με το χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ.

Η Περιφέρεια παράγει το 17% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας. Στον πρωτογενή τομέα παράγεται το 18%, στον δευτερογενή το 28% και στον τριτογενή τομέα το 54% του περιφερειακού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τη χώρα είναι 15% για τον πρωτογενή τομέα, 25% για τον δευτερογενή και 60% για τον τριτογενή. Το μεγαλύτερο μέρος του ΑΕΠ της Περιφέρειας παράγεται στο νομό Θεσσαλονίκης (58%), ενώ ακολουθούν οι νομοί Σερρών (9,5%), Ημαθίας (8,3%), Πέλλας (7,8%) Πιερίας (6%), Χαλκιδικής (5,4%) και Κιλκίς (4,9%).

Όσον αφορά στην παραγωγικότητα, η Περιφέρεια υστερεί σε σχέση με την παραγωγικότητα τόσο της χώρας, όσο και της Ε.Ε. Συγκεκριμένα, το 1996 η παραγωγικότητα της Κεντρικής Μακεδονίας καλύπτει το 69% του μ.ο. της Ε.Ε. (ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας είναι 72%), παρουσιάζοντας μικρή κάμψη, σε σχέση με το έτος 1993 που το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 70% και μικρή βελτίωση σε σχέση με το έτος 1988 που ήταν 65%.

- **Απασχόληση - Ανεργία**

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανέρχεται σε 772,8 χιλ., ενώ οι απασχολούμενοι σε 694,3 χιλ. (1997). Η διαχρονική εξέλιξη του ενεργού πληθυσμού και της απασχόλησης τα τελευταία χρόνια (1993-97) παρουσιάζει σταθερή αύξηση, γεγονός που συμβαδίζει με τη διαχρονική αύξηση του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας.

Το 19,6% των απασχολούμενων εργάζεται στον πρωτογενή τομέα, το 25,6% στον δευτερογενή τομέα και το 54,8% στον τριτογενή τομέα ενώ τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά είναι 19,8%, 22,5% και 57,7% (1997). Κατά την περίοδο 1993-1997 παρατηρείται σημαντική αύξηση του ποσοστού απασχόλησης του τριτογενή τομέα, μείωση του ποσοστού του πρωτογενή και μικρότερη μείωση του ποσοστού του δευτερογενή. Η κατανομή των εργαζομένων μεταξύ ανδρών και γυναικών (63,2% έναντι 36,8%) είναι περίπου ίδια με αυτή του συνόλου της χώρας. Η ηλικιακή επίσης κατανομή των απασχολούμενων εμφανίζει την εθνική εικόνα με ιδιαίτερα υψηλές συχνότητες στις ομάδες ηλικιών από 25 έως 44 ετών.

Το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια το έτος 1997 φθάνει το 10,2% και βρίσκεται περίπου στα ίδια επίπεδα με το αντίστοιχο εθνικό που ανέρχεται στο 10,3%. Η διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας τα τελευταία χρόνια δείχνει κάποιες τάσεις αύξησης. Συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας το έτος 1993 ήταν 9,3%, ενώ το 1997 έφθασε στο 10,2% (τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά ανεργίας είναι 9,7% και 10,3%). Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας ανέρχεται στο 51,7% (Χώρα = 57,1%). Αντιστοίχως το ποσοστό ανεργίας στις γυναίκες και στους νέους είναι 16% και 29,6% στην Περιφέρεια, και 15,9% και 32,3% στη χώρα. Το φαινόμενο της αποβιομηχάνισης τα τελευταία χρόνια πλήττει και την Κεντρική Μακεδονία. Οι άνεργοι των μεταποιητικών επιχειρήσεων ανέρχονται στο 22,1% του συνόλου των ανέργων.

Η ανεργία διασπείρεται σε όλες σε όλες τις εκπαιδευτικές κατηγορίες του εργατικού δυναμικού και υποδηλώνει την δύσκολη αντιστοίχιση εκπαίδευσης και απασχόλησης. Το ποσοστό συγκεντρώνεται ιδιαίτερα στους νέους, όπου οι ρυθμοί εισόδου στην αγορά εργασίας είναι αργοί και στις γυναίκες όπου τα ποσοστά της ανεργίας είναι σαφώς υψηλότερα σε σχέση με αυτά των ανδρών ανεξάρτητα από τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Τα άτομα με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στην ανεργία όπως και τα άτομα με ανώτατη και μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Η ομάδα που πλήττεται περισσότερο είναι οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και νεαρής ηλικίας.

- **Επίπεδο εκπαίδευσης**

Το 34,7% του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας είναι απόφοιτοι Δημοτικού και το 3,7% δεν έχουν τελειώσει το Δημοτικό, ενώ 0,9% δεν έχει πάει καθόλου στο Δημοτικό(1997). Τα αντίστοιχα ποσοστά για τη χώρα είναι 34,1%, 2,8% και 1,2% Επίσης, το 28,7% έχουν απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης, το 7,4% είναι πτυχιούχοι Τεχνικών – Επαγγελματικών Σχολών, το 14,3% είναι πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών, ενώ οι κάτοχοι κάποιου μεταπτυχιακού τίτλου καλύπτουν το 0,3% του ενεργού πληθυσμού (τα αντίστοιχα ποσοστά για τη χώρα είναι 28,6%, 8,7%, 13,8% και 0,4%). Το επίπεδο εκπαίδευσης της Κεντρικής Μακεδονίας δεν παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς της διάρθρωσή του από το επίπεδο εκπαίδευσης της χώρας.

- **Επίπεδο καινοτομίας και επιχειρηματικότητας**

Αν και η Κεντρική Μακεδονία, χάρις κυρίως στον δυναμισμό που υποστηρίζει το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, διαθέτει ισχυρή παραγωγική και επιχειρηματική βάση, εντούτοις υστερεί ακόμη σημαντικά ως προς το εθνικό κέντρο, την Αττική, τόσο σε επιδόσεις όσο και σε υποστήριξη και χρηματοδότηση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης για τις ανάγκες των επιχειρήσεων.

Τα Πανεπιστήμια εξακολουθούν να αποτελούν τους κύριους χώρους παραγωγής ερευνητικού έργου, δεν έχει αναπτυχθεί η έννοια της μεταφοράς τεχνολογίας, το σχετικά μεγάλο ενδιαφέρον για την τεχνολογία δεν είναι αρκετά ώριμο, και τη «μερίδα του λέοντος» στη χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων εξακολουθεί να παίρνει η περιοχή της Αττικής, ενώ εκτιμάται ότι η δημιουργία ενός Φορέα υπεύθυνου για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη θα συμβάλει στην άρση της αναντιστοιχίας μεταξύ Αθήνας και Θεσσαλονίκης και στην διεύρυνση των χρηματοδοτήσεων έρευνας στη Βόρεια Ελλάδα.

Αναμένεται βεβαίως ανάπτυξη της αγοράς με την εμφάνιση μεγάλων εταιρικών σχημάτων και για ορισμένους επιχειρηματικούς κλάδους, όπως οι Τράπεζες, η αγορά είναι πιο ώριμη ενώ ο κλάδος της μεταποίησης βρίσκεται σε πολύ αρχικό στάδιο. Το ποσοστό δαπανών Ε&ΤΑ επί του τζίρου προβλέπεται ότι θα αυξηθεί καθώς αυτό συντελεί στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και οι επενδύσεις σε τεχνολογία προβλέπεται ότι θα αυξάνονται με σταθερούς ρυθμούς, με τομείς που θα προσελκύσουν σε μεγαλύτερο βαθμό το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων τη βιομηχανική πληροφορική, τα ολοκληρωμένα συστήματα διοίκησης (όπως τα συστήματα ERP), τα συστήματα διαχείρισης ανθρώπινων πόρων και τα δίκτυα.

Η πρόσβαση στις πηγές τεχνολογίας δεν είναι εύκολη καθώς δεν έχουν αναπτυχθεί σταθεροί δεσμοί και η «προσφυγή» στην πηγή γίνεται όταν παρουσιασθεί το πρόβλημα, οπότε και η αντιμετώπιση του είναι περισσότερο κατασταλτική παρά προληπτική. Ο ανταγωνισμός δεν είναι ιδιαίτερα έντονος, και το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στο ότι οι επιχειρήσεις δεν έχουν συνειδητοποιήσει την αξία της εφαρμογής των τεχνολογιών.

Το παραγωγικό σύστημα της Περιφέρειας κατά τομέα παραγωγής

• Πρωτογενής τομέας

Η Κεντρική Μακεδονία περιλαμβάνει πέντε από τους πλέον αναπτυγμένους γεωργικά νομούς της χώρας και αποτελεί κέντρο παραγωγής βασικών προϊόντων της ελληνικής γεωργίας, μεταξύ των οποίων εξαγωγή είναι τα ροδάκινα, το βαμβάκι, ο καπνός, το σπαράγγι και τα προϊόντα μεταποίησης των ροδάκινων και τομάτας. Επίσης, στην Περιφέρεια απαντώνται όλοι οι κλάδοι της ζωικής παραγωγής. Η Κεντρική Μακεδονία είναι το κύριο κέντρο παραγωγής βοοτροφίας της χώρας, ενώ σχετικά μεγάλο ποσοστό καταλαμβάνουν και τα άλλα ζωικά προϊόντα.

Οι δασικές εκτάσεις καταλαμβάνουν το 26% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Τα δάση είναι αρκετά υποβαθμισμένα γι' αυτό η παραγωγή τους σε ξύλο είναι κατά 67% καυσόξυλο και 33% τεχνική και βιομηχανική ξυλεία.

Οι νομοί Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής αποτελούν τα κύρια κέντρα ανάπτυξης της αλιείας. Οι φυσικές συνθήκες είναι ευνοϊκές για την ανάπτυξη της ιχθυοκαλλιέργειας και έχει αναπτυχθεί μικρός αριθμός ιχθυοτροφείων. Επίσης, σημαντική ανάπτυξη παρουσιάζει και η οστρακοκαλλιέργεια με εξαγωγικό προσανατολισμό. Η Κεντρική Μακεδονία αν και διαθέτει σημαντικό όγκο γλυκών υδάτων δεν έχει καταφέρει να αναπτύξει ανάλογα την σχετική αλιεία.

Οι κύριες αδυναμίες του αγροτικού τομέα της περιφέρειας είναι:

- Η μεγάλη εξάρτηση από έντονα επιδοτούμενες καλλιέργειες γι' αυτό υπάρχει ανάγκη σταδιακής μείωσης των εκτάσεων τους.
- Η συγκέντρωση της μεταποίησης ως προς τα προϊόντα και το χώρο.
- Το εγγειοδιαρθρωτικό πρόβλημα.
- Η μη αποτελεσματική αξιοποίηση των υδατικών πόρων
- Η ενδοπεριφερειακή ανισότητα και η ύπαρξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών με σχετική αναπτυξιακή καθυστέρηση.
- Η μεγάλη εξάρτηση της οικονομίας των αγροτικών περιοχών από γεωργικές δραστηριότητες.
- Οι αδυναμίες που συνοδεύονται με το ανθρώπινο δυναμικό και τις οργανώσεις του.
- Τα προβλήματα της κτηνοτροφίας που προκύπτουν από την ανεπαρκή υποδομή για τη στήριξη της.

• Δευτερογενής τομέας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό απασχόλησης στη μεταποίηση (το ποσοστό απασχόλησης στη μεταποίηση ως προς τη συνολική περιφερειακή απασχόληση είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο της χώρας. Η Περιφέρεια συγκεντρώνει το 21,9% της βιομηχανικής απασχόλησης της χώρας, ενώ το 68% αυτού του ποσοστού είναι συγκεντρωμένο στο νομό Θεσσαλονίκης.

Η Κεντρική Μακεδονία παρουσιάζεται ως μια από τις δυναμικές περιοχές του νέου βιομηχανικού χώρου της βόρειας Ελλάδας. Το μεγαλύτερο βάρος της απασχόλησης στο μεταποιητικό τομέα της Περιφέρειας έχουν οι κλάδοι του ενδύματος – υποδήματος (26.3%), των τροφίμων (16.3%), των επίπλων (5%) και της καπνοβιομηχανίας (4,5%), οι οποίοι ξεπερνούν και το μέσο εθνικό ποσοστό στη συνολική

απασχόληση. Η παραγωγή στους κλάδους αυτούς γίνεται κατά βάση σε μικρές παραγωγικές μονάδες, κυρίως στους νομούς Πέλλας, Ημαθίας, Πιερίας και Κιλκίς, όπου το ποσοστό της απασχόλησης σε ΜΜΕ στο σύνολο της βιομηχανικής απασχόλησης της Περιφέρειας κυμαίνεται μεταξύ 60% και 80%. Οι κλάδοι αυτοί είναι στις περισσότερες περιπτώσεις κλάδοι εντάσεως εργασίας, ωστόσο υπάρχει μια τάση μετατροπής τους σε κλάδους έντασης κεφαλαίου, όπως υποδηλώνει το υψηλό ποσοστό επενδύσεων που πραγματοποιούνται σε αυτούς, ειδικότερα στην κλωστοϋφαντουργία και τα τρόφιμα.

Μεταποιητικές δραστηριότητες αναπτύσσονται στους νομούς της περιφέρειας με χαρακτηριστικά μεγάλης ειδίκευσης. Συγκεκριμένα, στον κλάδο των τροφίμων ειδικεύονται οι νομοί Σερρών, Χαλκιδικής, Πέλλας, Ημαθίας και Πιερίας, στην κλωστοϋφαντουργία οι νομοί Κιλκίς και Ημαθίας, στο ένδυμα – υπόδημα οι νομοί Σερρών, Κιλκίς, Πέλλας και Πιερίας, ενώ στο ξύλο και στα ποτά ο νομός Χαλκιδικής. Επίσης, στην Περιφέρεια είναι ανεπτυγμένος ο κλάδος της εξόρυξης με επίκεντρο την Κεντρική και ΒΑ Χαλκιδική. Τα γνωστά μέχρι σήμερα αποθέματα ορυκτών πόρων σε σχέση με το ρυθμό εκμετάλλευσης τους δείχνουν δυνατότητες αυξημένης μεταλλευτικής παραγωγής.

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που κυριαρχούν στο παραγωγικό σύστημα της Περιφέρειας, όπως άλλωστε συμβαίνει και στο σύνολο της χώρας, έχουν χαμηλό επίπεδο οργάνωσης και ελλιπή διοίκηση, διαμορφώνοντας για την περιφέρεια ένα μέσο αριθμό απασχολούμενων ανά επιχείρηση ιδιαίτερα χαμηλό (6,5 απασχολούμενοι ανά μονάδα), ακόμα και σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας. Οι μικρές και μικρομεσαίες βιομηχανικές μονάδες αποτελούν το 98% του συνόλου και απορροφούν το 72% περίπου της βιομηχανικής απασχόλησης.

Τρεις κλάδοι απασχολούν το 50% των κεφαλαίων της βιομηχανίας της Κ. Μακεδονίας (από στοιχεία του 1988). Τα τρόφιμα απασχολούν το 22,5% των κεφαλαίων, η κλωστοϋφαντουργία το 14% και τα ποτά το 13,9%. Ακολουθούν οι κλάδοι των χημικών, της βασικής μεταλλουργίας με ποσοστά απασχολούμενων κεφαλαίων γύρω στο 7%.

• Τριτογενής τομέας

Έντονη ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια παρουσιάζουν οι διεθνείς θαλάσσιες και εναέριες μεταφορές, καθώς επίσης και το εμπόριο αναδεικνύοντας την Θεσσαλονίκη σε βασική πύλη των Βαλκανίων. Στην Περιφέρεια υπάρχει ο δεύτερος σε μέγεθος αερολιμένας της χώρας. Το 1994 διακινήθηκαν 1.113.000 επιβάτες, ενώ εκφορτώθηκαν 11.735 τόνοι εμπορευμάτων. Το λιμάνι της Θεσσαλονίκης είναι το μεγαλύτερο σε χωρητικότητα στην Κεντρική Μακεδονία.

Παράλληλα με τους τομείς αυτούς, η πρωτεύουσα της Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη, η οποία είναι και το δεύτερο μεγαλύτερο αστικό κέντρο της χώρας, παρουσιάζει μεγάλη ανάπτυξη στους τομείς των υπηρεσιών υγείας-πρόνοιας, εκπαίδευσης, έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και των παραγωγικών υπηρεσιών.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με βασικό αναπτυξιακό πόλο την Θεσσαλονίκη, έχει τις όλες τις βασικές προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη υπηρεσιών Ε&Τ και την παροχή καινοτόμων υπηρεσιών προς τις τοπικές ΜΜΕ. Συγκεκριμένα, διαθέτει σημαντικά Εκπαιδευτικά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, καθώς και Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα τα οποία, σε συνδυασμό με τις σύγχρονες υποδομές, μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη και διάδοση των νέων τεχνολογιών στην περιφερειακή οικονομία και να ενισχύσουν την παροχή σύγχρονων επιχειρηματικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, η Περιφέρεια κατέχει την τρίτη θέση όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή ερευνητικών ιδρυμάτων στην χώρα (13,2%).

Η Περιφέρεια αν και διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη πολύμορφης τουριστικής δραστηριότητας δεν έχει μέχρι στιγμής καταφέρει να επιτύχει κάποια τουριστική διαφοροποίηση. Αντιθέτως, κυριαρχεί ο παράκτιος μαζικός τουρισμός, με κύριες συνέπειες την εποχικότητα και την υπερεκμετάλλευση και υποβάθμιση των υφιστάμενων πόρων. Η παράκτια ζώνη της κεντρικής Μακεδονίας και κατά κύριο λόγο η Χαλκιδική και σε μικρότερο βαθμό η Πιερία, καθώς και οι ακτές της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλονίκης, είναι οι βασικοί χώροι υποδοχής αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών. Οι περιοχές αυτές συγκεντρώνουν το 85,8% των συνολικών διανυκτερεύσεων αλλοδαπών στην Περιφέρεια (1988). Παρά το γεγονός ότι πολλές περιοχές της Περιφέρειας διαθέτουν δυνατότητες

ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως χειμερινό, ορεινό, αγροτουρισμό (κυρίως Χαλκιδική, Πιερία), πολιτιστικό, αρχαιολογικό (Χαλκιδική, Θεσσαλονίκη) κ.λπ., δεν έχουν καταφέρει να αναπτύξουν σε σημαντικό βαθμό αυτές τις δραστηριότητες. Αντιθέτως, οι κύριες μορφές τουρισμού στην περιοχή αφορούν κυρίως τουρισμό διακοπών / αναψυχής για εκείνους που καταλήγουν σε ξενοδοχειακά καταλύματα και τουρισμού περιήγησης (διαμονή μικρής διάρκειας) για εκείνους που καταλήγουν σε Campings. Επίσης, στην Χαλκιδική και στην Θεσσαλονίκη, κυρίως λόγω των καλά οργανωμένων ξενοδοχειακών συγκροτημάτων, κυριαρχεί ο μαζικός τουρισμός (charters, δίκτυα ταξιδιωτικών πρακτορείων, ομαδικές μετακινήσεις). Τα σημαντικότερα προβλήματα του τουριστικού τομέα είναι η αδυναμία ευελιξίας του στην αντιμετώπιση των διακυμάνσεων της διεθνούς ζήτησης, η μονοσήμαντη ανάπτυξη μιας κατηγορίας ζήτησης (θερινού – διακοπών) και οι υποβαθμισμένες τουριστικές υπηρεσίες.

Συνοπτικά μπορούμε να πούμε πως η Κεντρική Μακεδονία έχει δείξει σημεία δυναμισμού άνω του μέσου όρου της χώρας, σε ότι αφορά το ΑΕΠ, την απασχόληση, τις εξαγωγές. Ωστόσο τα στοιχεία αυτά θεωρούνται ασταθή, καθώς στηρίζονται σε ένα βιομηχανικό σύστημα όπου κυριαρχούν παραδοσιακοί κλάδοι, τυποποιημένα προϊόντα και ανειδίκευτη εργασία.

ΠΙΝΑΚΑΣ: Βασικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

	Ελλάδα	Κεντρική Μακεδονία		Νόμος Θεσσαλονίκης	
			% Ελλάδας		% Περιφέρειας
Επιφάνεια (τχλμ)	13.195	1.914	14,5	368,3	19,2
Πληθυσμός					
Σύνολο πληθυσμού	10.259.900	1.710.616	16,7	946.864	55,4
Οικονομικά Ενεργός % πληθυσμού	3.886.157 37,9	675.288 39,5	17,4	372.652 39,4	55,2
Απασχόληση					
Σύνολο %	3.571.957 100	623.909 100	17,5	344.214 100	55,2
Πρωτογενής τομέας %	668.766 18,7	130.670 20,9	19,5	22.175 6,4	17,0
Δευτερογενής τομέας %	852.946 23,9	172.333 27,6	20,2	109.988 31,9	63,8
Τριτογενής τομέας %	1.843.612 51,6	289.869 46,5	15,7	190.322 55,3	65,7
Ανεργία					
Σύνολο	314.200	51.376	16,4	28.438	55,4
% ενεργού πληθυσμού	8,1	7,6		7,6	
ΑΕΠ (σε εκ. δρχ / %)					
Σύνολο %	14.422.533 100	2.326.649 100	16,1	1.362.409 100	58,6
Πρωτογενής τομέας %	1.982.789 13,7	393.747 16,9	19,9	83.543 6,1	21,2
Δευτερογενής τομέας %	3.714.774 25,8	640.966 27,5	17,3	409.269 30,0	63,9
Τριτογενής τομέας %	8.724.970 60,5	1.291.936 55,5	14,8	869.597 63,8	67,3

ΠΗΓΗ: Στοιχεία ΕΣΥΕ, απογραφή πληθυσμού 1991 και Τμήμα Εθνικών Λογαριασμών, τρέχουσες τιμές 1993.

Υποδομές και ποιότητα ζωής

• Υποδομές μεταφορών

Με την ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών ο ρόλος της Περιφέρειας Κεντρικής Ελλάδας αναμένεται να αναβαθμιστεί σημαντικά.

Ειδικότερα, η θέση της Περιφέρειας ως προς τους Αναπτυξιακούς Άξονες και τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα (Διασταύρωση ΠΑΘΕ και Εγνατίας Οδού, Λιμάνι και Αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης) αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα που θα ενισχύσει την ευρύτερη διεθνική σημασία και εξωστρέφεια της Περιφέρειας. Η Εγνατία Οδός και οι κάθετες συνδέσεις με τις χώρες της Βαλκανικής, σε συνδυασμό με το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης, καθιστά την Περιφέρεια πόλο αναφοράς της ευρύτερης περιοχής. Η σημασία της Εγνατίας Οδού για την Περιφέρεια και τη χώρα γενικότερα επεκτείνεται εξαιτίας της κρίσης στα Βαλκάνια αλλά ανεξάρτητα από αυτή η αναγκαιότητά της είναι πολλαπλών λόγων:

α. Αναπτυξιακών

β. Εξαγωγικών

γ. Ολοκλήρωσης διεθνών μεταφορών

δ. Ανταγωνισμού με άλλα μεταφορικά μέσα και άξονες από γειτονικές χώρες

Το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης, αποτελεί φυσική πύλη της Βαλκανικής Χερσονήσου και το πρώτο διαμετακομιστικό κέντρο. Σημαντική αδυναμία του λιμένα αποτελεί η ανεπαρκής κάλυψη απ' τον ΟΣΕ των αναγκών για σιδηροδρομικές μεταφορές των transit φορτίων, καθώς και η σύνδεση με τα δίκτυα χερσαίων μεταφορών μέσω των οδών της πόλης και όχι απ' ευθείας. Τόσο οι σιδηροδρομικές όσο και οι οδικές προσβάσεις στο λιμάνι είναι ακόμη σε μη ανταγωνιστική κατάσταση και η πρόσβαση στο λιμάνι έχει για την περιοχή σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Χρειάζεται συνεπώς σταδιακή και συστηματική αναβάθμιση και νέες χερσαίες συνδέσεις. Η σιδηροδρομική γραμμή σχετίζεται και με την μετεγκατάσταση του υπάρχοντος παλαιού εμπορικού σταθμού στην περιοχή Καλοχωρίου, έργο που θα απαλλάξει το λιμάνι και τη γύρω περιοχή του από τις διάφορες σημερινές σιδηροδρομικές διαβάσεις και θα επιτρέψει την επίσπευση της διαδικασίας φορτοεκφόρτωσης και ελέγχου συρμών.

Το διεθνές αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης υστερεί σημαντικά σε χώρους για στάθμευση αεροπλάνων, αίθουσες επιβατών, σε μήκος και θέση αεροδιαδρόμων και τεχνολογικό εξοπλισμό στήριξης και λειτουργίας του αεροδρομίου ανεξαρτήτως καιρικών συνθηκών. Το σημερινό αεροδρόμιο το οποίο συνδέεται με πολλές ευρωπαϊκές πόλεις και εξυπηρετεί 1 εκ. αφιξοαναχωρήσεις επιβατών τον χρόνο, υπολογίζεται ότι μετά το 2000 με την ανάπτυξη της περιοχής σε συγκοινωνιακό κόμβο ευρύτερης εμβέλειας, θα πρέπει να εξυπηρετεί παραπάνω από πενταπλάσιο αριθμό επιβατών και εμπορευμάτων. Υπολογίζεται ότι το έτος 2010 το αεροδρόμιο θα δέχεται 5-6 εκατομμύρια επιβάτες και θα διακινεί περίπου 130.000 τόνους εμπορευμάτων.

Ο σιδηροδρομικός σταθμός της Θεσσαλονίκης συνδέει καθημερινά τη Θεσσαλονίκη με την Αθήνα και τις Πρωτεύουσες των Βαλκανικών χωρών. Ωστόσο, η κατάσταση του δεν είναι καλή και απαιτούνται έργα αναβάθμισης, τόσο στις εσωτερικές συνδέσεις, όσο και στις εξωτερικές, σε συνδυασμό με τη σύγχρονη σιδηροδρομική διπλή γραμμή Αθήνας - Θεσσαλονίκης για υψηλές ταχύτητες.

Τέλος, το ενδοπεριφερειακό οδικό δίκτυο κρίνεται σχετικώς ανεπαρκές, ενώ σοβαρά κυκλοφοριακά προβλήματα αντιμετωπίζει η πόλη της Θεσσαλονίκης και τα περισσότερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας. Ελλείψεις παρατηρούνται τόσο στο λιμένα, όσο και στο αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης παρά τις ως τώρα βελτιώσεις. Σε νομαρχιακό επίπεδο οι συγκοινωνίες κρίνονται ικανοποιητικές μόνο στους νομούς

Θεσσαλονίκης, Ημαθίας και Πιερίας. Τέλος, μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Εγνατίας Οδού, βασικό πρόβλημα παραμένει η ανεπάρκεια του οδικού άξονα που συνδέει τη Θεσσαλονίκη με τα Τουρκικά σύνορα προς τα Ανατολικά, καθώς επίσης και προς τα Δυτικά με τα Ιωάννινα και την Ηγουμενίτσα και μέσω αυτής με Ιταλία και Δυτική Ευρώπη.

- **Υγεία - Πρόνοια**

Οι υποδομές της Περιφέρειας σε υγεία – πρόνοια δεν βρίσκονται σε ικανοποιητικό επίπεδο. Οι σχετικοί δείκτες βρίσκονται σε αρκετά χαμηλό επίπεδο, για όλους τους νομούς της Περιφέρειας. Εξαίρεση αποτελεί ο νομός Θεσσαλονίκης που παρουσιάζει ιδιαίτερα υψηλές τιμές, με ικανοποιητικό επίπεδο υποδομών υγείας – πρόνοιας με την συγκέντρωση των σχετικών υποδομών και υπηρεσιών στην πόλη της Θεσσαλονίκης.

- **Εκπαίδευση**

Χαμηλό είναι σχετικά το επίπεδο των υποδομών της εκπαίδευσης. Βέβαια, η κατάσταση είναι λίγο καλύτερη από τον τομέα της υγείας – πρόνοιας, εκτός από τον νομό Πιερίας όπου το επίπεδο των υποδομών υγείας είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο της παιδείας. Εξαίρεση αποτελεί και εδώ ο νομός Θεσσαλονίκης όπου των επίπεδο των υποδομών της εκπαίδευσης βρίσκεται σε αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο.

Στην δημοτική εκπαίδευση η αναλογία των μαθητών ανά αίθουσα είναι 17,9 και η Περιφέρεια βρίσκεται σε λίγο καλύτερη θέση από τη χώρα όπου η αντίστοιχη αναλογία είναι 17,3 (για το ακαδημαϊκό έτος 1996-97). Επίσης, το ποσοστό των Δημοτικών σχολείων που λειτουργούν αποκλειστικά πρωί, χωρίς διπλοβάρδιες είναι 68,9% (το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας είναι 81,4%). Στα Γυμνάσια, η αναλογία μαθητών ανά αίθουσα είναι 25,5 και η Περιφέρεια βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με την χώρα, όπου η αντίστοιχη αναλογία είναι 25,4. Το 56,8% των Γυμνασίων λειτουργούν αποκλειστικά πρωί (ενώ στη χώρα το 69,4%). Όσον αφορά τέλος τα Γενικά Λύκεια, ο λόγος μαθητές ανά αίθουσα είναι 25,2 (ενώ στη χώρα είναι 24,4). Επίσης, το 40,2% των Λυκείων λειτουργούν αποκλειστικά πρωί (ενώ σε επίπεδο χώρας το 66,9%).

- **Φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον**

Τόσο το φυσικό, όσο και το ανθρωπογενές περιβάλλον της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλότητα, και μοναδικότητες υψηλής αξίας. Τα προβλήματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας που υποβαθμίζουν το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής είναι κυρίως:

- Οι μεγάλες διαστάσεις της ανεξέλεγκτης ανάπτυξης των δραστηριοτήτων με σοβαρή υποβάθμιση και καταστροφή οικοσυστημάτων, ακτών και λιμνών (λίμνη Κορώνειας, Δέλτα Αξιού, παράκτιες περιοχές της Χαλκιδικής).
- Η σημαντική επιβάρυνση των επιφανειακών και υπόγειων νερών της λεκάνης απορροής του Αξιού που εκτείνεται και έξω από τα εθνικά σύνορα με ρύπανση εγχώρια και εισαγόμενη, λόγω της χρήσης φυτοφαρμάκων, αστικών και βιομηχανικών αποβλήτων.
- Οι συγκρούσεις χρήσεων γης λόγω αδυναμίας ελέγχου της χωροθέτησης εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων και ανεπαρκής έλεγχος περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ευρύτερη περιοχή πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, παράκτιες περιοχές Χαλκιδικής και Πιερίας).
- Η αυθαίρετη δόμηση με αλλαγή των χρήσεων γης και την υποβάθμιση σημαντικών φυσικών πόρων (ευρύτερη περιοχή πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, Δυτική Χαλκιδική).
- Υπέρμετρη εκμετάλλευση των παράκτιων τουριστικών πόρων με την εντεινόμενη διασπορά οικιστικών συγκεντρώσεων (ακτές Πιερίας, Χαλκιδικής).

Στα πλαίσια του συμπληρώματος προγραμματισμού, η εξειδίκευση των μέτρων που αφορούν στην αστική ανάπτυξη και το περιβάλλον θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, δράσεις που συμβάλουν στην επίλυση των προβλημάτων χωροταξίας καθώς και δράσεις ευαισθητοποίησης του κοινού σε περιβαλλοντικά θέματα.

- **Άλλες κατηγορίες υποδομών**

Η ολοκλήρωση του προγράμματος ανάπτυξης σύγχρονης τηλεπικοινωνιακής υποδομής θα αναδείξει την Θεσσαλονίκη ως τηλεπικοινωνιακό κόμβο των Βαλκανίων. Η εισαγωγή του φυσικού αερίου στην Ελλάδα επηρεάζει θετικά και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Η οικιακή και βιομηχανική χρήση του φυσικού αερίου αναμένεται να έχει σημαντικά ενεργειακά, περιβαλλοντικά και οικονομικά αποτελέσματα. Βιομηχανικές Περιοχές λειτουργούν στους νομούς Θεσσαλονίκης, Σερρών, Κιλκίς και Πέλλας (ενώ ΒΙΠΕ υπό οργάνωση βρίσκεται και στο Ν. Ημαθίας).

Ενδοπεριφερειακές ανισότητες: Διαχρονική εξέλιξη - εκτίμηση τάσεων

• Διανομαρχιακές ανισότητες:

Οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας χαρακτηρίζονται από την κυριαρχία της Θεσσαλονίκης, που είναι το δεύτερο μεγαλύτερο αστικό κέντρο της χώρας μετά την Πρωτεύουσα και πόλος ανάπτυξης της Βόρειας Ελλάδας.

Νομοί	κ.κ. ΑΕΠ (Χώρα=100)		% ΑΕΠ		% Πληθυσμού		% Αστικού Πληθυσμού		% Συνολικής Απασχόλησης Δευτερογενή Τομέα		% Συνολικής Απασχόλησης Τριτογενή Τομέα	
	1989	1994	1989	1994	1991	1996	1981	1991	1981	1991	1981	1991
Σερρών	78,8	82,2	9,27	8,33	11,3	11,2	5,0	5,2	7,6	8,2	8,6	8,5
Θες/νίκης	100,0	104,4	57,94	58,05	55,4	54,6	77,3	76,8	66,1	64,5	68,4	66,4
Χαλκιδικής	104,4	86,3	5,61	5,37	5,5	6,1	0,0	0,0	4,6	5,0	3,7	4,6
Κιλκίς	95,2	101,0	4,64	4,89	4,8	4,7	1,3	1,3	4,1	4,8	3,3	3,5
Πέλλας	93,9	94,1	7,93	7,82	8,1	8,2	4,5	4,4	5,5	5,3	5,1	5,2
Ημαθίας	102,6	99,4	8,75	8,33	8,2	8,2	7,7	7,4	7,1	6,9	6,1	6,2
Πιερίας	83,8	83,7	5,83	6	6,8	7,0	4,2	4,8	5,1	5,4	4,7	5,6

Από την διαχρονική εξέλιξη των βασικών δεικτών, παρατηρείται μία πολύ μικρή αύξηση των διανομαρχιακών ανισοτήτων. Συγκεκριμένα, από τον υπολογισμό του Συντελεστή Μεταβλητότητας της κατανομής του ΑΕΠ κατά νομό για τα έτη 1989-94, φαίνεται μικρή άνοδος των ανισοτήτων (ο συντελεστής από το 125,26% που ήταν το 1989 αυξήθηκε στο 125,56% το 1994). Η άνοδος αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ενίσχυση της σχετικής θέσης του Νομού Θεσσαλονίκης.

Σχετικά με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Θεσσαλονίκη φαίνεται να ενισχύεται ξεπερνώντας και το μέσο όρο της Χώρας. Όπως προκύπτει από τους υπόλοιπους δείκτες, η κυριαρχία της Θεσσαλονίκης φαίνεται να μειώνεται. Πέρα από τις διανομαρχιακές ανισότητες, υφίστανται έντονες ενδονομαρχιακές ανισότητες με κύριο χαρακτηριστικό την υποβάθμιση και απομόνωση των ορεινών και των εσωτερικών ζωνών.

• Αστικά Κέντρα

Ο αστικός πληθυσμός της Κεντρικής Μακεδονίας καταλαμβάνει το 57% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας, με κυρίαρχο το αστικό κέντρο της Θεσσαλονίκης που είναι το δεύτερο σε μέγεθος αστικό κέντρο της χώρας μετά την Αθήνα. Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 ο Δήμος Θεσσαλονίκης έχει πληθυσμό 384.000 κατοίκους, ενώ το Πολεοδομικό Συγκρότημα της Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει 749.048 κατοίκους. Πέρα από τη Θεσσαλονίκη, υπάρχουν και άλλα σημαντικά αστικά κέντρα στην Περιφέρεια, όπως οι Σέρρες (50.390 κατ.), η Κατερίνη (45.281 κατ.), η Βέροια (38.713 κατ.), τα Γιαννιτσά (25.392 κατ.), η Νάουσα (20.279 κατ.), η Έδεσσα (17.659 κατ.), το Κιλκίς (13.128 κατ.).

Πρέπει να τονισθεί βέβαια ότι σε σχέση με τον πραγματικό πληθυσμό των αστικών κέντρων υπάρχει υποεκτίμηση για δύο βασικούς λόγους που αφορούν την μετακίνηση ατόμων κατά την διενέργεια των απογραφών από τον τόπο κατοικίας στον τόπο καταγωγής, καθώς και την κατοικία γύρω από τα αστικά κέντρα, που ενισχύουν τον πραγματικό πληθυσμό των αστικών κέντρων.

Για την αξιοποίηση των αστικών κέντρων στην αναπτυξιακή διαδικασία, απαιτείται ο σαφής προσδιορισμός του αναπτυξιακού τους ρόλου, η ενίσχυση των επιχειρηματικών και των αναπτυξιακών υποδομών τους, καθώς και η ενίσχυση των αστικών υπερδομών και υποδομών που αφορούν την επισήμανση της ταυτότητας της πόλης, την ποιότητα κατοικίας, την προστασία και την αναβάθμιση του περιβάλλοντος, την κυκλοφορία και την στάθμευση των οχημάτων, την ανάπτυξη και ανάδειξη αστικών περιοχών, ιστορικών κέντρων κ.λ.π., τις υπηρεσίες εκπαίδευσης – υγείας – πρόνοιας, την προώθηση της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Τέλος, για κάθε Αστικό Κέντρο πρέπει να αναδειχθούν και να ενισχυθούν οι “Πρωθυπουργικές Δραστηριότητες” που δημιουργούν σημαντική αναπτυξιακή δυναμική στην πόλη, προσελκύουν και συντηρούν συμπληρωματικές δραστηριότητες και αναβαθμίζουν του αναπτυξιακό περιβάλλον.

	Αναπτυξιακός Ρόλος	Επιχειρηματικές και Αναπτυξιακές Υποδομές	Πρωθυπουργικές Δραστηριότητες
Μητροπολιτικό Κέντρο			
Θεσσαλονίκη	Εθνικός Πόλος Ανάπτυξης Μητροπολιτικό Βαλκανικό Κέντρο Πόλος Διακρατικής Συνεργασίας και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης Διοικητικό και Πολιτιστικό Κέντρο Πόλος Παρευξέινιας Συνεργασίας Πόλος Θαλάσσιου Μετώπου Κόμβος Διευρωπαϊκών Δικτύων	Λιμένας Αεροδρόμιο ΠΑΘΕ Εγνατία Οδός Σιδηροδρομικό Δίκτυο: Κάθετες συνδέσεις με τη Βαλκανική Αγωγός Φυσικού Αερίου ΒΙΠΕ	Ανώτατη Εκπαίδευση Τεχνολογική Έρευνα και Ανάπτυξη Χρηματο-οικονομικές Υπηρεσίες Διεθνές Εμπόριο Διεθνείς Μεταφορές Βιομηχανία-Βιοτεχνία Πολιτισμός – Τουρισμός
Λοιπά Κέντρα			
Σέρρες	Νομαρχιακό Κέντρο Ανάπτυξης Κέντρο Διασυνοριακής Συνεργασίας	Β.Ε.Π.Ε. Φυσικό Αέριο Σύνδεση με κύριους οδικούς άξονες Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση Υπηρεσίες προς Αγροτικές Δραστηριότητες Μεταφορές Εμπόριο
Κατερίνη	Νομαρχιακό Κέντρο Ανάπτυξης	Σύνδεση με ΠΑΘΕ Φυσικό Αέριο Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Μεταποίηση Εμπόριο Υπηρεσίες προς Αγροτ. Δραστηριότητες Τουρισμός
Βέροια	Νομαρχιακό Κέντρο Ανάπτυξης	Σύνδεση με κύριους οδικούς άξονες Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Υπηρεσίες προς τις Αγροτικές Δραστηριότητες Μεταποίηση Μεταφορές – Εμπόριο

	Αναπτυξιακός Ρόλος	Επιχειρηματικές και Αναπτυξιακές Υποδομές	Πρωθυποτικές Δραστηριότητες
Γιαννιτσά	Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης	Σύνδεση με κύριους οδικούς άξονες	Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων Υπηρεσίες προς τις Αγροτικές Δραστηριότητες Εμπόριο
Νάουσα	Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης	Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Μεταποίηση Υπηρεσίες προς τις Αγροτικές Δραστηριότητες
Έδεσσα	Νομαρχιακό Κέντρο Ανάπτυξης	Σιδηροδρομικό Δίκτυο Β.Ε.Π.Ε.	Υπηρεσίες προς τις Αγροτικές Δραστηριότητες Ειδικές Μορφές Τουρισμού
Κιλκίς	Βιομηχανικό Κέντρο Ανάπτυξης Κέντρο Διασποράς Συνεργασίας	Β.Ε.Π.Ε. Σύνδεση με κύριους οδικούς άξονες Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Μεταποίηση Εμπόριο
Πολύγυρος	Διοικητικό Κέντρο	Οδικές Συνδέσεις με τουριστικές περιοχές	Υπηρεσίες
Αλεξάνδρεια	Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης	Σύνδεση με ΠΑΘΕ και Εγνατία Οδό Σιδηροδρομικό Δίκτυο	Υπηρεσίες στις Αγροτικές Δραστηριότητες

• Ορεινός χώρος

Ο ορεινός χώρος της Κ. Μακεδονίας έχει έκταση 4.146,0 χιλ. στρ. στην οποία κατοικούν περίπου 80.000 άτομα σε 74 οικισμούς (Κοινότητες ή Δήμοι). Η έκταση του ορεινού χώρου αντιπροσωπεύει το 22% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας και ο πληθυσμός το 4,6% του συνολικού Πληθυσμού της Περιφέρειας. Η καλλιεργούμενη έκταση του ορεινού χώρου (499,3 χιλ. στρ.) αντιπροσωπεύει το 6,5% της συνολικά καλλιεργούμενης έκτασης στην Περιφέρεια, οι βοσκότοποι του ορεινού χώρου (1499,1 χιλ. στρ.) αντιπροσωπεύουν το 31,1% της συνολικής έκτασης των βοσκοτόπων της Περιφέρειας και τα δάση (1860,8 χιλ. στρ.) αντιπροσωπεύουν το 38,8% της συνολικής έκτασης των δασών της Περιφέρειας. (Τα δεδομένα αυτά αφορούν τους ορεινούς ΟΤΑ σύμφωνα με το ορισμό της ΕΣΥΕ).

Ο αγροτικός τομέας στηρίχθηκε κυρίως σε παραδοσιακές εκμεταλλεύσεις, στην κτηνοτροφία και στην εκμετάλλευση των δασών. Οι υπάρχουσες υποδομές σε όλους σχεδόν τους τομείς είναι ελλιπείς και η παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής των κατοίκων βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο. Οι υπάρχοντες φυσικοί πόροι δεν έχουν αξιοποιηθεί σημαντικά, όπως π.χ. μοναδικά σε φυσική ομορφιά οικοσυστήματα, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν πόλους έλξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Γενικότερο χαρακτηριστικό του ορεινού χώρου είναι η μείωση του πληθυσμού την μεταπολεμική περίοδο και μέχρι το 1981. Η συγκράτηση του πληθυσμού και ενδεχομένως η αύξηση του στον ορεινό χώρο της Περιφέρειας αποτελεί εκφρασμένο στόχο της Πολιτείας για την αξιοποίηση και προστασία των διαθέσιμων φυσικών πόρων, αλλά κυρίως για την διαφύλαξη των παραδοσιακών κοιτίδων του Ελληνικού Πολιτισμού.

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Αναπτυξιακές υποθέσεις για την Κεντρική Μακεδονία

Η αναπτυξιακή στρατηγική για την Κεντρική Μακεδονία για την περίοδο 2000-2006 επιδιώκει την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, αξιοποιώντας με βέλτιστο τρόπο τους ανθρώπινους πόρους και το ανθρωπογενές και φυσικό δυναμικό της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική ανάπτυξης συνεκτιμά τα ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα, καθώς και τις αδυναμίες και τα προβλήματα της περιοχής.

Σημαντικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας θεωρούνται:

- η γεωπολιτική θέση της Θεσσαλονίκης και οι εγκατεστημένες υποδομές, που την καθιστούν αστικό κέντρο με μητροπολιτική λειτουργία
- η θέση της Περιφέρειας ως προς τους αναπτυξιακούς άξονες και τα διευρωπαϊκά δίκτυα (διασταύρωση ΠΑΘΕ και Εγνατίας οδού, λιμάνι και αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης)
- οι προοπτικές δυναμισμού των αστικών κέντρων με αυξανόμενη συγκέντρωση σύγχρονων υπηρεσιών και επιχειρηματικής υποδομής
- η συγκέντρωση αξιοποιήσιμων ανθρώπινων πόρων και στοιχείων υποδοχής-υιοθέτησης καινοτομίας
- οι ισχυρές αγροτικές εξειδικεύσεις κατά περιοχές: ζώνες οπωροκαλλιεργειών, βιομηχανικών καλλιεργειών κλπ.
- το σημαντικό μέγεθος του δευτερογενή τομέα, με ισχυρή αλλά παραδοσιακή βάση, που καθιστά την Περιφέρεια δεύτερο βιομηχανικό κέντρο της χώρας, μετά την Αττική
- οι αξιόλογοι τουριστικοί πόροι: φυσικό και ιστορικό περιβάλλον (Μνημεία Θεσσαλονίκης, Όλυμπος, Άγιο Όρος, Βεργίνα, Δίον κλπ), πολιτιστική υποδομή, εκτεταμένη ζώνη παραθαλάσσιου τουρισμού (Χαλκιδική, Πιερία).

Οι αδυναμίες που περιορίζουν την ανάπτυξη της Κ. Μακεδονίας εντοπίζονται κυρίως στους παράγοντες:

- γεωγραφική απόσταση από τα δυτικά ευρωπαϊκά κέντρα και ανεπαρκείς και ανασφαλείς συνδέσεις με τους νέους οικονομικούς πόλους
- καθυστέρηση στην αναδιάρθρωση του αγροτικού τομέα και την αξιοποίηση των πρώτων υλών
- αστάθεια του βιομηχανικού συστήματος και εξάρτησή του από εξωγενείς συνθήκες
- στρεβλή και μονοσήμαντη ανάπτυξη του τουρισμού
- ρύπανση του περιβάλλοντος λόγω αστικών και βιομηχανικών λειτουργιών
- έλλειμμα αστικών υποδομών με συνακόλουθη δυσλειτουργία των αστικών κέντρων
- καθυστέρηση στο ρυθμό ανάπτυξης των γειτονικών χωρών της Βαλκανικής

Άξονες Προτεραιότητας: Ειδικοί στόχοι, ποσοτικοποίηση

Παρά τις θετικές επιπτώσεις από την υλοποίηση των παρεμβάσεων στα πλαίσια του Β' ΚΠΣ, οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες παραμένουν ισχυρές, χρήζουν προσοχής και αφορούν στο επίπεδο ανάπτυξης των νομών σε όρους διαθέσιμων οικονομικών πόρων, παραγωγικών και τεχνικών υποδομών, δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Η αύξηση των ποσοστών ανεργίας, κυρίως σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, επιβάλλει την επιλογή δράσεων για δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Το σημαντικότερο **αναπτυξιακό «ζήτημα»** που προκύπτει για την Κεντρική Μακεδονία είναι η **διαμόρφωσή της σε μία ανταγωνιστική οικονομική και κοινωνική δομή** στα πλαίσια:

- της πλήρους ένταξης της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση
- της παγκοσμιοποίησης και των εξελίξεων στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον
- της σταδιακής αλλά σταθερής ενσωμάτωσης στον ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο της βαλκανικής «ενδοχώρας»
- του εντεινόμενου δια-περιφερειακού και επιχειρηματικού ανταγωνισμού
- του καταλυτικού ρόλου της ανάπτυξης, επιχειρηματικής υιοθέτησης και ενσωμάτωσης της καινοτομίας.

Η στρατηγική ανάπτυξης της Περιφέρειας διαμορφώνεται κατ' αρχήν με την επιλογή ενός κέντρου ανάπτυξης των δραστηριοτήτων στο χώρο (Θεσσαλονίκη), ενώ σε αντιστάθμισμα υπογραμμίζεται η προτεραιότητα της ισόρροπης ανάπτυξης στο σύνολο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Τέλος, υιοθετείται ένα ειδικό κέντρο βάρους της αναπτυξιακής προσπάθειας που αφορά την ποιότητα του περιβάλλοντος, ως κριτήριο επίτευξης κοινωνικοοικονομικής συνοχής.

Στη συνέχεια, οι άξονες προτεραιότητας εξειδικεύουν την στρατηγική ανάπτυξης σε όρους ενίσχυσης της ανταγωνιστικής θέσης της Περιφέρειας και παράλληλα μείωσης των ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες που θα εξασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της Περιφέρειας: **αιετόφορος ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα**.

Στο πλαίσιο αυτό, ο γενικός στρατηγικός στόχος εκφράζεται με:

- (α) την αξιοποίηση της καίριας θέσης της Θεσσαλονίκης -στη βαλκανική, την ευρωπαϊκή ένωση, την παρευξείνια ζώνη και το θαλάσσιο ορίζοντα- και της συγκυρίας που διαμορφώνουν οι νέες τεχνολογικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στην περιοχή,
- (β) την ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών και τη δημιουργία εκείνων των κοινωνικών συνθηκών που υπόσχονται ισόρροπη ανάπτυξη στο πλαίσιο μίας περιφέρειας ίσων ευκαιριών και αναβαθμισμένου περιβάλλοντος χώρου με μακρόχρονες προοπτικές βελτίωσης και εξέλιξης, και
- (γ) την εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων για το περιβάλλον.

Ο γενικός στόχος αναλύεται σε έξι (6) Άξονες Προτεραιότητας. Ο πρώτος εστιάζεται στην κεντρική αναπτυξιακή περιοχή της Περιφέρειας, τη Θεσσαλονίκη, και τις δομές για την ανάδειξή της σε διεθνές κέντρο προώθησης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας. Τρεις Άξονες στοχεύουν στην ενδυνάμωση των επαρχιακών περιοχών της Κ. Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιποι έχουν οριζόντια δράση.

Ειδικότερα, οι άξονες προτεραιότητας αναλύονται (και ποσοτικοποιούνται ως προς τους στόχους τους) παρακάτω.

Στο πλαίσιο των Αξόνων, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε τρεις τύπους δράσεων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη του πνεύματος καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας, στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και στην ολοκληρωμένη αντιμετώπιση ειδικών μειονεκτικών προβληματικών περιοχών της υπαίθρου, οι οποίοι δρουν παράλληλα και συμπληρωματικά με τις υπόλοιπες δράσεις.

- 1) Στον τύπο δράσεων «Ανάπτυξη της Καινοτομίας και της Επιχειρηματικότητας», η Περιφέρεια προτείνει ειδικά Μέτρα που αναδεικνύουν την καινοτομία και ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα, μέσα από τη συνεργασία και δικτύωση των πιο δυναμικών, εξωστρεφών και εκσυγχρονιστικών στοιχείων του επιχειρηματικού, ερευνητικού και εκπαιδευτικού κόσμου της Περιφέρειας, του Ιδιωτικού και του Δημόσιου τομέα. Επίκεντρο της συνεργασίας είναι οι επιχειρήσεις (με σημαντικό ρόλο για τις ΜΜΕ και περιλαμβανομένων των τομέων του τουρισμού, του εμπορίου και των λοιπών υπηρεσιών του τριτογενούς τομέα) και επιδίωξη είναι η ανάδειξη τομέων εξειδίκευσης και αριστείας που να προβάλλονται ως μέρος της εικόνας της Περιφέρειας στο ευρύτερο και διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα για τις παραπάνω δράσεις, πόροι συνολικού ύψους 149,7 εκ. Ευρώ δημόσιας δαπάνης, η οποία αναπροσαρμόζεται ανάλογα με την αντίστοιχη ζήτηση και την πορεία εξέλιξης των δράσεων, αντλούνται από τα Μέτρα 1.1 «Η Θεσσαλονίκη κέντρο μητροπολιτικών υπηρεσιών», 1.2 «Υποδομές έρευνας και ανάπτυξης», 1.3 «Υποδομές καινοτομίας και επιχειρηματικότητας», 1.4 «Συνδυασμένη ανάπτυξη καινοτομίας / επιχειρηματικότητας», 1.5 «Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του Αναπτυξιακού Νόμου στον τομέα της μεταποίησης», 3.4 «Παροχή υποδομής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων», 3.7 «Παροχή κινήτρων για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων» ενώ πρόσθετοι πόροι αντλούνται, κατά τις ανάγκες των προηγούμενων Μέτρων, ενμέρει και από τα Μέτρα 3.8 «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας» και 5.2 «Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων».
- 2) Στον τύπο δράσεων «Ολοκληρωμένη ανάπτυξη αστικών υποβαθμισμένων περιοχών», δίνεται έμφαση στις αστικές ζώνες μικρής κλίμακας όπου το αστικό περιβάλλον είναι ιδιαίτερα υποβαθμισμένο και όπου υπάρχει αυξημένη συγκέντρωση μειονεκτουσών κοινωνικών ομάδων, στα πλαίσια ειδικών Επιχειρησιακών Σχεδίων που προτίθενται από τις τοπικές αρχές και εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του οικείου Προγράμματος. Συγκεκριμένα πόροι συνολικού ύψους 54,5 εκατ. Ευρώ δημόσιας δαπάνης για τις παραπάνω δράσεις αντλούνται από τα Μέτρα 3.8 «Ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη – ΕΤΠΑ» και 3.9 «Ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη – ΕΚΤ».
- 3) Στον τύπο δράσεων «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε ορεινές / απομονωμένες περιοχές της υπαίθρου», προσδιορίζονται ειδικές ζώνες παρέμβασης εφαρμογής των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ) με ειδική διαδικασία και εστίαση στις ανάπτυξη και στήριξη τοπικών πρωτοβουλιών. Οι ζώνες ορίζονται ως προβληματικές στη βάση των υφιστάμενων οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων και των αναμενόμενων αρνητικών επιπτώσεων από την μεταρρύθμιση της ΚΑΠ, και εξειδικεύονται βάσει κριτηρίων που θέτει η Επιτροπή Παρακολούθησης. Συγκεκριμένα, πόροι συνολικού ύψους 61,2 εκ. Ευρώ δημόσιας δαπάνης για τις παραπάνω δράσεις αντλούνται από το σύνολο των Μέτρων του Άξονα Προτεραιότητας 6 «Ανάπτυξη του Ορεινού Χώρου, των εσωτερικών Ζωνών και των Μειονεκτικών / Προβληματικών Περιοχών».

Οι τρεις παραπάνω τύποι δράσεων καλύπτουν κατά συνέπεια περί το 16,2% της δημόσιας δαπάνης και 21,4% του συνολικού κόστους του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, εκφράζοντας έτσι την ισχυρή δέσμευση της Περιφέρειας σε καινοτόμες, τόσο ως περιεχόμενο όσο και ως διαδικασία υλοποίησης, δράσεις, ώστε να μπορέσει **να ανταποκριθεί στην πρόκληση του διαπεριφερειακού ανταγωνισμού** αμέσως με το πέρας της προγραμματικής περιόδου.

Τέλος, ακριβώς για να διασφαλιστούν η αειφορία και η ανταγωνιστικότητα, προωθείται έντονα στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2000-2006, **η κινητοποίηση πρόσθετων ιδιωτικών πόρων**, της τάξεως του 19,7% του συνολικού προϋπολογισμού. Μάλιστα, η ιδιωτική συμμετοχή σε εκείνες τις δράσεις που δεν είναι εξ ορισμού δημόσιας αρμοδιότητας (κι επομένως δεν αποκλείουν την ιδιωτική συγχρηματοδότηση)

πλησιάζει το 60%.

Βασική προτεραιότητα για την περίοδο 2000-2006 είναι η εναρμόνιση της Περιφέρειας, όπως και της χώρας, με την Κοινοτική νομοθεσία (οδηγίες 271/91 για τα απόβλητα, 889/91 για τα επικίνδυνα απορρίμματα, 31/99 για τους ΧΥΤΑ, 442/75 όπως έχει τροποποιηθεί με την 156/97 για τα στερεά απόβλητα και την Οδηγία πλαίσιο 60/2000 για τα νερά) και τις διεθνείς υποχρεώσεις όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη.

Οι επενδύσεις στον τομέα των υποδομών θα στηρίζονται σε μια ολοκληρωμένη εθνική περιβαλλοντική πολιτική η οποία θα έχει σαν πρακτική εφαρμογή την αρχή "ο ρυπαίνων πληρώνει". Η αρχή αυτή εφαρμόζεται κατ'εξοχήν στις περιβαλλοντικές και βιομηχανικές υποδομές καθώς και υποδομές μεταφορών και ενέργειας. Η συνδρομή των διαρθρωτικών ταμείων στις εν λόγω υποδομές θα πρέπει ως εκ τούτου να αντανakλά την εφαρμογή της ως άνω αρχής.

Στην στρατηγική διαχείρισης στερεών αποβλήτων πρέπει να συμπεριληφθεί προληπτική δράση για την μείωση του όγκου των αποβλήτων και για την ενθάρρυνση της ανάκτησης και της ανακύκλωσης.

Ως προς την εφαρμογή των οδηγιών 79/409/ΕΟΚ (πηρνά) και 92/43/ΕΟΚ ειδικότερα δε, σε ότι αφορά τα έργα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά περιοχές που ενδέχεται να ενταχθούν στο δίκτυο Natura 2000 δεδομένου ότι ο σχετικός κατάλογος των περιοχών αυτών έχει ήδη κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, οι εθνικές αρχές δεσμεύονται να μη επιτρέψουν την υποβάθμιση της κατάστασης των εν λόγω περιοχών στο πλαίσιο της υλοποίησης των παρεμβάσεων των διαρθρωτικών Ταμείων. Επίσης οι διαχειριστικές αρχές υποβάλλουν στην Επιτροπή πληροφορίες για τα μέτρα που έχουν λάβει ώστε να αποφευχθεί η υποβάθμιση των περιοχών που χρήζουν προστασίας κατά την ένταξη και εκτέλεση των σχετικών έργων

Η υλοποίηση των δράσεων και επεμβάσεων για την ανάδειξη περιοχών Natura 2000 θα γίνει σε συντονισμό ανάμεσα στα διάφορα μέτρα και τα ταμεία ΕΤΠΑ και ΕΓΤΠΕ καθώς και σε συντονισμό με τις αντίστοιχες δράσεις στα προγράμματα ΕΠΠΕΡ και LIFE.

Οι μελέτες χωροταξίας (ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ) θα ολοκληρώνονται με την κύρωση τους. Οι πολεοδομικές μελέτες θα ολοκληρώνονται από πράξεις εφαρμογής μέσα σε μια τριετία από την περαίωση της μελέτης και το αργότερο στο οικονομικό κλείσιμο του Προγράμματος. Η μη εφαρμογή των παραπάνω καθιστά τις εν λόγω μελέτες μη επιλέξιμες.

Οι συνολικοί πόροι που θα διατεθούν για την προστασία του περιβάλλοντος ανέρχονται σε 90,7 εκ. Ευρώ (περίπου 7,2% του συνολικής δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος) και αντλούνται από διάφορα Μέτρα του Προγράμματος, ήτοι:

- κατ' αποκλειστικότητα από τα Μέτρα 2.1 «Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης» (54,0 ΜΕυρο, από τα οποία κατά προτεραιότητα θα διατεθούν πόροι για ΧΑΔΑ της τάξης των 10 ΜΕυρο, ανάλογα με την ωριμότητα), και 2.2 «Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος» (11,9 ΜΕυρο),
- μερικώς από τα Μέτρα 2.3 «Προστασία και ανάδειξη του όρους Άθως» (4,9 ΜΕυρο), 3.8 «Ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη – ΕΤΠΑ» (14,3 ΜΕυρο), και 6.9 «Δράσεις ανάπτυξης του ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης» (5,6 ΜΕυρο).

Υπερκαλύπτεται η αναληφθείσα δέσμευση για παρεμβάσεις που αφορούν νερό, υγρά και στερεά απόβλητα και διαχείριση απορριμμάτων ύψους 56 εκ. Ευρώ (ήτοι 75% των 75 εκ Ευρώ που διατιθέντο με βάση τον αρχικό σχεδιασμό για την προστασία του περιβάλλοντος). Ένας μηχανισμός τεχνικής υποστήριξης προβλέπεται για τα στερεά απόβλητα και τα λύματα.

Το θέμα της λειτουργίας των περιβαλλοντικών υποδομών θα αντιμετωπιστεί ως αναπόσπαστο τμήμα του προγραμματισμού τους.

Τέλος, οι συνολικοί πόροι Δημόσιας Δαπάνης που θα διατεθούν για την Ανάπτυξη της Υπαίθρου ανέρχονται σε 232,7 εκ. Ευρώ (περίπου 18,2% της Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος), εκ των οποίων 61,2 εκ. Ευρώ Δημόσιας Δαπάνης, κατ' ελάχιστον, θα αφορούν ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

1. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι μητροπολιτικές λειτουργίες προς ανάπτυξη αφορούν τη μεταποίηση, το εμπόριο, τις μεταφορές, τις τηλεπικοινωνίες, την προσέλκυση επιχειρήσεων, την παροχή σύγχρονων υπηρεσιών διοίκησης, την επέκταση των χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων, την εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού, την ποιότητα ζωής στο πολεοδομικό συγκρότημα, και κυρίως στις υποβαθμισμένες περιοχές γύρω από τη βιομηχανική ζώνη, τη δικτύωση με τις γειτονικές πόλεις της Περιφέρειας. Πρόκειται για μια συντονισμένη προσπάθεια αξιοποίησης των στρατηγικών πλεονεκτημάτων της Θεσσαλονίκης για την ανάδειξή της σε διεθνές κέντρο: καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, διαμετακομιστικό, εμπορικό, επιστημονικό-τεχνολογικό.

Ως κεντρικός στόχος τίθεται η ανάπτυξη της κουλτούρας της καινοτομίας στην Περιφέρεια και η συνεργασία – δικτύωση των πιο δυναμικών, εξωστρεφών και εκσυγχρονιστικών στοιχείων του επιχειρηματικού, ερευνητικού και εκπαιδευτικού κόσμου της μητρόπολης, για να αναδειχθούν οι τομείς εξειδίκευσης και αριστείας που αποτελούν της εικόνας της Περιφέρειας στο ευρύτερο και διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

Η σκοπιμότητα της προσπάθειας αυτής πηγάζει από τις αναμφισβήτητες αναπτυξιακές δυνατότητες της Θεσσαλονίκης και την ιδιαίτερη γεωπολιτική θέση που κατέχει στο νοτιο-ανατολικό άκρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο σύνορο με τη βαλκανική και την παρευξείνια ζώνη. Η ανάδειξη της Θεσσαλονίκης σε διεθνές μητροπολιτικό κέντρο αναμένεται να οδηγήσει στον περιορισμό των αδυναμιών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και να δώσει νέα ώθηση στην Περιφέρεια, μέσω της ανάπτυξης σύγχρονων λειτουργιών και της ενεργοποίησης όλων των παραγωγικών τομέων του πολεοδομικού συγκροτήματος.

Ειδικοί στόχοι στον άξονα προτεραιότητας είναι οι ακόλουθοι:

- Η Θεσσαλονίκη κέντρο παραγωγικών υπηρεσιών: δημιουργία Πάρκων παραγωγικών υπηρεσιών (π.χ ΒΕΠΕ, θερμοκοιτίδες κ.λπ.) στη Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης, με παρεμβάσεις αναβάθμισης της επιχειρηματικής συγκέντρωσης.
- Ενίσχυση της υποδομής για την ανάπτυξη της βασικής έρευνας και της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, στα δημόσια εκπαιδευτικά και τεχνολογικά ιδρύματα της Περιφέρειας, με βελτίωση, λειτουργική συγκέντρωση και επέκταση του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων τους.
- Δημιουργία υποδομής για την ανάπτυξη της υψηλής τεχνολογίας, των καινοτόμων δράσεων και της αξιοποίησης τους από τις επιχειρήσεις: βελτίωση της οργάνωσης και της υποδομής των φορέων παροχής αντίστοιχων υπηρεσιών στις ΜΜΕ της Κ. Μακεδονίας, και ανάπτυξη των μηχανισμών μεταφοράς και διάχυσης καινοτομίας στην περιφέρεια, με συνδυασμό δημόσιας και ιδιωτικής προσπάθειας.
- Προώθηση επενδυτικών σχεδίων με στόχο την εντατικοποίηση της έρευνας και των παρεμφερών δραστηριοτήτων στο εσωτερικό των επιχειρήσεων μέσω μεσοπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων συνεργασιών με ερευνητικούς φορείς με κύριο κριτήριο την ενίσχυση του τεχνολογικού και καινοτομικού συστήματος της Περιφέρειας.
- Προώθηση νέων επενδύσεων παραγωγής καινοτομικών προϊόντων και εισαγωγής καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία και αύξηση της απασχόλησης, εφόσον αποδεικνύεται ότι οι επενδύσεις αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση.
- Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο και θαλάσσια «πύλη» των Βαλκανίων: συμπλήρωση των συνδέσεων των γειτονικών αστικών κέντρων με ΠΑΘΕ/Εγνατία, παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού του σιδηροδρομικού δικτύου, βελτίωση των υποδομών του λιμένα Θεσσαλονίκης.

Με βάση τη μέχρι σήμερα εξειδίκευση και υλοποίηση των δράσεων στα πλαίσια του Προγράμματος, αλλά

και τον προγραμματισμό ένταξης δράσεων, καθώς και των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης στο τέλος του 2003, εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να επιτευχθούν τα ακόλουθα αποτελέσματα και επιπτώσεις που οριστικοποιούνται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού.

ΑΞΟΝΑΣ 1	ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	1.1 Η Θεσσαλονίκη κέντρο μητροπολιτικών υπηρεσιών 1.2 Υποδομές έρευνας και ανάπτυξης 1.3 Υποδομές καινοτομίας και επιχειρηματικότητας 1.4 Συνδυασμένη ανάπτυξη καινοτομίας / επιχειρηματικότητας 1.5 Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του Αναπτυξιακού Νόμου στον τομέα της μεταποίησης 1.6 Διαμόρφωση Θεσ/νίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο και θαλάσσια πύλη των Βαλκανίων	• 100 στρέμματα υποδομών για τη χωροθέτηση επιχειρηματικών / ερευνητικών δραστηριοτήτων • Βελτίωση/εκσυγχρονισμός 2-4 Ερευνητικών Ινστιτούτων σε Τεχνολογίες αιχμής • Ενίσχυση 6 ερευνητικών φορέων • Δημιουργία μίας (1) νέας θερμοκοιτίδας Επιχειρήσεων • Ενίσχυση 537 επενδυτικών σχεδίων καινοτομίας • 6,5 χιλιόμετρα αναβαθμισμένου αυτοκινητόδρομου	• Δημιουργία δυναμικότητας για υποδοχή 90 επιχειρήσεων • Απασχόληση 20 τουλάχιστον ερευνητών κατά την υλοποίηση του προγράμματος • 100% βαθμός λειτουργικής ολοκλήρωσης του δικτύου παράκαμψης του ΠΣΘ • 50% μείωση του χρόνου παράκαμψης του ΠΣΘ • Δημιουργία 3600 ανθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο εφαρμογής	• Δημιουργία τουλάχιστον 720 νέων θέσεων μόνιμης απασχόλησης

2. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ο Άξονας στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, την αποκατάσταση του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη των αστικών κέντρων και αγροτικών περιοχών.

Πρόκειται για τη λήψη μέτρων αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ισορροπίας (π.χ. εξυγίανση των εσωτερικών υδάτων και των παράκτιων περιοχών με διακοπή της περαιτέρω επιβάρυνσης από βιομηχανικές, αγροτικές και αστικές λειτουργίες) σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές (π.χ. παράκτιες και παρόχθιες περιοχές), την προστασία και ανάδειξη των φυσικών οικοσυστημάτων και των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Παράλληλα, ο Άξονας έχει στόχο να ολοκληρώσει ένα σύνολο απαιτούμενων δράσεων έτσι ώστε να προστατευτεί συνολικά το όρος Άθως τόσο ως πολύτιμο φυσικό περιβάλλον όσο και ως κιβωτός αρχιτεκτονικών και εικαστικών μνημείων πολιτισμού. Το Άγιο Όρος σήμερα ως μείζον, ολοκληρωμένο και πολλαπλό ζωντανό μνημείο του Βυζαντινού και Μεταβυζαντινού Πολιτισμού, μέσα από το οποίο καταγράφονται τουλάχιστον δέκα αιώνες ιστορίας, έχει ανάγκη από συγκροτημένες και εντατικές προσπάθειες για να προστατεύσει και να αναδείξει την πολλαπλή την φυσιογνωμία του.

Ειδικόί στόχοι στον άξονα προτεραιότητας είναι οι ακόλουθοι:

- Συμπλήρωση της υποδομής διαχείρισης υγρών και στερεών αστικών αποβλήτων, βελτίωση και επέκταση των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης. Οι δράσεις που αφορούν στη διαχείριση των υδατικών πόρων θα είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις της οδηγίας 60/2000 της 23/10/2000 για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων.
- Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος: προστασία παράκτιων και παρόχθιων περιοχών, διαχείριση του υδατικού δυναμικού, αποκατάσταση βεβαρμένων από αλόγιστη χρήση – εκμετάλλευση περιοχών.
- Προστασία και ανάδειξη του όρους Άθως: προστασία και διατήρηση της ισορροπίας του σπάνιου φυσικού περιβάλλοντος της χερσονήσου, διευθέτηση ήπιων οδικών δικτύων που θα σέβονται το περιβάλλον και την ανάγκη διατήρησης της μοναστικής φυσιογνωμίας του τόπου, συντήρηση και αποκατάσταση των Μονών με αναστηλωτικές, στερεωτικές και λοιπές κατάλληλες εργασίες σε κτίρια, εικόνες και αντικείμενα, πολύτιμα ιστορικά έγγραφα.

Με βάση τη μέχρι σήμερα εξειδίκευση και υλοποίηση των δράσεων στα πλαίσια του Προγράμματος, αλλά και τον προγραμματισμό ένταξης δράσεων, καθώς και των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης στο τέλος του 2003, εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να επιτευχθούν τα ακόλουθα αποτελέσματα και επιπτώσεις που οριστικοποιούνται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού. Στο συμπλήρωμα προγραμματισμού θα συμπεριληφθούν περιβαλλοντικοί δείκτες που θα αφορούν δράσεις για περιβαλλοντικά προστατευόμενες περιοχές, εφόσον πραγματοποιούνται δράσεις για την προστασία των βιοτόπων.

ΑΞΟΝΑΣ 2	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	ΕΚΦΡΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	2.1. Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης. 2.2. Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος. 2.3. Προστασία και ανάδειξη του όρους Άθως	- Αποκατάσταση 95 Χώρων ημι-ελεγχόμενης και ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων - Ολοκλήρωση 6 τουλάχιστον Συστημάτων υποδομών ύδρευσης και επεξεργασίας νερού - Ολοκλήρωση 7 τουλάχιστον Δικτύων Αποχέτευσης και 10 Μονάδων Επεξεργασίας αστικών λυμάτων 3 Έργα ύδρευσης/αποχέτευσης μικρής κλίμακας στην περιοχή του Αγ. Όρους - Αποκατάσταση/συντήρηση 37.000 τ.μ. χώρων κτιρίων στις Ι.Μ. - Εκπόνηση 35 ΓΠΣ/ΣΧΟΑΠ	- Εξυπηρέτηση 75.000 κατοίκων από βελτιωμένα δίκτυα ύδρευσης. - Εξυπηρέτηση τουλάχιστον 64.000 κατοίκων από Μονάδες Επεξεργασίας αστικών λυμάτων - Περιοχές που καλύπτονται από ΓΠΣ/ΣΧΟΑΠ : 5.400.000 στρέμματα - Δημιουργία 700 ανθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο υλοποίησης	Δημιουργία 135 μόνιμων θέσεων απασχόλησης μετά από την υλοποίηση

3. ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ

Η προτεραιότητα αποσκοπεί στην εξασφάλιση ίσων ευκαιριών εξέλιξης των αστικών (κυρίως, αλλά επίσης) και των αγροτικών πληθυσμών της Κ. Μακεδονίας. Πρόκειται για την αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων και την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των επαρχιακών περιοχών, μέσω της επέκτασης ή/και εγκατάστασης λειτουργιών σε επίπεδο εφάμιλλο με των μεγάλων αστικών κέντρων. Οι λειτουργίες αυτές αποβλέπουν στη βελτίωση της ικανότητας πρόσβασης στα δίκτυα μεταφορών και επικοινωνιών, στις κοινωνικές υποδομές υγείας-πρόνοιας και εκπαίδευσης, στον εκσυγχρονισμό των αστικών κέντρων με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος, στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και τη δημιουργία ευκαιριών σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας, και ενισχύουν την ικανότητά των περιοχών αυτών για στήριξη των υφιστάμενων επιχειρήσεων και την προσέλκυση νέων επιχειρηματικών-οικονομικών δραστηριοτήτων.

Ως παράλληλος στόχος τίθεται η εφαρμογή ειδικών δράσεων ολοκληρωμένης ανάπτυξης σε αστικές ζώνες μικρής κλίμακας όπου το αστικό περιβάλλον είναι ιδιαίτερα υποβαθμισμένο και όπου υπάρχει αυξημένη συγκέντρωση μειονεκτουσών κοινωνικών ομάδων.

Ειδικοί στόχοι στον άξονα προτεραιότητας είναι οι ακόλουθοι:

- Βελτίωση και συμπλήρωση του νομαρχιακού και επαρχιακού μεταφορικού δικτύου στην Κ. Μακεδονία και του άμεσα συνδεδεμένου με αυτό δικτύου υποδομών εμπορευματικών μεταφορών.
- Εκσυγχρονισμός των υποδομών υγείας-πρόνοιας: ενίσχυση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των νοσηλευτικών ιδρυμάτων, αναβάθμιση του συστήματος υπηρεσιών υγείας-πρόνοιας.
- Εκσυγχρονισμός των υποδομών εκπαίδευσης: ενίσχυση κτιριακού και εργαστηριακού εξοπλισμού όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης στα αστικά κέντρα της Κ. Μακεδονίας.
- Παροχή υποδομής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων: βελτίωση και αναβάθμιση των βιομηχανικών υποδομών στους χώρους των βιομηχανικών συγκεντρώσεων, σε συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα
- Αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής, κυρίως των κορεσμένων τουριστικών περιοχών και κυρίως με τη δημιουργία υποδομών για την ανάπτυξη ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού.
- Εκσυγχρονισμός της πολιτιστικής υποδομής, κυρίως με την προώθηση της δημιουργίας ολοκληρωμένου δικτύου π.χ. αρχαιολογικών χώρων, την ανάδειξη μνημείων, την ανανέωση των μουσειακών χώρων και τη δημιουργία πολιτιστικών πάρκων και δικτύων.
- Παροχή κινήτρων για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων, κυρίως δε του υπάρχοντος δικτύου καταλυμάτων.

Η φέρουσα ικανότητα των περιοχών που θα αναπτυχθούν τουριστικά πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, συνεκτιμώντας την κατάταξη των περιοχών – ζωνών με βάση την ισχύουσα νομοθεσία (Ν. 2601/98 και σχετικές υπουργικές αποφάσεις). Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη φέρουσα ικανότητα των υπό ανάπτυξη περιοχών που βρίσκονται σε περιοχές NATURA 2000. Όσον αφορά τις λιμενικές υποδομές, την εκπαίδευση στον τουρισμό και την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, οι δράσεις θα είναι σε αντιστοιχία με τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνει το Κ.Π.Σ. – Ειδική πρόνοια θα ληφθεί για την άμβλυνση της εποχικής ζήτησης, μέσω των Μέτρων 3.7 αλλά και 1.4.

- Περιβαλλοντική και κοινωνική αναβάθμιση των αστικών περιοχών με την εφαρμογή σχεδίων ολοκληρωμένης παρέμβασης που να ενθαρρύνουν την πολύ-λειτουργική ανάπτυξη, τη δημιουργία νέων δομών πρόνοιας, την ενίσχυση των νέων συστημάτων δημόσιας μεταφοράς. Ο στόχος αυτός εξυπηρετείται με τη διάθεση πόρων τόσο του ΕΤΠΑ όσο και του ΕΚΤ.

Με βάση τη μέχρι σήμερα εξειδίκευση και υλοποίηση των δράσεων στα πλαίσια του Προγράμματος, αλλά και τον προγραμματισμό ένταξης δράσεων, καθώς και των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης στο τέλος του 2003, εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να επιτευχθούν τα ακόλουθα αποτελέσματα και επιπτώσεις, που οριστικοποιούνται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού.

ΑΞΟΝΑΣ 3	ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	3.1 Βελτίωση/συμπλήρωση του μεταφορικού δικτύου 3.2 Εκσυγχρονισμός Υποδομών Υγείας– Πρόνοιας 3.3 Εκσυγχρονισμός Υποδομών Εκπαίδευσης 3.4 Υποδομές για ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ 3.5 Αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής 3.6 Εκσυγχρονισμός της πολιτιστικής υποδομής 3.7 Ανταγωνιστικότητα τουριστικών επιχειρήσεων 3.8 Ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη – ΕΤΠΑ 3.9 Ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη – ΕΚΤ	- Αναβάθμιση/κατασκευή 50 χιλιομέτρων Εθνικής οδοποιίας - Κατασκευή ή βελτίωση 360 χιλιομέτρων επαρχιακού οδικού δικτύου - Αναβάθμιση 11 Γενικών Νοσοκομείων 4653 εκσυγχρονιζόμενες νοσοκομειακές κλίνες - Δημιουργία νέων σχολικών αιθουσών (180 Α'βάθμιας εκπ., 200 Β'βάθμιας εκπ.,) - Δημιουργία 115 σχολικών βιβλιοθηκών και εργαστηρίων, για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης - Δημιουργία 3600 στρεμμάτων οργανωμένων βιομηχανικών υποδομών χώρων 95 επενδύσεις εκσυγχρονισμού τουριστικών επιχειρήσεων	- Βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης 9.500 μαθητών (4% πληθυσμού αναφοράς) - Αύξηση των δημοτικών σχολείων 1κύκλου από 70% σε 73% και των σχολείων Β' βάθμιας εκπαίδευσης από 54,4% σε 60%. - Αύξηση κατά 30% των οργανωμένων χώρων εγκατάστασης Επιχειρήσεων (ΒΕΠΕ) - Δημιουργούμενη δυναμικότητα υποδοχής 600 επιχειρήσεων - Αναβάθμιση του 3,2% των υπαρχόντων τουριστικών κλινών - Δημιουργία 3.600 ανθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο εφαρμογής	Δημιουργία / διασφάλιση τουλάχιστον 730 θέσεων απασχόλησης μετά από την υλοποίηση

4. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η προτεραιότητα συμβάλλει ισόρροπα στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων της χώρας για την Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της υπαίθρου.

- Στον πρώτο στόχο δηλ. "της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής γεωργίας ενόψει των προκλήσεων ενός συνεχώς ανταγωνιστικότερου διεθνούς περιβάλλοντος" συμβάλλει με μέτρα βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και με μέτρα που συμβάλλουν στην αύξηση της παραγωγικότητας του τομέα.
- Στο δεύτερο στρατηγικό στόχο δηλ. "της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης της υπαίθρου για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και η ελκυστικότητα της, και να αποκατασταθεί η κοινωνική και οικονομική λειτουργία" συμβάλλει με μέτρα αξιοποίησης των φυσικών πόρων, με μέτρα που βελτιώνουν την ελκυστικότητα της υπαίθρου και με μέτρα που βελτιώνουν την υποδομή και τις βασικές υπηρεσίες στην υπαίθρο.
- Στον τρίτο στρατηγικό στόχο που είναι "η διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου" συμβάλλει με τα προτεινόμενα μέτρα της Διαχείρισης των υδατικών και εδαφικών πόρων και με τα μέτρα της Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Δασοκομίας.

Ειδικοί στόχοι στον άξονα προτεραιότητας είναι οι ακόλουθοι:

- Η βελτίωση της διαχείρισης των φυσικών ανανεώσιμων πόρων που συμβάλλει στην προστασία και αειφόρο αξιοποίηση τους. Πρόκειται για τους διαθέσιμους υδατικούς, εδαφικούς και δασικούς πόρους συμπεριλαμβανομένων των βοσκοτόπων. Η βελτίωση στη διαχείριση των παραπάνω πόρων θα συμβάλλει άμεσα στην πιο αποτελεσματική χρησιμοποίηση τους και στην προστασία του περιβάλλοντος.
- Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας γεωργικών εκμεταλλεύσεων φυτικής παραγωγής. Πρόκειται για στήριξη της προσαρμογής εκμεταλλεύσεων στις ανταγωνιστικές συνθήκες της αγοράς και στην υιοθέτηση ορθών γεωργικών πρακτικών περιορισμένων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, καθώς και στην ανασύσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και στην εφαρμογή κατάλληλων προληπτικών μέσων.
- Η στήριξη της παραγωγής και εμπορίας ποιοτικών προϊόντων και έμμεσα η βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς και η προστασία του καταναλωτή.
- Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και των συνθηκών άσκησης των οικονομικών δραστηριοτήτων, η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και η άμεση προστασία του περιβάλλοντος.
- Η ενίσχυση των υποδομών παράκτιας αλιείας.

Όπου κρίνεται απαραίτητο δράσεις του άξονα αυτού μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τον Αναπτυξιακό Νόμο.

Οι δράσεις που αφορούν στη διαχείριση των υδατικών πόρων θα είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις της οδηγίας 60/2000 της 23/10/2000 για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων.

Με βάση τη μέχρι σήμερα εξειδίκευση και υλοποίηση των δράσεων στα πλαίσια του Προγράμματος, αλλά και τον προγραμματισμό ένταξης δράσεων, καθώς και των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης στο τέλος του 2003, εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να επιτευχθούν τα ακόλουθα αποτελέσματα και επιπτώσεις, που οριστικοποιούνται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού.

ΑΞΟΝΑΣ 4	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	4.1 Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής. 4.2 Εγγειοβελτιωτικά έργα -Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας 4.3 Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό 4.4 Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας. 4.5 Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση του τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων. 4.6 Δασοκομία 4.7 Ενίσχυση υποδομών παράκτιας αλιείας	• Αναδιοργάνωση -1990 εκμεταλλεύσεων φυτικής παραγωγής. • Εγγειοβελτιωτικά έργα σε 600.000 στρέμματα • Μετεγκατάσταση 140 οχλουσών κτηνοτροφικών μονάδων. • Παρεμβάσεις προστασίας και αειφορικής διαχείρισης σε δάση για 2.000.000 στρ. • Δημιουργία -βελτίωση 5 εργαστηρίων	• Αναβάθμιση του 1,6% των γεωργικών εκμεταλλεύσεων • Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης και υγιεινής για το 3,2% του ζωικού κεφαλαίου • Βελτίωση συνθηκών άρδευσης για το 36% των αρδευόμενων εκτάσεων της περιφέρειας. • Δημιουργία 2.595 ανθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο υλοποίησης.	• Δημιουργία 970 μονίμων θέσεων απασχόλησης μετά από την υλοποίηση. • Αύξηση του ετήσιου Γεωργικού Εισοδήματος κατά 11.740 € ανά επιδοτούμενη εκμετάλλευση

5. ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Ο συγκεκριμένος Άξονας Προτεραιότητας λειτουργεί ως μέσο εξασφάλισης κοινωνικής ισορροπίας, αλλά και διοχέτευσης εκπαιδευμένου και κατάλληλου δυναμικού στην αγορά εργασίας. Αφορά ενέργειες που συμβάλλουν στη μείωση των ήδη αυξημένων ποσοστών ανεργίας, η οποία πλήττει ιδιαίτερα τις γυναίκες και τους νέους, στην ενσωμάτωση, μέσω της εργασίας, των μεταναστών και αποκλεισμένων κοινωνικών ομάδων, στην ενίσχυση του εισοδήματος των νοικοκυριών και, κατά συνέπεια, της τοπικής οικονομίας. Ταυτόχρονα δρομολογείται, μέσω της κατάρτισης και εκπαίδευσης, η σύνδεση της ζήτησης με την προσφορά εργασίας, ο προσανατολισμός και η εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού σε ειδικεύσεις και δεξιότητες υψηλής ζήτησης, με στόχο την εξάλειψη του παράδοξου φαινομένου όπου υψηλά ποσοστά ανεργίας παρατηρούνται παράλληλα με έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού στην περιφέρεια. Η προσαρμογή των δυνατοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας στις ανάγκες της αγοράς εργασίας αναμένεται να οδηγήσει στην επιτάχυνση της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης σε όλους τους παραγωγικούς τομείς.

Ειδικοί στόχοι στον άξονα προτεραιότητας είναι οι ακόλουθοι:

- Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης: βελτίωση και λειτουργία δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών σε ομάδες πληθυσμού που χρήζουν ιδιαίτερης υποστήριξης, ώστε να δημιουργηθούν ευκαιρίες ισότιμης ένταξης τους στην αγορά εργασίας.
- Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων: υποστήριξη των δράσεων του ΠΕΠ με κατάρτισεις και δράσεις προώθησης στην απασχόληση στους τομείς της καινοτομίας – έρευνας - τεχνολογίας, του τουρισμού-πολιτισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος.
- Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης: ενίσχυση τοπικών πρωτοβουλιών, για δημιουργία ή διατήρηση απασχόλησης είτε μέσω Δημοτικών Επιχειρήσεων είτε μέσω της αυταπασχόλησης, κατά τα πρότυπα των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης, και ενίσχυση τοπικών δράσεων για ειδικές κατηγορίες ατόμων.

Με βάση τη μέχρι σήμερα εξειδίκευση και υλοποίηση των δράσεων στα πλαίσια του Προγράμματος, αλλά και τον προγραμματισμό ένταξης δράσεων, καθώς και των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης στο τέλος του 2003, εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να επιτευχθούν τα ακόλουθα αποτελέσματα και επιπτώσεις, που οριστικοποιούνται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού.

ΑΞΟΝΑΣ 5	ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	5.1 Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης 5.2 Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων 5.3 Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης	- Υλοποίηση 323 Προγραμμάτων κατάρτισης ανέργων και εργαζομένων - Ενίσχυση λειτουργίας 195 κέντρων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών 21 ολοκληρωμένα προγράμματα στο πλαίσιο των Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης	- Κατάρτιση 5.000 ανέργων (ή 5% περίπου του πληθυσμού αναφοράς) - Δημιουργία 3.200 ανθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο υλοποίησης	Δημιουργία/ διασφάλιση 1.750 μόνιμων θέσεων απασχόλησης

6. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ & ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Βασικός στόχος του άξονα είναι η μείωση της απομόνωσης του ορεινού χώρου, η μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και η στήριξη της ανάπτυξης στις λιγότερο ανεπτυγμένες αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας, η ανάδειξη και αξιοποίηση των τοπικών πλεονεκτημάτων των περιοχών αυτών και η δημιουργία βιώσιμων συνθηκών για τους τοπικούς πληθυσμούς.

Στο πλαίσιο του Άξονα ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ορεινών / απομονωμένων περιοχών. Οι πόροι που θα διατεθούν για αυτά τα προγράμματα ανέρχονται το λιγότερο σε 4,6% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του προγράμματος και προέρχονται από πόρους και των τριών Ταμείων (ΕΓΤΠΕ, ΕΤΠΑ,ΕΚΤ). Πιο συγκεκριμένα στο ποσοστό αυτό περιλαμβάνεται το σύνολο των δεσμεύσεων των Μέτρων 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8 και 6.11 και τμήμα των δεσμεύσεων των Μέτρων 6.9, 6.10 και 6.11. Τμήμα των δεσμεύσεων των Μέτρων 6.9, 6.10 και 6.11 θα διατεθούν για δράσεις του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ που θα αφορούν στα ολοκληρωμένα προγράμματα του Υπουργείου Γεωργίας στην Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας.

Οι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις θα αφορούν ορεινές / απομονωμένες περιοχές οι οποίες θα προσδιοριστούν με κριτήρια που θα καθοριστούν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΕΠ Κ. Μακεδονίας.

Ο τρόπος εφαρμογής των ολοκληρωμένων προγραμμάτων θα καθοριστεί στο πλαίσιο των γενικών αρχών του μοντέλου που θα χρησιμοποιηθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και θα συμφωνηθεί με την Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας.

Ειδικοί στόχοι του άξονα προτεραιότητας είναι οι ακόλουθοι:

- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και στις επιχειρήσεις μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων.
- Η προώθηση οικονομικών δραστηριοτήτων συμπληρωματικών στη γεωργία: διαφοροποίηση γεωργικής δραστηριότητας, ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού, στήριξη βιοτεχνίας και οικοτεχνίας μικρής κλίμακας κ.ά.
- Η στήριξη της αγροτικής οικονομίας και του αγροτικού πληθυσμού, η βελτίωση των υποδομών που σχετίζονται με την ανάπτυξη της γεωργίας, η ορθολογική διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων και η αξιοποίηση και ανάδειξη της αγροτικής κληρονομιάς.
- Δράσεις ανάπτυξης των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης: υποδομές για βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ύδρευση-αποχέτευση και οδοποιία.
- Η βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα.

Με βάση τη μέχρι σήμερα εξειδίκευση και υλοποίηση των δράσεων στα πλαίσια του Προγράμματος, αλλά και τον προγραμματισμό ένταξης δράσεων, καθώς και των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης στο τέλος του 2003, εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να επιτευχθούν τα ακόλουθα αποτελέσματα και επιπτώσεις, που οριστικοποιούνται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού.

ΑΞΟΝΑΣ 6	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ κ.λπ.	ΕΚΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΤΡΑ	6.1 Βελτίωση ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων 6.2 Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων. 6.3 Επενδύσεις για τη βελτίωση και τον εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων. 6.4 Εγγειοβελτιωτικά έργα -Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας 6.5 Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό 6.6 Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς. 6.7 Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αγροτικές περιοχές 6.8 Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας. 6.9 Δράσεις ανάπτυξης του ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) 6.10 Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ΕΤΠΑ) 6.11 Ειδικές δράσεις αγροτικής ανάπτυξης (ΕΚΤ)	• Έργα ανάπλασης σε 9 οικισμούς • 245 Επενδυτικά σχέδια (ΕΣ), ως εξής: – Καθετοποίηση 80 εκμεταλλεύσεων (6.1) – 20 ΕΣ πρώτης μεταποίησης και εμπορίας (6.2) – 50 δασοκομικά ΕΣ (6.3) – 50 ΕΣ στον τομέα του τουρισμού (6.7) – 30 ΕΣ στον τομέα βιοτεχνίας-χειροτεχνίας (6.7) – 15 ΕΣ διαφοροποίησης της γεωργικής παραγωγής (6.7) • 5 παρεμβάσεις σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές	• Αύξηση κλινών τουριστικών καταλυμάτων κατά 13,3% • Βελτίωση ή δημιουργία 3.750 τόνων/έτος ονομαστική μεταποιητική δυναμικότητα • Δημιουργία 547 αθρωποετών απασχόλησης κατά την περίοδο υλοποίησης	• Αύξηση του Γεωργικού Εισοδήματος κατά 60% στις επιδοτούμενες εκμεταλλεύσεις • Δημιουργία 182 μονίμων θέσεων απασχόλησης μετά από την υλοποίηση. • Άμεση ωφέλεια για το 30% του πληθυσμού αναφοράς από τα δημόσια έργα υποδομής

7. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ – ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΝΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Οι ενέργειες του άξονα αυτού έχουν στόχο την υποστήριξη της ομαλής υλοποίησης των δράσεων του προγράμματος, των αξόνων προτεραιότητας, των μέτρων και των δράσεων που περιλαμβάνονται εντός αυτών, την προώθηση δράσεων για την έγκαιρη προετοιμασία και εξειδίκευση έργων και ενεργειών που θα περιληφθούν στα προγράμματα της Δ' Προγραμματικής Περιόδου, καθώς και την κατάλληλη προετοιμασία των φορέων που θα υλοποιήσουν τα έργα.

Οι ενέργειες αυτές αφορούν κυρίως στον προγραμματισμό και το σχεδιασμό, στην προετοιμασία, στην αξιολόγηση, στην παρακολούθηση, στην εφαρμογή και τον έλεγχο του προγράμματος.

Οι ενέργειες εφαρμογής συνίστανται ιδίως στην προμήθεια αγαθών και λήψη υπηρεσιών, στην ανάληψη λειτουργικών δαπανών και κάθε άλλης απαραίτητης δαπάνης που θα απαιτηθεί για την αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ειδικοί τομεακοί στόχοι

Οι άξονες προτεραιότητας που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα αποτελούν τις πολιτικές επιλογές για την Κεντρική Μακεδονία. Εκφράζουν, δηλαδή, το σκεπτικό βάσει του οποίου η στρατηγική αναλύεται σε συγκεκριμένες δράσεις για την υλοποίηση της. Στο σημείο αυτό υπεισέρχεται ο προβληματισμός για τον καθορισμό των ειδικών στόχων για την Κεντρική Μακεδονία, δηλαδή των συγκεκριμένων τομέων που ενισχύονται μέσω της στρατηγικής. Έτσι, ενώ οι γενικοί άξονες προσδιορίζουν, αλλά και προκύπτουν από τις πολιτικές και κοινωνικές προτεραιότητες της στρατηγικής, οι ειδικοί στόχοι αφενός καθορίζουν τους εμπλεκόμενους φορείς που θα υλοποιήσουν τη στρατηγική και θα ωφεληθούν από αυτήν, και αφετέρου αντικατοπτρίζουν τη συνέπεια ως προς την Ευρωπαϊκή Πολιτική για τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Ο προσδιορισμός των ειδικών στόχων λειτουργεί σε δύο κατευθύνσεις.

Η οριζόντια κατεύθυνση καλύπτει όλο το γεωγραφικό εύρος της Κ. Μακεδονίας και αναφέρεται στους τομείς που αξιωματικά χρήζουν υποστήριξης, ανεξάρτητα από τις παραγωγικές δραστηριότητες. Εδώ εντάσσονται: η ενίσχυση της απασχόλησης, και ο σεβασμός προς το περιβάλλον.

Η κάθετη κατεύθυνση έχει τομεακή διάσταση και προσδιορίζει τις παραγωγικές δραστηριότητες που ενισχύονται από τις εξειδικευμένες δράσεις της στρατηγικής. Στην Κ. Μακεδονία, οι διαπιστωμένες ελλείψεις που παρατηρούνται στους παραγωγικούς τομείς, σε συνδυασμό με την κύρια πολιτική επιλογή για επίτευξη της σύγκλισης και ενδοπεριφερειακής συνοχής, προσανατολίζουν τον καθορισμό των ειδικών στόχων ώστε να περιλαμβάνουν μέτρα και δράσεις που απευθύνονται και ενισχύουν όλους τους παραγωγικούς τομείς.

Η ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα:

Περιλαμβάνει ενέργειες που συμβάλλουν στην βελτίωση της άσκησης των αγροτικών δραστηριοτήτων και στην γενικότερη ανασυγκρότηση της υπαίθρου. Οι ειδικοί στόχοι για τον αγροτικό τομέα είναι:

- Η βελτίωση της διαχείρισης των φυσικών ανανεώσιμων πόρων που συμβάλλει στην προστασία και αιεφόρο αξιοποίησή τους.
- Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας γεωργικών εκμεταλλεύσεων φυτικής παραγωγής.
- Η στήριξη της παραγωγής και εμπορίας ποιοτικών προϊόντων.
- Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και των συνθηκών άσκησης των οικονομικών δραστηριοτήτων, η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και η άμεση προστασία του περιβάλλοντος.
- Η ενίσχυση των υποδομών παράκτιας αλυσίδας.

Η ενίσχυση της μεταποίησης και των ΜΜΕ:

Περιλαμβάνει ενέργειες που αποβλέπουν:

- αύξηση της ανταγωνιστικότητας στο δευτερογενή τομέα
- βελτίωση της δυνατότητας πρόσληψης καταρτισμένου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού
- ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της περιφέρειας με έμφαση στην αξιοποίηση των βαλκανικών αγορών

Επίσης περιλαμβάνει :

- συμπλήρωση των επιχειρηματικών υποδομών που συντελούν στη μείωση των δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των συγκρούσεων χρήσης γης, τη βελτίωση της διακίνησης των προϊόντων και τη μείωση του κόστους παραγωγής, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία
- παροχή ικανοποιητικού επιπέδου πρόσβασης σε επιχειρηματικές υπηρεσίες
- προώθηση της δικτύωσης και συνεργασίας των επιχειρήσεων
- ενίσχυση της ευελιξίας και της καινοτομίας
- αξιοποίηση της κοινωνίας των πληροφοριών, στα πλαίσια του ΕΠ «Κοινωνία της Πληροφορίας»

Η ενίσχυση του τουρισμού:

Περιλαμβάνει στα πλαίσια των κατευθύνσεων του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα»:

- διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, κυρίως προς τις «ήπιες» μορφές θεματικού τουρισμού
- γεωγραφική διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου
- βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών
- ανάπτυξη δραστηριοτήτων Έρευνας και Τεχνολογίας στον τομέα που μπορούν να δώσουν «καινοτομική» ώθηση
- σύνδεση της διαχείρισης, της προστασίας και της αξιοποίησης των πολιτιστικών και περιβαλλοντικών πόρων της Περιφέρειας με τις παραπάνω νέες κατευθύνσεις στον τομέα του τουρισμού.

Ειδικά για τον εκσυγχρονισμό των τουριστικών καταλυμάτων, το Πρόγραμμα διαθέτει το ποσό των 42,5 εκ. Ευρώ.

Η ενίσχυση του λοιπού τριτογενούς τομέα:

Περιλαμβάνει στα πλαίσια των κατευθύνσεων του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα»:

- σύνδεση των εμπορικών δραστηριοτήτων με τις μεταποιητικές
- ανάπτυξη δραστηριοτήτων Έρευνας και Τεχνολογίας και στενότερη διασύνδεσή τους με την παραγωγική βάση της Περιφέρειας
- προώθηση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στη Θεσσαλονίκη
- βελτίωση της ικανότητας των εμπορικών και μεταφορικών επιχειρήσεων για την εξυπηρέτηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων της Περιφέρειας.

Ειδική στρατηγική για την ανάπτυξη της καινοτομίας και της επιεπιχειρηματικότητας

Α. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ:

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με βασικό αναπτυξιακό πόλο την Θεσσαλονίκη, έχει όλες τις βασικές προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη υπηρεσιών Ε&Τ. Συγκεκριμένα, διαθέτει σημαντικά Εκπαιδευτικά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, καθώς και Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα τα οποία, σε συνδυασμό με τις σύγχρονες υποδομές, μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη και διάδοση των νέων τεχνολογιών στην περιφερειακή οικονομία και να ενισχύσουν την παροχή σύγχρονων επιχειρηματικών υπηρεσιών. Η Περιφέρεια κατέχει την τρίτη θέση όσον αφορά στην ποσοστιαία κατανομή ερευνητικών ιδρυμάτων στην χώρα (13,2%).

Ο εντοπισμός των αδυναμιών, η τεχνολογική στήριξη και ο εκσυγχρονισμός είναι ένα σημαντικό μέτρο που θα επιφέρει πολλαπλασιαστικά οφέλη στο σύνολο της Περιφέρειας. Έτσι τα παραγωγικά συστήματα της περιοχής θα αποκτήσουν χαρακτηριστικά και μορφές οργάνωσης μεγαλύτερης ευελιξίας και ευφυίας, θα αποκτήσουν συγκριτικά πλεονεκτήματα και θα γίνουν ανταγωνιστικότερα, καθώς, όπως είναι γνωστό, τα υψηλά επίπεδα δραστηριότητας στους τομείς της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας, είναι σημαντικά στοιχεία του παραγωγικού περιβάλλοντος στις ανταγωνιστικές περιφερειακές οικονομίες. Ανταγωνιστικά πετυχημένες περιφέρειες θεωρούνται αυτές οι οποίες υιοθετούν στρατηγική προσέγγιση προς την καινοτομία και βοηθούν τις επιχειρήσεις να ολοκληρώσουν τους ίδιους πόρους και να αποκτήσουν εμπειρία σε συνεργασία με κυβερνητικούς φορείς, ιδρύματα ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης, οργανισμούς στήριξης επιχειρήσεων και άλλες δομές, για την αποτελεσματική διαχείριση των νέων τεχνολογιών, της καινοτομίας των προϊόντων και των διεργασιών.

Η ανάλυση των μακροοικονομικών μεγεθών έδειξε ότι η Περιφέρεια υστερεί σημαντικά στη χρηματοδότηση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης των επιχειρήσεων σε σχέση με τις ανεπτυγμένες χώρες, ότι η υστερεί ακόμη και έναντι μικρότερων ελληνικών πόλεων και ότι τα ΑΕΙ της περιοχής εξακολουθούν να αποτελούν τους κύριους χώρους παραγωγής ερευνητικού έργου, με αυξανόμενη μεν αλλά όχι ακόμη αξιόλογη σύνδεση με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες του επιχειρηματικού κόσμου.

Η Κ. Μακεδονία αποτελεί βέβαια, στις ελληνικές συνθήκες, ένα δυνητικά προνομιακό χώρο δραστηριοποίησης ερευνητικού και τεχνολογικού δυναμικού με σημαντικές δυνατότητες αξιοποίησης και ανάδειξης, και αναμένεται μάλιστα σημαντική ανάπτυξη της αγοράς με την εμφάνιση μεγάλων εταιρικών σχημάτων και σύντομα και εμφάνιση ελληνικών προϊόντων με αξιώσεις στην Ευρωπαϊκή αγορά. Το ποσοστό δαπανών Ε&ΤΑ επί του τζίρου προβλέπεται ότι θα αυξηθεί καθώς οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι συντελεί στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και οι επενδύσεις σε τεχνολογία αναμένεται ότι θα αυξάνονται με σταθερούς ρυθμούς, κυρίως σε τομείς όπως η βιομηχανική πληροφορική, τα ολοκληρωμένα συστήματα διοίκησης (όπως τα συστήματα ERP), τα συστήματα διαχείρισης ανθρώπινων πόρων και τα δίκτυα.

Αν και εκτιμάται ότι στα νευραλγικά θέματα για τις επιχειρήσεις θα εξακολουθήσει να προτιμάται η «in-house» (έστω και περιορισμένης εμβέλειας) ανάπτυξη καινοτομίας, σε περιφερειακά θέματα και σε θέματα πληροφορικής αναμένεται στροφή στην υιοθέτηση / προσαρμογή τεχνολογίας και άρα ένταση της ανάγκης για μεταφορά / διάχυση καινοτομίας. Τέλος, ιδιαίτερα μεγάλες θα είναι οι ανάγκες για τον κλάδο της αγροβιοτεχνολογίας, καθώς η αγροτική παραγωγή και η βιομηχανία μεταποίησης αγροτικών προϊόντων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία της Περιφέρειας. Σε όλους τους τομείς, οι επιχειρήσεις έχουν δύο στόχους: τη βελτίωση της ποιότητας και την αύξηση της αποδοτικότητας της παραγωγικής διαδικασίας.

Στις ελληνικές πόλεις, οι συγκεντρώσεις του επιχειρηματικού τριτογενή έχουν αγνοηθεί, τόσο σε ότι αφορά τον ρόλο τους όσο και το χώρο λειτουργίας τους, τις παρεχόμενες υποδομές και την ποιότητα του

περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα να μην λειτουργούν ως εξειδικευμένη χωρική νησίδα προσφέροντας τα αντίστοιχα πλεονεκτήματα στην πόλη. Η Περιφέρεια της Κ. Μακεδονίας παράγει το 14,8% του ΑΕΠ της χώρας στον τριτογενή τομέα, αλλά το επίπεδο των προσφερόμενων σύγχρονων παραγωγικών υπηρεσιών στο σύνολο της Περιφέρειας είναι χαμηλό σε σχέση με το μέσο εθνικό επίπεδο, με εξαίρεση τη Θεσσαλονίκη. Το ικανοποιητικό επίπεδο στη Θεσσαλονίκη αποτελεί πάντως μία ευνοϊκή βάση εκκίνησης.

Β. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

Το ζητούμενο για την Περιφέρεια είναι επομένως η συνδυασμένη ανάπτυξη της Καινοτομίας και της Επιχειρηματικότητας, με αξιοποίηση όλων των πόρων της (Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα, υψηλά εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό κλπ) ώστε μέσω της ανάπτυξης και επιχειρηματικής υιοθέτησης και ενσωμάτωσης της καινοτομίας να δημιουργηθεί μια οικονομική και κοινωνική δομή ανταγωνιστική στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

Η συνδυασμένη ανάπτυξη της Καινοτομίας και της Επιχειρηματικότητας, με αξιοποίηση όλων των πόρων της Περιφέρειας, θα αποτελέσει παράγοντα προσέλκυσης διεθνών επιχειρησιακών δραστηριοτήτων, επιφέροντας πολλαπλασιαστικά οφέλη στο σύνολο της Περιφέρειας.

Η επίτευξη των ανωτέρω έχουν άμεση συνάφεια με την προώθηση και την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Περιφέρεια.

Για την προώθηση και ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας, θα χρηματοδοτηθούν δράσεις από το ΠΕΠ και από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας».

Προβλέπονται δράσεις που αποσκοπούν στην επαρκή αντιμετώπιση των ιδιαίτερων αναγκών της περιφέρειας ως προς την επίτευξη των ακόλουθων στρατηγικών στόχων :

- α) εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος και προώθηση του ελληνικού πολιτισμού με την εισαγωγή και χρήση των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας.
- β) κοινωνική ανάπτυξη με την προώθηση και χρήση νέων τεχνολογιών και εφαρμογών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες για ανοικτή διακυβέρνηση, με δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην περιφέρεια μέσω εφαρμογών των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στην υγεία, τις μεταφορές και το περιβάλλον.
- γ) οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας με την προώθηση και χρήση των νέων αυτών τεχνολογιών στις ΜΜΕ, αντιστοίχων νέων μεθόδων λειτουργίας πχ. Ηλεκτρονικό εμπόριο, όπως και με την ανάπτυξη της υποδομής επικοινωνιών, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες περιοχές.
- δ) κοινωνική συνοχή και καταπολέμηση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού με την ανάπτυξη δράσεων κατάρτισης στις νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας για αποκλεισμένες κοινωνικές ομάδες πχ. Ανέργων, νέων, μεταναστών κλπ υποστηριζόμενες από ανάλογες δράσεις για την εξασφάλιση πρόσβασης στην πληροφορία.

Δράσεις προϋπολογισμού 5 ΜΕΥΡΟ Δημόσιας Δαπάνης θα χρηματοδοτηθούν από το ΠΕΠ.

Δράσεις που άπτονται στην ανάπτυξη και προώθηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας θα περιλαμβάνονται στο Μέτρο 1.4 «Συνδυασμένη ανάπτυξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας» και ενδεχομένως στα Μέτρα 1.2 «Υποδομές έρευνας και ανάπτυξης», 1.3 «Υποδομές καινοτομίας και επιχειρηματικότητας», 3.3 «Εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης», και 5.2 «Ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων», λαμβάνοντας υπόψη και την περιφερειακοποίηση του Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας».

Γ. ΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΕ ΜΕΤΡΑ:

Στους στρατηγικούς στόχους αντιστοιχίζονται εξειδικευμένα μέτρα πολιτικής:

- Ερευνητική και τεχνολογική στήριξη της Περιφέρειας, με στόχο να επωφεληθεί από την ανάπτυξη και διάχυση καινοτομίας και την αξιοποίηση του υψηλά εξειδικευμένου προσωπικού, μέσω της ανάπτυξης δημόσιων μηχανισμών, της ενίσχυσης των υποδομών βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και της λειτουργικής συγκέντρωσης τους.
- Στήριξη του καινοτομικού συστήματος της Περιφέρειας, με στόχο να επωφεληθεί από τις οικονομίες κλίμακας που συνιστούν τα δίκτυα διάχυσης καινοτομίας, μέσω της βελτίωσης της υποδομής στα Τεχνολογικά Πάρκα και της ανάπτυξης δομών προσέλκυσης ξένων άμεσων επενδύσεων καινοτομίας.
- Ενίσχυση «Επιχειρηματικών Σχεδίων» με στόχο την εντατικοποίηση της έρευνας και των παρεμφερών δραστηριοτήτων στο εσωτερικό των επιχειρήσεων μέσω μεσοπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων συνεργασιών με ερευνητικούς φορείς.
- Ενίσχυση «Επιχειρησιακών Σχεδίων», με στόχο την επιχειρηματική αξιοποίηση της καινοτομίας, με σαφείς στόχους, υποχρεώσεις και ευρύτερες θετικές επιπτώσεις στην επιχειρηματική / τεχνολογική δομή της Περιφέρειας.
- Ενίσχυση της εικόνας της Θεσσαλονίκης ως πόλης που θα μπορεί να συγκεντρώνει τον τομέα της παροχής καινοτομικών επιχειρηματικών υπηρεσιών, αξιοποιώντας έτσι την γεωπολιτική της θέση στο Βαλκανικό χώρο.
- Υποστήριξη της συνολικής προσπάθειας δια δράσεων κατάρτισης.

Διαμορφώνονται έτσι έξι «πυλώνες» της στρατηγικής:

- Μία ερευνητική «βάση» της όλης παρέμβασης (αποκλειστικά δημόσια παρέμβαση στο επίπεδο των υποδομών: Μέτρο 1.2).
- Ένας «ενδιάμεσος» κρίκος μεταξύ ερευνητικής βάσης και επιχειρηματικής αξιοποίησης, της όλης παρέμβασης (μικτή παρέμβαση: Μέτρο 1.3).
- Μία εξειδικευμένη παρέμβαση ενσωμάτωσης καινοτόμων μεθόδων και διαδικασιών στην παραγωγική διαδικασία και στη προβολή των ΜΜΕ (μικτή παρέμβαση: Μέτρο 1.4).
- Μία «επενδυτική» παρέμβαση (μικτή παρέμβαση: Μέτρο 1.5).
- Μία «χωρική» έκφραση της όλης παρέμβασης (μικτή παρέμβαση: Μέτρο 1.1).
- Μία παρέμβαση στους ανθρώπινους πόρους (μέρος του Μέρους 5.2).

Δ. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ:

Για την υλοποίηση του συνόλου των δράσεων θα εμπλακούν η Περιφέρεια, σε συνεργασία με το ΥΠΟΙΟ και το ΥΠ.ΑΝ, ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιχειρήσεις και ενώσεις τους, σε διάφορες μορφές συνεργασίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ: ΑΞΙΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ, ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ, ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΠΕΠ Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΑΞΙΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		
	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής τομέας	Τριτογενής τομέας
1. Ανάδειξη του μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης και ενθάρρυνση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας		* Η Θεσσαλονίκη κέντρο παραγωγικών υπηρεσιών * Υποστήριξη της έρευνας και ανάπτυξης, της υψηλής τεχνολογίας, των καινοτόμων δράσεων και της αξιοποίησής τους από τη βιομηχανία	
			* Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο και θαλάσσια πύλη των Βαλκανίων
2. Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος στην Κ. Μακεδονία	* Διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος		
		* Συμπλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης & αποχέτευσης	* Προστασία και ανάδειξη του όρους Άθως
3. Μείωση ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων		* Βελτίωση-συμπλήρωση του δικτύου μεταφορών στην Κ. Μακεδονία * Παροχή υποδομής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων	* Εκσυγχρονισμός των υποδομών υγείας-πρόνοιας * Εκσυγχρονισμός των υποδομών εκπαίδευσης * Εκσυγχρονισμός των υποδομών για την ανάπτυξη πολιτιστικής δραστηριότητας * Υποδομές για αναβάθμιση τουριστικών περιοχών και υποστήριξη ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού * Παροχή κινήτρων για αύξηση ανταγωνιστικότητας τουριστικών επιχειρήσεων * Ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη σε ζώνες μικρής κλίμακας
4. Αγροτική ανάπτυξη	* Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής. * Εγγειοβελτιωτικά έργα -Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας * Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό * Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας. * Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση του τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων. * Δασοκομία * Ενίσχυση υποδομών παράκτιας αλιείας		

ΑΞΙΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		
	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής τομέας	Τριτογενής τομέας
5. Μείωση της ανεργίας και παροχή ίσων ευκαιριών στη γνώση και τις δεξιότητες	* Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης * Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων * Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης		
6. Ανάπτυξη του ορεινού χώρου και των εσωτερικών ζωνών	* Δράσεις Ανάπτυξης του Ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης * Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα * Ειδικές δράσεις αγροτικής ανάπτυξης		
	* Βελτίωση ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων * Εγγειοβελτιωτικά έργα -Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας * Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό * Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς. * Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αγροτικές περιοχές * Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας.	* Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων. * Επενδύσεις για τη βελτίωση και τον εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων.	

Συνέπεια ως προς το Σχέδιο Ανάπτυξης

Η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, όπως εκφράζεται από τους άξονες προτεραιότητας και τις δράσεις κρίνεται συνεπής με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενισχύει σημαντικά την αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας προκειμένου να ενταχθεί στην ευρωπαϊκή αναπτυξιακή πρόκληση, που προσδιορίζεται από την επίτευξη της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η στρατηγική εναρμονίζεται πλήρως με τις Κοινοτικές Πολιτικές και επιδιώκει να επιτύχει με αποτελεσματικότητα τους στόχους που τίθενται από αυτές.

Η διαμόρφωση των αξόνων της στρατηγικής, αποσκοπώντας παράλληλα στην εμπλοκή των φορέων της Περιφέρειας και την εξασφάλιση συναίνεσης, έχει προκύψει μέσα από συνεκτίμηση των στόχων που ήδη έχουν τεθεί από τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα, την Ανάπτυξη της Ε&Τ, τις Πολιτικές Περιβάλλοντος, τις Πολιτικές Απασχόλησης, την Πολιτική για τον Ανταγωνισμό και την Πολιτική για την Ανάπτυξη της Υπαιθρου. Παράλληλα, οι σχετικές δράσεις εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό την προώθηση των πολιτικών αυτών και ακολουθούν με συνέπεια τις κατευθύνσεις και την σκοπιμότητα τους.

Ειδικότερα:

- **Η δημιουργία ολοκληρωμένου δικτύου συνδυσασμένων μεταφορών και διαμετακόμισης**

με εξειδικευμένους κόμβους στα βασικά σημεία συγκέντρωσης της παραγωγικής δραστηριότητας και με εφαρμογή επί του διευρωπαϊκού και διαπεριφερειακού μεταφορικού δικτύου, η σύνδεση του διαπεριφερειακού και διανομαρχιακού δικτύου με τα διευρωπαϊκά δίκτυα, οι κάθετες συνδέσεις ΠΑΘΕ και Εγνατίας, οι νέες διαδρομές επέκτασης του δικτύου φυσικού αερίου, αποσκοπούν στη λειτουργική διασύνδεση με τα διευρωπαϊκά δίκτυα που διέρχονται από την Περιφέρεια και στην αποτελεσματική αξιοποίησή τους.

- **Η ενίσχυση της υποδομής για την ανάπτυξη της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας στα ΑΕΙ, ΤΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα,**

με τον εκσυγχρονισμό των τηλεπικοινωνιακών υποδομών, την εισαγωγή της Κοινωνίας της Πληροφορίας, και την προσπάθεια για στενότερη διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή αποτελούν σημαντικές δράσεις για την ενίσχυση της Έρευνας και Τεχνολογίας, οι οποίες συμβαδίζουν και εναρμονίζονται με τις αντίστοιχες πολιτικές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **Η περιβαλλοντική διάσταση**

λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη στις δράσεις που προτείνονται για την Περιφέρεια. Η προστασία του περιβάλλοντος και η αιεφόρος ανάπτυξη είναι σημαντική αναπτυξιακή παράμετρος για την Περιφέρεια. Οι σχετικές δράσεις, όπως η εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, η ρύθμιση των οξυμένων προβλημάτων στο αστικό περιβάλλον με κυρίαρχη τη Θεσσαλονίκη, η διαχείριση των βιομηχανικών αποβλήτων και η αποκατάσταση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, η εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων ολοκληρωμένης προστασίας-διαχείρισης και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος, εναρμονίζονται πλήρως με τις κατευθύνσεις της Ε.Ε. για την προστασία του περιβάλλοντος και την αιεφόρο ανάπτυξη.

- **Η αναβάθμιση των βιομηχανικών υποδομών**

η εφαρμογή των αναπτυξιακών κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου, η δικτύωση και συνεργασία των επιχειρήσεων, η ανάπτυξη μηχανισμών μεταφοράς και διάχυσης καινοτομιών, η διαμόρφωση ειδικών ζωνών εγκατάστασης και κέντρων συνδυσασμένων δραστηριοτήτων, ενισχύουν την τοπική

επιχειρηματικότητα, την παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και αξιοποιούν κατάλληλα το ευνοϊκό αναπτυξιακό περιβάλλον που δημιουργείται στην ευρύτερη περιοχή. Οι δράσεις αυτές βέβαια αναμένεται να ενισχύσουν σημαντικά και την απασχόληση στην Περιφέρεια.

- **Η ενίσχυση της απασχόλησης και η μείωση της ανεργίας**

αποτελούν καίριες προτεραιότητες της στρατηγικής και εναρμονίζονται πλήρως με το πνεύμα της ευρωπαϊκής πολιτικής. Οι κυριότερες δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση αφορούν τη δημιουργία δικτύου για την έρευνα και τον προσανατολισμό της προσφοράς/ ζήτησης απασχόλησης, την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων ενσωμάτωσης στην αγορά εργασίας των παλιννοστούντων, των μεταναστών και των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων, καθώς και ολοκληρωμένων προγραμμάτων απασχόλησης για τους θύλακες ανεργίας, την προώθηση «συμφώνων απασχόλησης» και την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων σύνδεσης κατάρτισης και απασχόλησης.

- **Οι δράσεις για την ανάπτυξη της υπαίθρου**

όπως η βελτίωση και συμπλήρωση των υποδομών στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, η ανάδειξη της τοπικής παραγωγής, η προώθηση συμπληρωματικών δραστηριοτήτων και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας κατά προτεραιότητα στις ορεινές και μειονεκτικές ζώνες, η ενίσχυση των ΜΜΕ, εντάσσονται στο σκεπτικό μείωσης των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών και η συγκράτηση και ανανέωση των ορεινών πληθυσμών αποτελούν βασικούς άξονες της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας που αποσκοπούν στην προώθηση της ενδοπεριφερειακής σύγκλισης.

Αναμενόμενες επιπτώσεις

Τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης αναμένεται να είναι τόσο ποιοτικά, όσο και ποσοτικά. Η πιστή εφαρμογή των μέτρων και των έργων του προγράμματος αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις σε πολλά βασικά μεγέθη της Περιφερειακής οικονομίας, το εισόδημα, την απασχόληση την ανεργία και γενικότερα στο συνολικό επίπεδο ανάπτυξης της Περιφέρειας. Ο σαφής καθορισμός των στόχων προσδιορίζει κατά ένα μεγάλο μέρος τα πιθανά αποτελέσματα και εν συνεχεία η σωστή εξειδίκευση των στόχων σε δράσεις και έργα οδηγεί στην ορθή προσέγγιση των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Οι βασικοί στόχοι που έχουν τεθεί για την Κεντρική Μακεδονία είναι: η ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης σε μητροπολιτικό κέντρο με διεθνείς λειτουργίες, η προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος, η μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και η αιφώρος ανάπτυξη και η μείωση της ανεργίας και η παροχή ίσων ευκαιριών στη γνώση και τις δεξιότητες.

Οι βασικοί στόχοι που έχουν τεθεί για την Κεντρική Μακεδονία είναι:

- Στόχος 1. Η αξιοποίηση της καίριας θέσης της Θεσσαλονίκης – στη Βαλκανική, στην Ε.Ε., στην παρευξείνια ζώνη και στην Ανατολική μεσόγειο – και της συγκυρίας που διαμορφώνουν οι νέες τεχνολογικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στην περιοχή, κυρίως για τη συνδυασμένη ανάπτυξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας
- Στόχος 2. Η ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών και η δημιουργία εκείνων των κοινωνικών συνθηκών που υπόσχονται ισόρροπη ανάπτυξη στο πλαίσιο μιας περιφέρειας ίσων ευκαιριών και αναβαθμισμένου περιβάλλοντος χώρου με μακρόχρονες προοπτικές βελτίωσης και εξέλιξης, και
- Στόχος 3. Η εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων για το περιβάλλον.

Ο πρώτος στόχος αναμένεται να επιτευχθεί κατά ένα μεγάλο μέρος. Πέρα από τα περιφερειακά έργα, στην επίτευξη αυτού του στόχου συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό και παρεμβάσεις εθνικής εμβέλειας του Β' και του Γ' ΚΠΣ (π.χ. ο άξονας ΠΑΘΕ, η Εγνατία οδός, η βελτίωση των υποδομών αεροδρομίου «Μακεδονία», το Μετρό Θεσσαλονίκης, ενίσχυση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων). Κρίσιμος παράγοντας για τη μεγιστοποίηση των θετικών επιπτώσεων αυτών των παρεμβάσεων είναι η σωστή λειτουργική διασύνδεση των μεγάλων Εθνικών προγραμμάτων / έργων με τα περιφερειακά, πράγμα που επιτυγχάνεται από το παρόν προτεινόμενο σχέδιο δράσης του ΠΕΠ. Επίσης, η πιθανή διεύρυνση της Ε.Ε. με δύο Βαλκανικές χώρες, τη Βουλγαρία και Ρουμανία, αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω το ρόλο της Βόρειας Ελλάδας, με κομβικό πόλο τη Θεσσαλονίκη, στην προσπάθεια εξωστρεφούς προσανατολισμού της ελληνικής οικονομίας και στο γενικότερο γεωπολιτικό ρόλο της χώρας.

Ο στόχος μιας περιφέρειας ίσων ευκαιριών επιτυγχάνεται με τη βελτίωση των υποδομών και της ποιότητας ζωής τόσο των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών όσο και των λοιπών νομών (πέραν του νομού Θεσσαλονίκης), καθώς και μέσα από τη βελτίωση της πρόσβασης τους στα κύρια μεταφορικά δίκτυα. Σημαντικός προσδιοριστικός παράγοντας για την επίτευξη του στόχου θεωρείται η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στις περιοχές αυτές, η ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού και η ολοκληρωμένη ανάπτυξη με την προώθηση οικονομικών δραστηριοτήτων συμπληρωματικών προς την γεωργία, αλλά και τη βελτίωση της παραγωγικότητας του αγροτικού τομέα.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος. Θα πρέπει να σημειωθεί όμως ότι μακροπρόθεσμα ο βαθμός επίτευξης της περιβαλλοντικής αποκατάστασης και προστασίας, εξαρτάται κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος από τους μηχανισμούς επιβολής των κανονιστικών διατάξεων χωροταξίας και περιβαλλοντικής προστασίας, κυρίως όσον αφορά το ανθρωπογενές περιβάλλον και με προτεραιότητα στις παράκτιες τουριστικές

περιοχές, στις περιοχές αστικής επέκτασης και στις υποβαθμισμένες αστικές και βιομηχανικές περιοχές.

Η υλοποίηση των δράσεων και έργων του παρόντος σχεδίου αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις τόσο στο Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν, όσο και στην απασχόληση. Οι άμεσες επιπτώσεις στην απασχόληση αφορούν:

- τη δημιουργία εργασίας (ανθρωποέτη εργασίας) κατά την περίοδο υλοποίησης των προγραμμάτων και έργων του ΠΕΠ, και
- τη δημιουργία μόνιμων θέσεων εργασίας μετά την ολοκλήρωση των δράσεων.

Με δεδομένο ότι έχουν οριστικοποιηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό τα επιμέρους έργα και ενέργειες ανά δράση (και το κόστος αυτών), τα μεγέθη που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα αφορούν ικανοποιητικό μέρος των δράσεων του ΠΕΠ. Σημαντική είναι η συμβολή των σχετικών δράσεων για την προσαρμογή των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και στη βελτίωση της απασχολησιμότητας και της πρόσβασης στην απασχόληση των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων, των γυναικών και των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας. Για τον υπολογισμό των επιπτώσεων των δράσεων αυτών στην απασχόληση έχουν χρησιμοποιηθεί δείκτες οι οποίοι προέκυψαν από τις απολογιστικές αξιολογήσεις ανάλογων εθνικών προγραμμάτων του Β' ΚΠΣ.

Παράλληλα, η αύξηση των εισοδημάτων (επιχειρήσεων και εργαζομένων) δημιουργεί πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην απασχόληση και το εισόδημα και σε άλλους τομείς της οικονομίας. Στο βαθμό που οι εισροές (inputs) αυτών των επιχειρήσεων/εργαζομένων (οι οποίοι υπόκεινται στην αύξηση εισοδήματος) προέρχονται από περιοχές εντός της περιφέρειας, η έμμεση αυτή απασχόληση που δημιουργείται διατηρείται στην Περιφέρεια. Για τον καθορισμό των έμμεσων αυτών επιπτώσεων απαιτείται ανάλυση εισροών-εκροών και επομένως δεν είναι δυνατός ο προσδιορισμός τους.

ΣΥΝΟΛΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ποσοτικοποιημένοι Στόχοι	Πηγή	Έτος βάσης	Τιμή βάσης	Στόχος 2006
Αποτελέσματα				
Βαθμός ολοκλήρωσης παράκαμψης ΠΣΘ	Αξιολογ.	--	--	100%
Πληθυσμός που εξυπηρετείται ως προς:				
- επεξεργασία λυμάτων	Αξιολογ.	1999	--	+30.000
- δίκτυα ύδρευσης	Αξιολογ.	1999	--	+75.000
Δημιουργούμενη δυναμικότητα (αρ. επιχειρήσεων που μπορούν να χωροθετηθούν) σε:				
- υποδομές για ερευνητικές / επιχειρηματικές δραστηριότητες	Τεχνολογικό Πάρκο/ Αξιολογ.	1999	10	+90
- σε Β.Ε.ΠΕ.	ΕΤΒΑ / Αξιολογ.	1998	371	+600
% σχολείων Α'βάθμιας εκπαίδευσης που λειτουργούν:				
- σε μία βάρδια	Περιφέρεια	1999	70%	73%
- σε δύο βάρδιες	Περιφέρεια	1999	30%	27%
% σχολείων Β'βάθμιας εκπαίδευσης που λειτουργούν:				
- σε μία βάρδια	Περιφέρεια	1999	82%	95%
- σε δύο βάρδιες	Περιφέρεια	1999	18%	5%
Αρ στρεμμάτων που υφίστανται έγγειες βελτιώσεις	Αξιολογ.	1999	--	600.000
Κατάρτιση ανέργων	Αξιολογ.	--	--	5.000
Επιπτώσεις				
Ανθρωποέτη απασχόλησης κατά την υλοποίηση	Αξιολογ.	--	--	14.200
Θέσεις μόνιμης απασχόλησης που δημιουργούνται ή διασφαλίζονται	Αξιολογ.	--	--	4.490
Ποσοστό ανεργίας	ΕΣΥΕ	1997	10,16%	9,65%
- Γυναικών	ΕΣΥΕ	1997	16%	--
- Ανέργων μακράς διάρκειας	ΕΣΥΕ	1997	51,68%	--

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΩΝ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:

**ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:**ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ****ΜΕΤΡΟ 1.1:****Η Θεσσαλονίκη κέντρο παραγωγικών υπηρεσιών****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Σε πολλές αναδιαμορφωμένες κεντρικές περιοχές των σύγχρονων μητροπόλεων, εμφανίζονται συγκεντρώσεις του δυναμικού τριτογενή τομέα των επιχειρηματικών υπηρεσιών, δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, όπως: σύμβουλοι επιχειρήσεων, υπηρεσίες μηχανικού, δικηγορικά γραφεία, γραφίστες και διαφημιστές, εταιρείες παραγωγής software και multimedia, αλλά και έδρες μεγάλων επιχειρήσεων και οργανισμών. Οι περιοχές αυτές μετατρέπονται σε εξειδικευμένες νησίδες που δημιουργούν ένα περιβάλλον έντασης πληροφορίας πολύ σημαντικό για την καινοτομία, ιδίως για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη νέων προϊόντων. Διαθέτουν συνήθως υψηλό αισθητικό περιβάλλον και υποδομές, καθώς οι πόλεις που αντιλαμβάνονται τη σημασία που έχουν για τις ίδιες οι δυναμικές αυτές συγκεντρώσεις στο κέντρο τους, κατευθύνουν τις δημόσιες επενδύσεις, τη διαφήμιση, τα προγράμματα αναπλάσεων, στο να αυξήσουν την ελκυστικότητα επιλεγμένων περιοχών τους.

Στις ελληνικές πόλεις, οι συγκεντρώσεις του επιχειρηματικού τριτογενή έχουν αγνοηθεί, τόσο σε ότι αφορά τον ρόλο τους όσο και το χώρο λειτουργίας τους, τις παρεχόμενες υποδομές και την ποιότητα του περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα να μην λειτουργούν ως εξειδικευμένη χωρική νησίδα προσφέροντας τα αντίστοιχα πλεονεκτήματα στην πόλη. Η Περιφέρεια της Κ. Μακεδονίας παράγει το 14,8% του ΑΕΠ της χώρας στον τριτογενή τομέα. Το επίπεδο των προσφερόμενων παραγωγικών υπηρεσιών στο σύνολο της Περιφέρειας είναι χαμηλό σε σχέση με το μέσο εθνικό επίπεδο, με εξαίρεση τη Θεσσαλονίκη. Το ικανοποιητικό επίπεδο των προσφερόμενων παραγωγικών υπηρεσιών στη Θεσσαλονίκη αποτελεί ευνοϊκή βάση για την παραπέρα υλοποίηση του μέτρου.

Το Μέτρο αποτελεί μέρος της συνολικής παρέμβασης του ΠΕΠ στον τομέα της «Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας», μαζί με τα Μέτρα 1.2, 1.3, 1.4 και 1.5. Συνιστά τη «χωρική» έκφραση της όλης παρέμβασης.

B. ΣΤΟΧΟΙ, ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο επικεντρώνεται στην ενίσχυση της εικόνας της Θεσσαλονίκης ως πόλης που θα μπορεί να συγκεντρώνει τον τομέα της παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών, σε δυναμικές και αναβαθμισμένες περιοχές της στο κέντρο ή στην περιφέρειά της. Η Θεσσαλονίκη στην συγκεκριμένη συγκυρία μπορεί να αξιοποιήσει την γεωπολιτική της θέση στο Βαλκανικό χώρο και να γίνει κέντρο ευρύτερης εμβέλειας στην προσέλκυση διεθνών επιχειρησιακών δραστηριοτήτων. Το μέτρο αποσκοπεί στη δημιουργία και ενίσχυση περιοχών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη Θεσσαλονίκη, γεγονός που συμβάλλει εξαιρετικά στην ανάπτυξη και διεθνή παρουσία της πόλης. Παράλληλα με την βελτίωση των όρων λειτουργίας των ήδη εγκατεστημένων δραστηριοτήτων, θα βελτιωθεί η ικανότητα συγκεκριμένων περιοχών να προσελκύσουν την εγκατάσταση οργανισμών και εδρών επιχειρήσεων διεθνούς εμβέλειας. Στο πλαίσιο αυτό, το μέτρο προβλέπει τύπους δράσεων όπως:

- Δημιουργία χώρων εγκατάστασης/προσέλκυσης επιχειρήσεων (εσωτερικού – εξωτερικού) καινοτομικών ή/και έντασης γνώσης, π.χ. Επιστημονικά Τεχνολογικά Πάρκα - θερμοκοιτίδες κλπ
- Δημιουργία ζωνών εγκατάστασης βιομηχανιών νέας και υψηλής τεχνολογίας, ερευνητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων καθώς και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεση ωφέλεια από τις δράσεις του μέτρου θα αντλήσουν οι επιχειρήσεις παροχής σύγχρονων υπηρεσιών υψηλής στάθμης, οι παραγωγικές επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις για εκθεσιακή δραστηριότητα, και οι ΟΤΑ της ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 2,9% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου μπορούν να εμπλακούν φορείς παραγωγής ή μεταφοράς καινοτομίας, φορείς Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης, το Υπουργείο Ανάπτυξης, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:**ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ****ΜΕΤΡΟ 1.2:****Υποδομές Έρευνας και Ανάπτυξης****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με βασικό αναπτυξιακό πόλο την Θεσσαλονίκη, έχει όλες τις βασικές προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη υπηρεσιών Ε&Τ. Συγκεκριμένα, διαθέτει σημαντικά Εκπαιδευτικά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, καθώς και Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα τα οποία, σε συνδυασμό με τις σύγχρονες υποδομές, μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη και διάδοση των νέων τεχνολογιών στην περιφερειακή οικονομία και να ενισχύσουν την παροχή σύγχρονων επιχειρηματικών υπηρεσιών. Η Περιφέρεια κατέχει την τρίτη θέση όσον αφορά στην ποσοστιαία κατανομή ερευνητικών ιδρυμάτων στην χώρα (13,2%). Ο εντοπισμός των αδυναμιών, η τεχνολογική στήριξη και ο εκσυγχρονισμός είναι ένα σημαντικό μέτρο που θα επιφέρει πολλαπλασιαστικά οφέλη στο σύνολο της Περιφέρειας. Έτσι τα παραγωγικά συστήματα της περιοχής θα αποκτήσουν χαρακτηριστικά και μορφές οργάνωσης μεγαλύτερης ευελιξίας και ευφυίας, θα αποκτήσουν συγκριτικά πλεονεκτήματα και θα γίνουν ανταγωνιστικότερα.

Το Μέτρο αποτελεί μέρος της συνολικής παρέμβασης του ΠΕΠ στον τομέα της «Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας», μαζί με τα Μέτρα 1.1, 1.3, 1.4 και 1.5. Συνιστά την ερευνητική «βάση» της όλης παρέμβασης.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο αποσκοπεί στην ερευνητική και τεχνολογική στήριξη του παραγωγικού συστήματος της Περιφέρειας, σε συνέργια με τους ειδικούς στόχους του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα» και με αξιοποίηση της εμπειρίας της ΓΓΕΤ, με στόχο να επωφεληθεί από την ανάπτυξη και διάχυση καινοτομίας, και την αξιοποίηση του υψηλά εξειδικευμένου προσωπικού. Επίσης στοχεύει στην ενίσχυση και ολοκλήρωση νέων δομών που οδηγούν στο σχηματισμό πυρήνων υψηλής τεχνολογίας. Στόχος του μέτρου είναι η αύξηση της αποδοτικότητας της Ε&Α. Το μέτρο μπορεί να υλοποιηθεί με τύπους δράσεων όπως:

- Ενίσχυση δημόσιων μηχανισμών ανάπτυξης και διάχυσης καινοτομίας
- Ενίσχυση υποδομών βασικής έρευνας σε Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ερευνητικά κέντρα και φορείς του δημοσίου για την ανάδειξη τομέων καινοτομικής εξειδίκευσης της Περιφέρειας, και λειτουργική συγκέντρωση τους

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεση ωφέλεια από τις δράσεις του μέτρου θα αντλήσουν φορείς παροχής καινοτομικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ, ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 8,2% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου θα εμπλακούν Ερευνητικά κέντρα, Ινστιτούτα, φορείς μεταφοράς και διάδοσης της καινοτομίας εποπτευόμενοι από το δημόσιο και Ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:**ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ****ΜΕΤΡΟ 1.3:****Υποστήριξης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Τα υψηλά επίπεδα δραστηριότητας στους τομείς της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας, είναι μερικά από τα σημαντικά στοιχεία του παραγωγικού περιβάλλοντος σε πολλές ανταγωνιστικές περιφερειακές οικονομίες.

Ανταγωνιστικά πετυχημένες περιφέρειες θεωρούνται αυτές οι οποίες υιοθετούν στρατηγική προσέγγιση προς την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία και βοηθούν τις επιχειρήσεις να αποκτήσουν εμπειρία σε συνεργασία με ιδρύματα ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης, με ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα και άλλες δομές, για την αποτελεσματική διαχείριση των νέων τεχνολογιών, της καινοτομίας των προϊόντων και των διεργασιών.

Η ανάλυση των μακροοικονομικών μεγεθών έδειξε ότι η Περιφέρεια υστερεί σημαντικά στη χρηματοδότηση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης των επιχειρήσεων σε σχέση με τις ανεπτυγμένες χώρες, ότι η Θεσσαλονίκη υστερεί από πλευράς χρηματοδότησης ακόμη και έναντι μικρότερων ελληνικών πόλεων και ότι τα ΑΕΙ εξακολουθούν να αποτελούν τους κύριους χώρους παραγωγής ερευνητικού έργου, με αυξανόμενη μεν αλλά όχι ακόμη αξιόλογη σύνδεση με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες του επιχειρηματικού κόσμου.

Η Κ. Μακεδονία αποτελεί χώρο παρουσίας και δραστηριοποίησης ερευνητικού και τεχνολογικού δυναμικού με σημαντικές δυνατότητες αξιοποίησης και ανάδειξης, και αναμένεται σημαντική ανάπτυξη της αγοράς με την εμφάνιση μεγάλων εταιρικών σχημάτων και σύντομα και εμφάνιση ελληνικών προϊόντων με αξιώσεις στην Ευρωπαϊκή αγορά. Το ποσοστό δαπανών Ε&ΤΑ επί του τζίρου προβλέπεται ότι θα αυξηθεί καθώς οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι συντελεί στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και οι επενδύσεις σε τεχνολογία αναμένεται ότι θα αυξάνονται με σταθερούς ρυθμούς, κυρίως σε τομείς όπως η βιομηχανική πληροφορική, τα ολοκληρωμένα συστήματα διοίκησης (όπως τα συστήματα ERP), τα συστήματα διαχείρισης ανθρώπινων πόρων και τα δίκτυα.

Το Μέτρο αποτελεί μέρος της συνολικής παρέμβασης του ΠΕΠ στον τομέα της «Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας», μαζί με τα Μέτρα 1.1, 1.2, 1.4 και 1.5. Συνιστά τον «ενδιάμεσο» κρίκο μεταξύ ερευνητικής βάσης και επιχειρηματικής αξιοποίησης, της όλης παρέμβασης.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο αποσκοπεί στη εντατικοποίηση της έρευνας και των παρεμφερών δραστηριοτήτων (μεταφορά τεχνολογίας, διάδοση, ενημέρωση κτλ) στο εσωτερικό των επιχειρήσεων μέσω μεσοπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων συνεργασιών με ερευνητικούς φορείς με σκοπό την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών στηρίζοντας ταυτόχρονα την ανάπτυξη των ερευνητικών κέντρων ενισχύοντας έτσι το τεχνολογικό και καινοτομικό σύστημα της Περιφέρειας. Επίσης στοχεύει στην ενίσχυση του παραγωγικού συστήματος και την προώθηση νέων δομών που οδηγούν στην επιτάχυνση της εισόδου των επιχειρήσεων ερευνητικών φορέων και οργανισμών μεταφοράς τεχνολογίας στον κόσμο της επενδυτικής συνεργασίας κυρίως με ξένους leaders, έτσι ώστε να επιταχυνθεί τελικά η εξωστρέφεια των επιχειρήσεων και η υιοθέτηση – ανάπτυξη καινοτομίας.

Το μέτρο θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας με τύπους δράσεων όπως, η ενίσχυση

ερευνητικών υποδομών και δημιουργία δομών υποστήριξης της βιομηχανικής έρευνας και της ανάπτυξης σύγχρονων τεχνολογιών στις ΜΜΕ, αλλά και τη προσέλκυση επενδύσεων, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεση ωφέλεια από τις δράσεις του μέτρου θα αντλήσουν φορείς παροχής υπηρεσιών σε ΜΜΕ, επιχειρήσεις αναπαραγωγής και χρήσης καινοτομίας, ερευνητικά κέντρα.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 2,3% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου θα εμπλακούν το ΥΠ.ΑΝ, ΠΚΜ, ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιχειρήσεις και ενώσεις τους κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:**ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ****ΜΕΤΡΟ 1.4:****Συνδυασμένη ανάπτυξη της καινοτομίας και της
επιχειρηματικότητας****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Το Μέτρο αποτελεί μέρος της συνολικής παρέμβασης του ΠΕΠ στον τομέα της «Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας», μαζί με τα Μέτρα 1.1, 1.2, 1.3 και 1.5. Συνιστά την «τελική» φάση της επιχειρηματικής αξιοποίησης, της όλης παρέμβασης.

Η παραγωγικότητα της εργασίας είναι ακόμα κυρίως προσανατολισμένη προς δραστηριότητες χαμηλής προστιθέμενης αξίας, όπου η ποιότητα, ο σχεδιασμός, η καινοτομία και η περιεκτικότητα σε γνώση των προϊόντων είναι χαμηλή. Η εικόνα του παραγωγικού συστήματος είναι σε μεγάλο βαθμό εικόνα «δυσισμού». Ένας αριθμός επιχειρήσεων έχει σοβαρά προβλήματα στην προσπάθεια να αντιμετωπιστούν οι νέες δυσκολίες και προκλήσεις. Μία άλλη ομάδα επιχειρήσεων όμως, δείχνει υψηλό βαθμό προσαρμοστικότητας και σαφή σημάδια δυναμικών επιδόσεων στις αναδυόμενες συνθήκες της νέας αγοράς.

Ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και η ενσωμάτωση καινοτόμων μεθόδων και διαδικασιών στις διαδικασίες παραγωγής και διοίκησης πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της στρατηγικής των επιχειρήσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους στις σημερινές παγκοσμιοποιημένες συνθήκες της αγοράς, αλλά και παράγοντα βελτίωσης του περιβάλλοντος της εργασίας και ενίσχυσης της απασχόλησης.

Εκτιμάται ότι σε νευραλγικά θέματα οι επιχειρήσεις θα εξακολουθήσουν να προτιμούν την «in-house» (έστω και περιορισμένης εμβέλειας) ανάπτυξη καινοτομίας, σε περιφερειακά θέματα και σε θέματα πληροφορικής αναμένεται στροφή στην υιοθέτηση / προσαρμογή τεχνογνωσίας και άρα ένταση της ανάγκης για μεταφορά / διάχυση καινοτομίας. Σε όλους τους τομείς, οι επιχειρήσεις έχουν δύο στόχους: τη βελτίωση της ποιότητας και την αύξηση της αποδοτικότητας της παραγωγικής διαδικασίας.

Το ζητούμενο επομένως για την Περιφέρεια είναι ο εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων σε όλο το φάσμα των λειτουργιών, ειδικά με την χρήση νέων τεχνολογιών, που αποτελεί προϋπόθεση για την βελτίωση της δυνατότητας τους να ανταποκρίνονται επιτυχώς σε μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, να αναζητούν την επιχειρηματική αριστεία, να βελτιώνουν σταθερά τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις, να εστιάζουν στις δεξιότητες που διαθέτουν, και να επιχειρούν την έξοδο τους στη διεθνή αγορά μέσω καινοτόμων μηχανισμών.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Στόχος του Μέρους είναι η ενίσχυση των ΜΜΕ της Περιφέρειας με υψηλό δυναμικό ανάπτυξης, ώστε να βελτιώσουν την πρόσβασή τους σε αγορές υψηλών προδιαγραφών, μέσω της βελτίωσης και της διασφάλισης της ποιότητας των προϊόντων και των παραγωγικών διαδικασιών, της εισαγωγής καινοτομικών μεθόδων παραγωγής ή/και της παραγωγής καινοτομικών προϊόντων, βιομηχανική εκμετάλλευση ερευνητικών αποτελεσμάτων κλπ. Ο κεντρικός τύπος δράσεων θα είναι η συγχρηματοδότηση μεσοπρόθεσμων επιχειρηματικών σχεδίων», με σαφείς στόχους, υποχρεώσεις και ευρύτερες θετικές επιπτώσεις στην επιχειρηματική / τεχνολογική δομή της Περιφέρειας αλλά και στην ενίσχυση της εξωστρέφειας και προβολής του συγκριτικού πλεονεκτήματος της τοπικής οικονομίας.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Ωφελούμενες θα είναι κατά κύριο λόγο οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας αλλά και οι επαγγελματικές οργανώσεις και συλλογικοί φορείς.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 18,3% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Η υλοποίηση του μέτρου θα γίνει υπό την κύρια ευθύνη του ΥΠΟΙΟ, της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:**ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ****ΜΕΤΡΟ 1.5:****Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του Αναπτυξιακού
Νόμου στον τομέα της μεταποίησης****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Το Μέτρο αφορά στην ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων μέσω των κινήτρων του Αναπτυξιακού Νόμου για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη, στον τομέα της μεταποίησης που στοχεύουν στην παραγωγή καινοτομικών προϊόντων ή στην ενσωμάτωση καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία.

Είναι δυνατόν στο πλαίσιο του Μέρου να χρηματοδοτηθούν επενδύσεις του Αναπτυξιακού Νόμου με δαπάνες από την 1.1.2000 που έχουν ήδη εγκριθεί κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις κατά την περίοδο που καλύπτει το Γ'ΚΠΣ, σύμφωνα με το άρθρο 52 του Καν (ΕΚ) 1260/99.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Στόχος των επενδύσεων αυτών είναι να προωθήσουν σε παραγωγική κλίμακα καινοτόμες δράσεις, αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητα και παράλληλα και την απασχόληση του βιομηχανικού τομέα της Περιφέρειας.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελούμενες από τις δράσεις του μέτρου είναι οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα στον τομέα της μεταποίησης.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 11,8% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Η υλοποίηση του Μέρου θα γίνει από την Περιφέρεια σε συνεργασία με το ΥΠΟΙΟ, στα πλαίσια των διαδικασιών και αρμοδιοτήτων που ισχύουν για την εφαρμογή του Αναπτυξιακού Νόμου, και θα παρακολουθείται και σε συσχέτιση με τα Μέτρα 1.3 και 1.4.

ΣΤ. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Ολοι οι νομοί της Περιφέρειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:**ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ****ΜΕΤΡΟ 1.6:****Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό
κόμβο και θαλάσσια πύλη των Βαλκανίων****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Για να επιτευχθούν οι στόχοι βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών θα πρέπει να προωθηθούν στις περιφέρειες κατάλληλες συνθήκες υποδομών. Ένα σημαντικό κεφάλαιο αποτελούν οι υποδομές μεταφορών. Αποτελεσματικά δίκτυα και συστήματα μεταφορών καλούνται να διαδραματίσουν ένα συστατικό ρόλο στη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης. Οι επενδύσεις για τις βελτιώσεις των μεταφορών θα πρέπει να αποσκοπούν στη μείωση των μεταφορικών εξόδων, στη μείωση της συμφόρησης και στη μείωση του χρόνου ταξιδιού όπως επίσης και στην αύξηση της χωρητικότητας των δικτύων, στη βελτιστοποίηση της απόδοσης και στη μεγιστοποίηση της ποιότητας των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας. Οι προτεραιότητες στις επενδύσεις για τις μεταφορές θα πρέπει επίσης να συμβάλουν στην αποδοτικότητα, στην προσπελασιμότητα και τη βιωσιμότητά τους.

Ειδική μνεία γίνεται για τη σημασία της Θεσσαλονίκης ως βασικής θαλάσσιας πύλης των Βαλκανίων, κυρίως λόγω της γεωγραφικής της θέσης και της τρέχουσας γεωπολιτικής κατάστασης. Έντονη ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια παρουσιάζουν οι διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές, καθώς επίσης και το εμπόριο. Από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης το 1994 διακινήθηκαν 1.113.000 επιβάτες και εκφορτώθηκαν 11.735 τόνοι εμπορευμάτων.

Η υλοποίηση μίας σειράς συμφωνημένων έργων μεταφορικής υποδομής, θα συγκροτήσει περί τη Θεσσαλονίκη έναν «αστερία δικτύων», που θα επιτύχει την οριστική διαμόρφωση της σε κέντρο και κύρια «πύλη» του βαλκανικού γεω-οικονομικού χώρου. Στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης ήδη έχουν εκτελεστεί σημαντικά έργα στα πλαίσια του Α΄ και Β΄ ΚΠΣ και υπάρχει ανάγκη ολοκλήρωσής τους.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο έχει στόχο να ενισχύσει τη θέση της Θεσσαλονίκης ως διεθνή μεταφορικό και επικοινωνιακό κόμβο, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματά της, βελτιώνοντας τις υπάρχουσες υποδομές. Προβλέπονται τύποι δράσεων όπως:

- Συμπλήρωση των συνδέσεων των γειτονικών αστικών κέντρων με ΠΑΘΕ / Εγνατία,
- Συγκοινωνιακές και κυκλοφοριακές παρεμβάσεις στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης.
- Βελτίωση των υποδομών του λιμένα Θεσσαλονίκης.
- Επεμβάσεις εκσυγχρονισμού του σιδηροδρομικού δικτύου

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι οι επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στους κλάδους μεταφορών και διαμετακόμισης. Δευτερογενώς ωφελείται ο πληθυσμός των μεγάλων αστικών κέντρων της περιοχής.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 56,5% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου θα εμπλακούν: το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, η ΑΕ ΕΡΓΟΣΕ, η ΑΕ ΟΣΕ, η ΑΕ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ, ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2:

**ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2:**ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 2.1:****Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Είναι διαπιστωμένη η επιτακτική ανάγκη για τη δημιουργία, συμπλήρωση ή ολοκλήρωση των υποδομών περιβάλλοντος στους τομείς της ύδρευσης, της αποχέτευσης και της επεξεργασίας των αστικών λυμάτων, ιδιαίτερα σε αστικές περιοχές που παρουσιάζουν ραγδαία οικιστική ανάπτυξη, καθώς και σε παράκτιες παραθεριστικές ζώνες.

Επιπρόσθετα χρήζουν ειδικής αντιμετώπισης οι οικισμοί που βρίσκονται σε χαρακτηρισμένες ως ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές.

Η πληθυσμιακή αύξηση των αστικών κέντρων της Κ. Μακεδονίας και η επέκταση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων έχουν οδηγήσει σε αντίστοιχη αύξηση του όγκου των αστικών και βιομηχανικών αποβλήτων. Καθώς η συγκέντρωση και, κυρίως, η απόθεση των αποβλήτων αυτών λαμβάνει διαστάσεις οξυμένου προβλήματος, μία από τις βασικές επιδιώξεις του συγκεκριμένου μέτρου είναι η προώθηση βιώσιμων λύσεων για τη διαχείριση των αποβλήτων.

Στα πλαίσια αυτά:

1. Έμφαση θα δοθεί στην πρόληψη και όχι στην εκ-των-υστέρων αντιμετώπιση του προβλήματος
2. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην αντιμετώπιση των περιοχών Natura 2000
3. Θα εφαρμοστεί σε όσο το δυνατόν πληρέστερο βαθμό η βασική αρχή «Ο ρυπαίνων πληρώνει»

Β. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Οι δράσεις του μέτρου αποβλέπουν στην αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής ρύπανσης από τα λύματα και απορρίμματα, την αναβάθμιση των υδάτων, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των οικισμών που βρίσκονται κοντά σε σημεία απόρριψης. Επίσης, αποβλέπει στη βελτίωση και επέκταση δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης. Το μέτρο προωθεί τύπους δράσεων όπως:

- Δημιουργία - συμπλήρωση βιολογικών καθαρισμών μικρών αστικών κέντρων με εποχική αύξηση, ή οικισμών σε ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές, αξιολογώντας τάσεις για μακροπρόθεσμη αύξηση πληθυσμού
- Αποκατάσταση χωματερών
- Βελτίωση και επέκταση δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι: οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και ο πληθυσμός των εμπλεκόμενων περιοχών.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 39,6% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου θα εμπλακούν: Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, φορείς διαχείρισης βιομηχανικών περιοχών κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2:**ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 2.2:****Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Το περιεχόμενο του μέτρου συνίσταται στην εφαρμογή μέτρων προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος της Κ. Μακεδονίας με έμφαση στις ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές. Το φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας δεν έχει τύχει ανάλογης προσοχής: οικοσυστήματα και βιότοποι στις παρόχθιες περιοχές πλήττονται και απειλούνται από ανεξέλεγκτες δραστηριότητες, ενώ η υπέρμετρη τουριστική εκμετάλλευση πλήττει τις παράκτιες περιοχές. Σημαντικότεροι παράγοντες που συντελούν στην υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος των παράκτιων και παρόχθιων περιοχών της περιφέρειας, με σημαντικές επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής, την υγεία των πολιτών και την περιβαλλοντική ισορροπία είναι:

- υποβάθμιση και καταστροφή οικοσυστημάτων ακτών και λιμνών, λόγω ανάπτυξης ανεξέλεγκτων δραστηριοτήτων (λίμνη Κορώνειας, Δέλτα Αξιού, παράκτιες περιοχές Χαλκιδικής)
- ρύπανση υδάτων και εδαφών των ακτών και παρόχθιων κοιλοτήτων από αλόγιστη ρίψη γεωργικών, βιομηχανικών και αστικών αποβλήτων σε φυσικούς αποδέκτες (λεκάνη απορροής Αξιού)
- εξαντλητική εκμετάλλευση παράκτιων περιοχών από τουριστικές δραστηριότητες

Το συγκεκριμένο μέτρο επιχειρεί να αντιμετωπίσει τα παραπάνω προβλήματα προωθώντας ειδικές δράσεις:

- αποκατάστασης περιβαλλοντικής ισορροπίας ευαίσθητων περιβαλλοντικά περιοχών με εφαρμογή πολεοδομικών και χωροταξικών κανόνων, αποσαφήνιση χρήσεων γης, θεσμοθέτηση ανώτατων επιτρεπτών ορίων συγκέντρωσης επιβαρυντικών ουσιών για υγρά ρεύματα που αποχετεύονται στους φυσικούς αποδέκτες, εφαρμογή κατάλληλων μηχανισμών εντοπισμού της προέλευσης ρυπογόνων ουσιών και επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση υπερβάσεων, σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», ευαισθητοποίηση κοινού σε θέματα περιβάλλοντος.
- παρεμβάσεων σε περιοχές θιγομένου φυσικού περιβάλλοντος, με έμφαση στις περιοχές NATURA 2000.
- παρεμβάσεων αντιπλημμυρικής προστασίας.

B. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Η προστασία του υδάτινου δυναμικού και των βιότοπων στις ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές αποτελούν κύριες προτεραιότητες που αποσκοπούν στην αναβάθμιση τόσο του περιβάλλοντος όσο και της ποιότητας ζωής. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνονται τύποι δράσεων όπως:

- Έργα προστασίας και ανάδειξης ευαίσθητων περιβαλλοντικά περιοχών.
- Παρεμβάσεις αντιπλημμυρικού χαρακτήρα.
- Εκπόνηση μελετών Γενικών πολεοδομικών σχεδίων – ΣΧΟΟΑΠ (Οι μελέτες χωροταξίας (ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ) θα ολοκληρώνονται με την κύρωση τους. Οι πολεοδομικές μελέτες θα ολοκληρώνονται από πράξεις εφαρμογής μέσα σε μια τριετία από την περαίωση της μελέτης και το αργότερο στο οικονομικό κλείσιμο του Προγράμματος. Η μη εφαρμογή των παραπάνω καθιστά τις εν λόγω μελέτες μη επιλέξιμες).

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι οι πληθυσμοί των περιοχών όπου θα πραγματοποιηθούν παρεμβάσεις.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 8,7% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου θα εμπλακούν Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2:**ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 2.3:****Προστασία και ανάδειξη του όρους Αθως****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Το όρος Άθως είναι μια περιοχή που συγκεντρώνει το μοναδικό πλεονέκτημα της συνύπαρξης της εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς και της σπάνιας χλωρίδας του ελληνικού τοπίου και των Μονών – σημαντικά αρχιτεκτονικά μνημεία του ορθόδοξου πολιτισμού. Εκτός της σπουδαιότητάς τους ως αρχιτεκτονικά μνημεία, οι Μονές διατηρούν σημαντικά ντοκουμέντα, έγγραφα, αντικείμενα, όλα διαπιστευτήρια μιας μακραίωνης ιστορίας. Το συνολικό «δημιούργημα» του Αθωνικού πολιτισμού, δημιούργημα του βυζαντινού πολιτισμού στην περίοδο της πνευματικής του ωριμότητας, καλλιτεχνικής ακμής και διεθνούς ακτινοβολίας του, αποτέλεσε το σημαντικότερο κέντρο μοναστικής ζωής όπου διασταυρώθηκαν και συναντήθηκαν κατά τους αιώνες πολλαπλά ρεύματα θρησκευτικής τέχνης, αποτελώντας έτσι μοναδική πολιτιστική παρακαταθήκη της Ελλάδας και της Ευρώπης.

Το Άγιο Όρος σήμερα ως μείζον, ολοκληρωμένο και πολλαπλό ζωντανό μνημείο του Βυζαντινού και Μεταβυζαντινού Πολιτισμού, μέσα από το οποίο καταγράφονται τουλάχιστον δέκα αιώνες ιστορίας, έχει ανάγκη από συγκροτημένες και εντατικές προσπάθειες για να προστατεύσει και να αναδείξει την πολλαπλή την φυσιογνωμία του.

B. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο έχει στόχο να ολοκληρώσει ένα σύνολο απαιτούμενων δράσεων έτσι ώστε να προστατευτεί συνολικά το όρος του Άθω τόσο ως πολύτιμο φυσικό περιβάλλον όσο και ως κιβωτός αρχιτεκτονικών και εικαστικών μνημείων πολιτισμού. Προτείνονται:

- Διασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης στο όρος Άθως, με δράσεις στον τομέα των μεταφορών
- Διευθέτηση ήπιων οδικών δικτύων που θα σέβονται το περιβάλλον και τη διατήρηση της μοναστικής φυσιογνωμίας του τόπου: δράσεις τομέα μεταφορών
- Συντήρηση και αποκατάσταση των Μονών, αναστηλωτικές, στερεωτικές και λοιπές κατάλληλες εργασίες σε κτίρια που κινδυνεύουν, εργασίες συντήρησης εικόνων και αντικειμένων, κατασκευή δικτύων εξυπηρετικών: δράσεις τομέα πολιτισμού
- Κατασκευή δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, μελέτη και κατασκευή σταθμών επεξεργασίας αποβλήτων – βιολογικοί καθαρισμοί, δράσεις τομέα περιβάλλοντος

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεση ωφέλεια από τις δράσεις αντλούν οι ιερές Μονές του Αγίου Όρους.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 51,7% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου εμπλέκονται η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής (μόνο για παρεμβάσεις εκτός των ορίων του Αγίου Όρους), οι Ιερές Μονές Αγίου Όρους και η Ιερά Κοινότητα Αγίου Όρους, το Υπουργείο Πολιτισμού κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:

**ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:**ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 3.1:****Βελτίωση – συμπλήρωση του μεταφορικού δικτύου στην
Κεντρική Μακεδονία****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Παρ' όλες τις πολύ σημαντικές μέχρι τώρα προσπάθειες, το ενδο-περιφερειακό μεταφορικό δίκτυο της Κεντρικής Μακεδονίας εξακολουθεί να παρουσιάζει ελλείψεις και αδυναμίες, οι οποίες είναι δυνατό να εμποδίσουν την ολοκλήρωση του διεθνούς μεταφορικού κόμβου που δημιουργείται στην περιοχή λόγω της τομής των δύο κεντρικών αξόνων (Β-Ν και Εγνατία Οδός) και της σύμπτωσης με το λιμάνι και με το διεθνές αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης.

Β. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχει προχωρήσει σε ενδεδειγμένο χωροταξικό σχεδιασμό των προτεραιοτήτων της για το περιφερειακής εμβέλειας οδικό δίκτυο και έχει εντοπίσει τα αναγκαία σημεία παρέμβασης:

- Βελτίωση της σύνδεσης με τη Θεσσαλονίκη των μεγάλων αστικών κέντρων της Περιφέρειας
- Βελτίωση των εναλλακτικών ως προς την Εγνατία Οδό δια-περιφερειακών συνδέσεων (με Δυτική Μακεδονία μέσω Εδεσσας, με Ανατολική Μακεδονία – Θράκη μέσω Σερρών)
- Συμπλήρωση – βελτίωση άλλων ανεπαρκών σήμερα δια-νομαρχιακών συνδέσεων.
- Αναγκαίες παρεμβάσεις στο οδικό δίκτυο για διευθέτηση των κόμβων οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου και στον εκσυγχρονισμό του άξονα Δ-Α από Θεσσαλονίκη προς Ανατολική Μακεδονία - Θράκη.
- Συμπλήρωση και βελτίωση άλλων υποδομών εμπορευματικών μεταφορών.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι οι πληθυσμοί και οι επιχειρήσεις των μεγάλων αστικών κέντρων της Περιφέρειας.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 50,5% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου εμπλέκονται το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, η ΑΕ Εγνατία Οδός, το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, η ΑΕ ΟΣΕ, η ΑΕ ΕΡΓΟΣΕ, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού της ΠΚΜ, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:**ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 3.2:****Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Υγείας – Πρόνοιας****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι υποδομές της Περιφέρειας σε υγεία – πρόνοια βρίσκονται πλέον σε σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο. Πλην όμως, υπάρχουν αυξημένες ανάγκες σε εξοπλισμό και κτιριακή υποδομή. Οι σχετικοί δείκτες βρίσκονται ακόμη σε αρκετά χαμηλό επίπεδο, για όλους τους νομούς της Περιφέρειας. Εξάιρεση αποτελεί ο νομός Θεσσαλονίκης που παρουσιάζει ιδιαίτερα υψηλές τιμές, με ικανοποιητικό επίπεδο υποδομών υγείας – πρόνοιας με την συγκέντρωση των σχετικών υποδομών και υπηρεσιών στην πόλη της Θεσσαλονίκης.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Στόχος του μέτρου είναι η αναβάθμιση και βελτίωση των κτιρίων υγείας της Περιφέρειας όλων των βαθμίδων, καθώς και η διασύνδεση και αναβάθμιση όλου του συστήματος υγείας – πρόνοιας. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπονται τύποι δράσεων όπως:

- Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της υπάρχουσας υποδομής νοσοκομειακών μονάδων.
- Βελτίωση της υποδομής των Κέντρων Υγείας, η εξασφάλιση υψηλής ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω αντίστοιχων παρεμβάσεων βελτίωσης (συντήρησης) της υπάρχουσας κτιριακής υποδομής, ανανέωσης του κτιριακού τους εξοπλισμού και βελτίωσης του ιατρικού τους εξοπλισμού.
- Ενέργειες βελτίωσης και συμπλήρωσης της κτιριακής υποδομής, του εξοπλισμού και των υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης.
- Παρεμβάσεις στον Τομέα της Πρόνοιας, που περιλαμβάνουν ανεγέρσεις κτιριακών υποδομών Παιδικών Σταθμών και προνοιακών ιδρυμάτων, καθώς και υποδομές προνοιακού χαρακτήρα των ΟΤΑ.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι οι πληθυσμοί των περιοχών όπου εντοπίζεται χαμηλή κάλυψη υπηρεσιών υγείας-πρόνοιας.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 10,4% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου θα εμπλακούν το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το Α' και Β' ΔΥΠΕ, η ΔΕΠΑΝΟΜ, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, τα ΑΕΙ, άλλοι φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:**ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 3.3:****Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Εκπαίδευσης****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι υποδομές εκπαίδευσης στην Κ. Μακεδονία βρίσκονται σε σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο. Η εφαρμογή του 1^{ου} ΕΠΕΑΕΚ συνετέλεσε αποφασιστικά στη δημιουργία βιβλιοθηκών στα Λύκεια, εργαστηρίων τεχνολογικής κατεύθυνσης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, και κτιρίων σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Παραμένουν όμως ακόμη ανάγκες ενίσχυσης της υλικοτεχνικής υποδομής, ιδιαίτερα στις απομακρυσμένες και υποβαθμισμένες περιοχές, και το πρόβλημα έλλειψης σχολικής στέγης, στα μεγαλύτερα αστικά κέντρα. Στο πλαίσιο αυτό, το μέτρο περιλαμβάνει δράσεις για την επέκταση των αποτελεσμάτων του 1^{ου} ΕΠΕΑΕΚ και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών.

Ο εκσυγχρονισμός των υποδομών και η αξιοποίηση της πληροφορικής στην εκπαιδευτική διαδικασία ενισχύουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε άρτια εκπαίδευση και κατάρτιση. Άμεσος στόχος του μέτρου είναι η εξασφάλιση της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής που διευκολύνει τη διαδικασία της μάθησης, την πρόσβαση σε διεθνή επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα, και την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων. Επίσης, επιδιώκεται η πρόσβαση στις εκπαιδευτικές υποδομές και στα μορφωτικά αγαθά των αποκλεισμένων ομάδων: άτομα με κινητικές δυσκολίες, μαθητές απομακρυσμένων ή/και υποβαθμισμένων περιοχών.

Β. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο αποβλέπει στη μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων με τη βελτίωση των συνθηκών εκπαίδευσης σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες και σε όλη τη γεωγραφική έκταση της Κ. Μακεδονίας. Έτσι, προβλέπονται τύποι δράσεων όπως:

- Επέκταση του συστήματος βιβλιοθηκών και ανάπτυξη εργαστηρίων πληροφορικής, τεχνολογίας και φυσικών επιστημών, και ενίσχυση του σχολικού εξοπλισμού με εποπτικά μέσα διδασκαλίας.
- Ενίσχυση κτιριακών υποδομών: κατασκευή νέων σχολικών κτιρίων για εξάλειψη διπλοβάρδιας στις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προσαρμογή των σχολικών χώρων στις απαιτήσεις των προγραμμάτων σπουδών και των σύγχρονων παιδαγωγικών αναγκών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, συμπλήρωση των υφιστάμενων υποδομών ή/και δημιουργία νέων υποδομών για την κάλυψη των αναγκών πρόσβασης ατόμων με κινητικές δυσκολίες.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι οι πληθυσμοί σχολικής ηλικίας στις περιοχές χαμηλής παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 16,1% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου θα εμπλακούν το Υπουργείο Παιδείας, φορείς εποπτευόμενοι από το ΥΠΕΠΘ (ΑΕΙ, ΑΤΕΙ, Σχολικές Επιτροπές, Ειδ. Υπηρ. Εφαρμογής), οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:**ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 3.4:****Παροχή υποδομής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας
των επιχειρήσεων****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Το νέο διεθνές οικονομικό περιβάλλον χαρακτηρίζεται κυρίως πλέον από τη συνεχή και εναγώνια αναζήτηση της ανταγωνιστικότητας. Το σημαντικό σημείο εδώ είναι πως η προσπάθεια όλων (εθνικά κράτη, διεθνικοί συνασπισμοί, περιφερειακές αρχές και διεθνικές επιχειρήσεις) για ανταγωνιστικότητα έχει ως συνολικό αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός διεθνοποιημένου πλαισίου όπου η επίτευξη της ανταγωνιστικότητας του ενός συνεπάγεται την απώλεια της ανταγωνιστικότητας για τον άλλο παράγοντα. Συνέπεια αυτού είναι και η δημιουργία ενός παγκόσμιου καταμερισμού εργασίας, με σαφείς ρόλους για τις διάφορες κατηγορίες των επιχειρήσεων και εθνικών οικονομιών. Στην συνεχή ζήτηση της ανταγωνιστικότητας είναι δεδομένη πλέον η εξάρτηση των επιχειρήσεων από την τεχνολογική καινοτομία, ο εκσυγχρονισμός και η ευελιξία στην παραγωγή. Οι ελληνικές επιχειρήσεις θα κληθούν να ζητήσουν πηγές ανταγωνιστικότητας υπό συνθήκες:

- Όξυνσης του διεθνούς ανταγωνισμού για προσέλκυση άμεσων εξωτερικών επενδύσεων και διαρκούς ανταγωνισμού μεταξύ της μακροπρόθεσμης παραγωγικής επένδυσης αφενός και της υψηλής απόδοσης των βραχυπρόθεσμων τοποθετήσεων αφετέρου
- Συνεχών αναδιατάξεων του παραγωγικού ιστού λόγω της παραγωγής καινοτομιών σε επίπεδα και ρυθμούς απαγορευτικούς για την Ελλάδα
- Συνεχούς πίεσης για επιχειρηματική αναδιάρθρωση (εξαγορές, υπεργολαβίες, εξασφάλιση περιοχών και κλάδων "προνομιακής" παρουσίας).

Η Κεντρική Μακεδονία έδειξε σημεία δυναμισμού άνω του μέσου όρου της χώρας, σε ότι αφορά το ΑΕΠ, την απασχόληση, τις εξαγωγές. Ωστόσο τα στοιχεία αυτά θεωρούνται ασταθή, καθώς στηρίζονται σε ένα βιομηχανικό σύστημα όπου κυριαρχούν παραδοσιακοί κλάδοι, τυποποιημένα προϊόντα και ανειδίκευτη εργασία. Στην περίοδο 1987-90, η περιφέρεια απορρόφησε το 17% των κρατικών ετήσιων δαπανών για έρευνα - ανάπτυξη, ποσοστό αρκετά χαμηλό, ιδίως εάν ληφθεί υπ' όψη ότι το ποσοστό των κρατικών ενισχύσεων που αφορούσε την έρευνα - ανάπτυξη επί του συνόλου των κρατικών ενισχύσεων προς τη βιομηχανία στην Ελλάδα ήταν μόλις το 1% (το αντίστοιχο ποσοστό για την Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν 10%). Στο πλαίσιο αυτό οι στρατηγικές των επιχειρήσεων προσανατολίστηκαν σε πιο παραδοσιακές λύσεις εκσυγχρονισμού, που υστερούν σε σχέση με τις απαιτούμενες δυναμικές αναδιαρθρώσεις για την επίτευξη της ανταγωνιστικότητας.

B. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Στόχος του μέτρου είναι η παροχή κατάλληλων υποδομών επιχειρήσεων, ως μέσο στήριξης της ανταγωνιστικότητάς τους. Προβλέπονται βελτιώσεις και αναβαθμίσεις των βιομηχανικών υποδομών σε υπάρχουσες και νέες βιομηχανικές περιοχές. Ειδικότερα, το μέτρο προβλέπει τύπους δράσεων όπως:

- Συμπλήρωση και ολοκλήρωση υφιστάμενων ΒΙΠΕ.

- Ανάπτυξη ιδιωτικών - μικτών βιομηχανικών και επιχειρηματικών υποδομών, με βάση το θεσμικό πλαίσιο του Ν. 2545/97 περί ΒΕΠΕ, με συγκεκριμένο στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης βιομηχανικών υποδομών.

Το Μέτρο είναι συμπληρωματικό των δράσεων του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα» και θα υλοποιηθεί σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί στα πλαίσια του εν λόγω προγράμματος.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελούμενες από τις δράσεις του μέτρου είναι οι παραγωγικές επιχειρήσεις της Κ. Μακεδονίας.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 1,9% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου μπορούν να εμπλακούν το Υπ. Ανάπτυξης - ΓΓΒ, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:**ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 3.5:****Αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής κυρίως για την
υποστήριξη ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζει το φαινόμενο των περιοχών της οξυμένης τουριστικής “αστικοποίησης”, καθώς περιλαμβάνει την τουριστική συγκέντρωση της Χαλκιδικής που είναι και από τις σημαντικότερες της χώρας, ενώ από την άλλη πλευρά διαθέτει πολύμορφους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους για την ανάπτυξη εναλλακτικών (κυρίως μη παραθαλάσσιων) μορφών τουρισμού. Το μέχρι σήμερα αποτέλεσμα είναι να συνυπάρχουν περιοχές με έντονα χαρακτηριστικά τουριστικού κορεσμού και συνακόλουθης υποβάθμισης φυσικού ή/και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, και περιοχές με υψηλές δυνατότητες αλλά πολύ μικρές μέχρι σήμερα παρεμβάσεις για την ανάπτυξη «εναλλακτικών» μορφών θεματικού τουρισμού.

Τόσο για την αναβάθμιση των κορεσμένων περιοχών όσο και για την ανάπτυξη των μορφών θεματικού τουρισμού, είναι αναγκαία η εκτέλεση έργων υποδομής, έτσι ώστε να αναπροσανατολιστεί η τουριστική κίνηση, να προωθηθούν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού και να αποσυμφορηθούν οι τουριστικά κορεσμένες περιοχές.

Β. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Στόχος του μέτρου είναι η αποφόρτιση, αναβάθμιση, προστασία και διαφοροποίηση των “κορεσμένων” τουριστικά περιοχών της Περιφέρειας, η αποκατάσταση του βεβαρημένου φυσικού περιβάλλοντος και η εφαρμογή προτεραιοτήτων ανάπτυξης που θα αξιοποιούν ορθολογικά και ισόρροπα τους φυσικούς πόρους, με άμβλυνση της εποχικής ζήτησης. Προτείνονται τύποι δράσεων όπως:

- Δημόσιες επενδύσεις: διευθέτησης υποδομών και δημιουργίας ειδικών εγκαταστάσεων για θεματικό τουρισμό, ως κίνητρο για την προσέλκυση περαιτέρω ιδιωτικών επενδύσεων και για την κινητοποίηση του τοπικού δυναμικού.
- Δράσεις εφαρμογής ολοκληρωμένου σχεδίου τουριστικής προβολής.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι οι πληθυσμοί των τουριστικών περιοχών, οι κατά τεκμήριο ανταγωνιστικές τουριστικές επιχειρήσεις στις κορεσμένες ζώνες, οι επιχειρήσεις ανάπτυξης ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 3,5% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου μπορούν να εμπλακούν η Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι ΟΤΑ, το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης – ΕΟΤ κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:**ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 3.6:****Εκσυγχρονισμός των υποδομών για την ανάπτυξη της
πολιτιστικής δραστηριότητας****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει ένα πλούσιο και πολύμορφο πολιτιστικό απόθεμα, αρχαιολογικούς χώρους, αρχαιολογικά ευρήματα διαφόρων εποχών, μνημεία αρχιτεκτονικού πολιτισμού, αλλά και ένα σημαντικό και πολυποίκιλο τοπίο με ιδιαίτερες φυσικές ομορφιές. Αν και διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη πολύμορφης τουριστικής και πολιτιστικής δραστηριότητας, δεν έχει μέχρι στιγμής καταφέρει να επιτύχει κάποια τουριστική διαφοροποίηση. Παρά το γεγονός ότι πολλές περιοχές διαθέτουν δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως πολιτιστικό και αρχαιολογικό (Ημαθία, Πιερία, Χαλκιδική, Θεσσαλονίκη κ.λ.π.), δεν έχουν καταφέρει να αναπτύξουν σε σημαντικό βαθμό αυτές τις δραστηριότητες.

B. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Στόχος του μέτρου είναι να ενισχύσει την διαφοροποίηση στην τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας, να προωθήσει το βιώσιμο και ποιοτικό τουρισμό, ενσωματώνοντας την παράμετρο της ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, στην ανάπτυξη των περιοχών. Η συγκρότηση ενός ολοκληρωμένου δικτύου πολιτιστικού - τουριστικού δικτύου που θα αναδεικνύει εναλλακτικές μορφές τουρισμού θα αναδείξει άλλες περιοχές. Προβλέπονται οι εξής δράσεις:

- Ανάδειξη - προβολή και προστασία των μεγάλων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Κ. Μακεδονίας
- Δημιουργία ολοκληρωμένων δικτύων αρχαιολογικών και πολιτιστικών χώρων
- Δημιουργία σύγχρονων πολιτιστικών υποδομών.
- Ανάπτυξη σύγχρονων εργαλείων για υποστήριξη, προβολή και ανάδειξη πολιτιστικών πόρων.
- Διαμόρφωση και ανανέωση των μουσειακών χώρων

Στο πλαίσιο του μέτρου δύνανται να υλοποιηθούν δράσεις αστικής ανάπλασης με χρήση της υφιστάμενης εμπειρίας στην υλοποίηση προγραμμάτων ανάπλασης των προσώπων ιδιωτικών κτηρίων με την εξασφάλιση ιδιωτικής χρηματοδότησης.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Ωφελοούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι καταρχήν ο πληθυσμός της περιφέρειας, και δευτερευόντως οι τουριστικές επιχειρήσεις αξιοποίησης πολιτιστικών πόρων.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 3,8% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου θα εμπλακούν το Υπουργείο Πολιτισμού, ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ εποπτευόμενα από το Υπ. Πολιτισμού, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της Περιφέρειας, οι ΟΤΑ, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:	ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
ΜΕΤΡΟ 3.7:	Παροχή κινήτρων για αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων

A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:

Στόχος του Μέτρου είναι να ενισχυθούν οι τοπικές τουριστικές ΜΜΕ και ΠΜΕ, να εκσυγχρονιστούν και να αναπροσανατολιστούν.

B. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Σκοπός του μέτρου είναι να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα την αναγκαία χρηματοδοτική ενίσχυση για:

- Ενίσχυση επενδύσεων εκσυγχρονισμού όλων των λειτουργικών μορφών τουριστικών επιχειρήσεων στα πλαίσια του Αναπτυξιακού νόμου για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη. Είναι δυνατόν στο πλαίσιο του Μέτρου να χρηματοδοτηθούν επενδύσεις του Αναπτυξιακού Νόμου με δαπάνες από την 1.1.2000 που έχουν ήδη εγκριθεί κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις κατά την περίοδο που καλύπτει το Γ'ΚΠΣ, σύμφωνα με το άρθρο 52 του Καν (ΕΚ) 1260/99.
- Προσανατολισμό σε έργα "ήπιου" τουρισμού και συγκρότηση ενός δικτύου παραδοσιακών καταλυμάτων.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι οι τουριστικές επιχειρήσεις και ο πληθυσμός των περιοχών όπου είναι δυνατή η ανάπτυξη.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 3,6% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου θα εμπλακούν το ΥΠΟΙΟ, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:**ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 3.8:****Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε
τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΤΠΑ****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Το περιεχόμενο του Μέτρου αποσκοπεί στην ανασυγκρότηση υποβαθμισμένων αστικών ζωνών μικρής κλίμακας, όπου εντοπίζονται αυξημένες συγκεντρώσεις αστικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης και μειονεκτουσών κοινωνικών ομάδων. Η βελτίωση της ποιότητας ζωής θα συμβάλλει και στην οικονομική αναζωογόνηση των ζωνών αυτών, σε συνδυασμό και με το επόμενο Μέτρο 3.9.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000-06 θα καθορίσει το γενικό πλαίσιο των οδηγιών ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο υλοποίησης το οποίο θα εφαρμοστεί στο ΠΕΠ.

Β. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Ως ενδεικτικές ενέργειες του Μέτρου μπορούν να αναφερθούν:

- Πολυλειτουργική και οικολογική ανάπλαση σε τοπικές αστικές ζώνες
- Δημιουργία νέων Δομών Πρόνοιας - Εκπαίδευσης
- Δίκτυα δημόσιας μεταφοράς.
- Βελτίωση – επέκταση των δικτύων διαχείρισης αποβλήτων και απορριμμάτων και των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης.
- Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων (ΜΜΕ – ΠΜΕ)
- Δημιουργία πολιτιστικών υποδομών μικρής κλίμακας.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι ο πληθυσμός των περιοχών όπου είναι δυνατή η ανάπτυξη παρεμβάσεων.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 6,5% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου μπορούν να εμπλακούν η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, οι ΟΤΑ, Αναπτυξιακές Εταιρίες ή Σύνδεσμοι, Ν. Αυτοδιοικήσεις, Αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:**ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ****ΜΕΤΡΟ 3.9:****Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε
τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΚΤ****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου αναφέρονται στη βελτίωση και αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης, την ενίσχυση της απασχολησιμότητας, την κοινωνική ενσωμάτωση και την ενδυνάμωση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής υποβαθμισμένων αστικών και ημιαστικών περιοχών μικρής κλίμακας.

Το μέτρο αφορά την υλοποίηση υποστηρικτικών ενεργειών του ΕΚΤ στο πλαίσιο ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αστικής ανάπτυξης που θα χρηματοδοτηθούν από το μέτρο 3.8 του ΕΤΠΑ και αναφέρονται στο συνδυασμό επαγγελματικής κατάρτισης και επιδότησης της απασχόλησης, την επιδότηση της αυταπασχόλησης και την κοινωνική ενσωμάτωση και ένταξη στην αγορά εργασίας ειδικών πληθυσμιακών ομάδων.

Οι δράσεις του μέτρου θα υλοποιηθούν σύμφωνα με επιχειρησιακά σχέδια που θα καταρτισθούν για κάθε περιοχή και σε συνέργεια με τις δράσεις των άλλων διαρθρωτικών ταμείων.

Οι περιοχές εφαρμογής θα επιλεγούν βάσει κριτηρίων που θα καθορισθούν.

Β. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην αναβάθμιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού μειονεκτικών αστικών ζωνών με τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και την αύξηση της προσφοράς ίσων ευκαιριών απασχόλησης, με την εφαρμογή ολοκληρωμένων προγραμμάτων. Οι ενδεικτικές προβλεπόμενες δράσεις (στα πλαίσια της ΚΥΑ 113665/29-08-02) που εξυπηρετούν αυτό το στόχο είναι:

- Στήριξη της λειτουργίας κέντρων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων, προώθησης της ισότητας.
- Ενίσχυση της απασχόλησης με την δημιουργία μικρών επιχειρήσεων, ενίσχυση της με επιδότηση
- Ενίσχυση των παρεμβάσεων με την εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης.

Το Μέτρο επίσης περιλαμβάνει οριζόντιες δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, που υλοποιεί έργα των εγκεκριμένων επιχειρησιακών σχεδίων, στήριξης – δικτύωσης – ευαισθητοποίησης και διάχυσης για το σύνολο των υλοποιούμενων παρεμβάσεων.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι ο άνεργος πληθυσμός, οι υποαπασχολούμενοι και οι ευπαθείς ομάδες των περιοχών όπου είναι δυνατή η ανάπτυξη παρεμβάσεων.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 3,6% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου μπορούν να εμπλακούν οι ΟΤΑ των μεγάλων αστικών κέντρων οι οποίοι θα συγκροτήσουν Εταιρικά Σχήματα, ΟΑΕΔ, κλπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4:

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**ΜΕΤΡΟ 4.1:****Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του Μέτρου προβλέπονται από το Κεφάλαιο Ι, άρθρο 4 του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003. Οι συγκεκριμένες δράσεις αναμένεται να συμβάλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων, τη βελτίωση της ποιότητας, της υγιεινής και ασφάλειας των γεωργικών προϊόντων, την ικανοποίηση των απαιτήσεων της αγοράς, την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών της Περιφέρειας.

Δεδομένου ότι οι ζημιές που προκαλούνται στη γεωργία από θεομηνίες, εκτεταμένες πυρκαγιές, δυσμενείς καιρικές συνθήκες, σεισμούς και άλλα έκτακτα γεγονότα κλονίζουν σοβαρά την ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα, το μέτρο στοχεύει επίσης στην ανασύσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και στην εφαρμογή κατάλληλων προληπτικών μέσων (Καν 1257/99, άρθρο 33, δωδέκατη παύλα). Στο πλαίσιο αυτό το μέτρο περιλαμβάνει τη χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων στους γεωργοκτηνοτρόφους των οποίων οι εκμεταλλεύσεις υπέστησαν σοβαρές ζημιές στο φυτικό κεφάλαιο, σε γεωργοκτηνοτροφικά κτίσματα, θερμοκήπια, ζώα κ.λ.π. από θεομηνίες, εκτεταμένες πυρκαγιές και άλλα έκτακτα γεγονότα της περιόδου – 2000-2006. Οι εν λόγω ενισχύσεις στόχο έχουν την υποβοήθηση των παραγωγών για ανασύσταση του ζημιωμένου κεφαλαίου των εκμεταλλεύσεων τους και δεν σχετίζονται με ασφάλιση του φυτικού, ζωικού και παγίου κεφαλαίου.

Περιλαμβάνει ενισχύσεις για την ενθάρρυνση των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής.

Με τις προβλεπόμενες ενισχύσεις επιδιώκονται: α) η αιφόρος ανάπτυξη του γεωργικού τομέα με στόχο τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και των συνθηκών διαβίωσης, εργασίας και παραγωγής των κατοίκων της υπαίθρου και ιδίως των γεωργών και των οικογενειών τους.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κανονισμού 2075/00, σε περιοχές στις οποίες οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα λόγω του μικρού τους μεγέθους, τα Κράτη μέλη μπορούν, μέχρι την 31.12.02 και για μια περίοδο τριών ετών από την ημερομηνία της απόφασης επιχορήγησης, να ενισχύουν επενδύσεις ύψους έως 25.000 ευρώ που αποβλέπουν στην ικανοποίηση των προϋποθέσεων του άρθρου 5 του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003 (βιωσιμότητα, ελάχιστες περιβαλλοντικές απαιτήσεις, υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων, επαρκή επαγγελματικά προσόντα των αγροτών).

Η παρέκκλιση αυτή θα εφαρμοσθεί στις ορεινές περιοχές, στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια οικονομικής βιωσιμότητας όπως αυτά καθορίζονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Οι δικαιούχοι, τα κριτήρια επιλογής, τα ποσά και τα ποσοστά ενίσχυσης ορίζονται ως εξής:

I. Καθεστώς ενισχύσεων για την ενθάρρυνση των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις

A) Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του καθεστώτος μπορούν να κριθούν γεωργοί, φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα και συνεργαζόμενες εκμεταλλεύσεις, εφόσον:

1. Διαθέτουν επαρκή επαγγελματική ικανότητα
2. Είναι κάτοχοι και αρχηγοί γεωργικής εκμετάλλευσης, η οποία πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - Το σύνολό της βρίσκεται εντός των ορίων της ευρύτερης περιοχής της εκμετάλλευσης
 - Κατέχει την ακόλουθη οικονομική θέση με βάση τα κριτήρια οικονομικής βιωσιμότητας που θα οριστούν στο συμπλήρωμα προγραμματισμού:
 - Φθίνουσα γεωργική εκμετάλλευση με προοπτικές ανάκαμψης
 - Εν δυνάμει βιώσιμη γεωργική εκμετάλλευση
 - Η γεωργική εκμετάλλευση στην οποία θα πραγματοποιηθούν επενδύσεις (την ημερομηνία ένταξης του Δικαιούχου στο καθεστώς) θα πρέπει να πληρεί τις ελάχιστες προϋποθέσεις (ελάχιστα πρότυπα) σχετικά με το περιβάλλον, την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων (σε περίπτωση που δευτερευόντως η επένδυση αφορά και ζωική παραγωγή), τα οποία θα οριστούν στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού.
3. Στα πλαίσια επενδυτικού σχεδίου προγραμματίζουν και υλοποιούν μετά την έγκρισή του επενδύσεις, οι οποίες πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - Επιδιώκουν έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους στόχους:
 - Μείωση του κόστους παραγωγής
 - Βελτίωση ή και αναδιάρθρωση της παραγωγής
 - Βελτίωση της ποιότητας
 - Διαφύλαξη και βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος.
 - Προώθηση της πολυαπασχόλησης.

Στην περίπτωση θέσπισης νέων ελαχίστων προϋποθέσεων (νεοεισαχθέντα ελάχιστα πρότυπα) για το περιβάλλον, την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων, οι επενδύσεις πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με αυτές τις προϋποθέσεις. Σε αυτήν την περίπτωση είναι δυνατόν να χορηγείται ενίσχυση και να προβλέπεται περίοδος χάριτος για τη συμμόρφωση με τα νέα αυτά πρότυπα μέχρι το τέλος της επενδυτικής περιόδου.

- Η υλοποίησή τους θα συμβάλλει κατά περίπτωση στη βελτίωση των κριτηρίων οικονομικής βιωσιμότητας της εκμετάλλευσης και στη συμμόρφωσή της στις απαιτήσεις που θεσπίζονται κάθε φορά για το περιβάλλον, την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων, πέραν των απαιτούμενων ελαχίστων.
- Από την υλοποίησή τους δε θα επέλθει αύξηση της παραγωγής προϊόντων, τα οποία δε βρίσκουν κανονικές διεξόδους διάθεσης στην αγορά.

Κανονικοί διεξοδοί στην αγορά

Γενικά οι ενισχύσεις, στα πλαίσια του παρόντος καθεστώτος, μπορούν να χορηγηθούν σε επενδύσεις που δεν οδηγούν σε μια αύξηση της παραγωγής. Ωστόσο είναι δυνατόν να δοθούν ενισχύσεις για επενδύσεις που στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγής, όπου υπάρχουν κανονικές διεξοδοί για τη διάθεσή της. Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να είναι:

- Τα βιολογικά προϊόντα
- Τα προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης

- Τα προϊόντα τα οποία πιστοποιούνται με βάση διεθνώς αναγνωρισμένες προδιαγραφές και πρότυπα
- Τα προϊόντα που παράγονται από προωθούμενα είδη ή ποικιλίες όπως αυτά καθορίζονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης της εσωτερικής και διεθνούς αγοράς, τόσο για νωπή χρήση όσο και για πρώτη ύλη για την μεταποίηση, καθώς και σε εκείνα, που στα πλαίσια ειδικής τομεακής ή χωρικής μελέτης – έρευνας αγοράς που θα πραγματοποιείται για λογαριασμό του Υπουργείου Γεωργίας ή της Περιφέρειας δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τηρούνται οι τομεακοί περιορισμοί και απαγορεύσεις που απορρέουν από την Εθνική και Κοινοτική νομοθεσία.

Συμβατότητα και συνοχή (άρθρο 37 παρ. 3, δεύτερο εδάφιο, πρώτη παύλα)

Δεν ενισχύονται επενδύσεις, οι οποίες έχουν ενισχυθεί ή προβλέπεται η ενίσχυσή τους στα πλαίσια των Κ.Ο.Α

Ειδικότερα στον τομέα φρούτων και λαχανικών δε χορηγείται καμία ενίσχυση, στα πλαίσια του παρόντος καθεστώτος, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Σε μέτρα που εφαρμόζονται από οργάνωση παραγωγών αναγνωρισμένη από την Κ.Ο.Α φρούτων και λαχανικών.
- Σε μέτρα που εφαρμόζονται από ατομικές εκμεταλλεύσεις που ανήκουν ή όχι σε οργάνωση παραγωγών αναγνωρισμένη από την Κ.Ο.Α φρούτων και λαχανικών, εφόσον τα μέτρα αυτά έχουν συλλογική διάσταση.
- Στην περίπτωση που τα ανωτέρω μέτρα δεν έχουν συλλογική διάσταση δύνανται να ενισχυθούν στα πλαίσια του παρόντος καθεστώτος μεμονωμένοι παραγωγοί είτε ανήκουν είτε όχι στην οργάνωση παραγωγών μόνο εφόσον:
 - Η ενίσχυση δεν αντιτίθεται ή δεν αποδυναμώνει τη στρατηγική των οργανώσεων παραγωγών, και σε περίπτωση που οι παραγωγοί είναι μέλη αναγνωρισμένης ΟΠ, έχουν τη ρητή εξουσιοδότηση της τελευταίας.
 - Δεν υπάρχει δυνατότητα ενίσχυσης του ίδιου μέτρου και της ίδιας κατηγορίας δικαιούχων από άλλη πηγή.

Β) Ύψος ενίσχυσης

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται κατά περίπτωση δικαιούχου ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών ως ακολούθως:

- Επιλέξιμες δαπάνες

Το μέγιστο ύψος δαπανών που μπορεί να ληφθεί υπόψη στους υπολογισμούς δύνανται να φθάσει:

- Κατά περίπτωση επένδυσης τα ποσά που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας
- Ανά Μονάδα Ανθρώπινης Εργασίας (Μ.Α.Ε) τα 150.000 EURO
- Ανά εκμετάλλευση φυσικού προσώπου τα 225.000 EURO
- Ανά εκμετάλλευση νομικού προσώπου και Συνεργαζόμενης εκμετάλλευσης τα 600.000 EURO

Τα ανωτέρω ποσά σε ειδικές περιπτώσεις αρκούντως αιτιολογημένες, δύνανται να τροποποιούνται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας μετά από πρόταση της Επιτροπής Παρακολούθησης (Ε.Π).

II. Καθεστώς ενισχύσεων σε μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Το καθεστώς δύναται να εφαρμοσθεί σε μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων ο κάτοχός τους είναι μόνιμος κάτοικος ορεινών περιοχών για επενδύσεις κυρίως στην φυτική παραγωγή (όπως ορίζεται και στην ανωτέρω περίπτωση Ι)

Στόχος

Το καθεστώς αποσκοπεί στην δημιουργία των προϋποθέσεων, στα πλαίσια των οποίων οι μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις θα αποκτήσουν:

- Ενδείξεις οικονομικής βιωσιμότητας, δηλαδή η γεωργική εκμετάλλευση θα αποκτήσει τουλάχιστο τα κριτήρια της φθίνουσας γεωργικής εκμετάλλευσης με ενδείξεις οικονομικής ανάκαμψης
- Τις ελάχιστες προϋποθέσεις σχετικά με το περιβάλλον την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων
- Ο κάτοχος της να αποκτήσει επαρκή επαγγελματική ικανότητα.

Οι ανωτέρω στόχοι θα πρέπει να επιτευχθούν το αργότερο σε τρία έτη από την ημερομηνία έγκρισης του Σχεδίου Βελτίωσης.

Δικαιούχοι

Μπορούν να κριθούν φυσικά πρόσωπα, από 40-52 ετών, που πληρούν τις προϋποθέσεις όπως αυτές ορίζονται στο καθεστώς ενισχύσεων για την ενθάρρυνση των επενδύσεων στις γεωργικές εκμ/σεις, οι οποίες εμφανίζουν ενδείξεις οικονομικής βιωσιμότητας.

Δ) Ποσά και ποσοστά ενίσχυσης

Ύψος επιλέξιμων δαπανών

Το μέγιστο ύψος δαπανών που μπορεί να ληφθεί υπόψη στους υπολογισμούς δύναται να φθάσει:

- Κατά περίπτωση επένδυσης τα ποσά που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας.
- Ανά εκμετάλλευση τα 25.000 EURO

Ποσοστά ενίσχυσης επιλέξιμων δαπανών

Το ποσοστό ενίσχυσης θα είναι έως 50%.

Κριτήρια τήρησης ελαχίστων προϋποθέσεων σε ό,τι αφορά το περιβάλλον, την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων: Θα οριστούν στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού.

Κώδικες ορθής γεωργικής Πρακτικής

Γεωργία

- Οι παραγωγοί υποχρεούνται να εφαρμόζουν προγράμματα αμειψισποράς, στα οποία η κύρια καλλιέργειά τους θ' αντικαθίσταται, στη μεν περίπτωση των σιτηρών από βελτιωτικές του εδάφους καλλιέργειες, άπαξ της τετραετίας (π.χ. ψυχανθή), στη δε περίπτωση των ψυχανθών από σιτηρά άπαξ της τετραετίας.
- Στην καλλιέργεια σιτηρών θα εφαρμόζεται μηδενική ποσότητα αζώτου κατά τη βασική λίπανση. Μέγιστη ποσότητα λίπανσης 140 χλγ. Ν/ΗΑ. Το λίπασμα θα εφαρμόζεται σε δύο δόσεις στο τέλος του χειμώνα και στις αρχές της άνοιξης (Φεβρουάριος – Μάρτιος).
- Σε όξινα εδάφη δε θα εφαρμόζονται αμμωνιακά λιπάσματα, πλην ασβεστούχου νιτρικής αμμωνίας.
- Σε επικλινείς εκτάσεις (κλίση άνω του 6%) :
 - Η άρση και γενικότερα η καλλιέργεια του εδάφους θα γίνεται κατά τις ισοϋψείς. Εναλλακτικά η

καλλιέργεια μπορεί να γίνει με τη δημιουργία σταθερών ακαλλιέργητων λωρίδων, οι οποίες λειτουργούν ως ζώνες ανάσχεσης και οι οποίες καλύπτονται από αυτοφυή βλάστηση. Οι ζώνες ανάσχεσης έχουν πλάτος 2 έως 4 μέτρα ανάλογα με την κλίση του εδάφους.

- Δεν επιτρέπεται η βαθεία άροση, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων καταπολέμησης βαθύρριζων ζιζανίων, κατόπιν αδείας της Δ/σης Γεωργίας.
- Δεν επιτρέπεται η καύση υπολειμμάτων καλλιεργειών (καλαμιάς). Ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες θα ακολουθείται η εξής διαχείριση:
 - ο Βόσκηση της καλαμιάς και ενσωμάτωση στο έδαφος των υπολειμμάτων μετά τη βόσκηση.
 - ο Άμεση ενσωμάτωσή τους στο έδαφος
 - ο Κοπή, κάλυψη του εδάφους με τα υπολείμματα (mulching) και ενσωμάτωσή τους στο έδαφος την επόμενη άνοιξη.
- Ομοίως δεν επιτρέπεται η καύση των υπολειμμάτων σε απόσταση μικρότερη από 500 m από δάση και οικολογικά ευαίσθητες περιοχές.
- Δεν επιτρέπεται η εφαρμογή λιπασμάτων και ζιζανιοκτόνων σε απόσταση 2m από επιφανειακά νερά και από τα όρια οικοτόπων του Δικτύου Φύση 2000.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Γεωργοί, Φυσικά Πρόσωπα, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου και συνεργαζόμενες εκμεταλλεύσεις.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται σε 43,0% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή του Μέτρου είναι η Δ/ση Γεωργικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας συνεπικουρούμενη σε επίπεδο εφαρμογής από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων- Δ/ση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων, και τις Δ/σεις Γεωργικής και Αγροτικής Ανάπτυξης των νομών, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.ΓΑ.).

Όποιες κρατικές ενισχύσεις διατεθούν στο πλαίσιο αυτού του Μέτρου θα απορρέουν από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**ΜΕΤΡΟ 4.2:****Εγγειοβελτιωτικά έργα-Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου περιλαμβάνουν επιλέξιμα έργα σύμφωνα με το άρθρο 33, 1^η, 2^η και 8^η παύλα του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

Στο Μέτρο περιλαμβάνονται έργα διαχείρισης υδατικού δυναμικού, έργα αναδασμού και παράλληλων έργων αναδασμού και έργα διαχείρισης και αξιοποίησης βοσκοτόπων.

Στόχοι του Μέτρου είναι:

- Μέσα από τις διαδικασίες αναδασμού να διευκολυνθεί η δημιουργία οικονομικά βιώσιμων εκμεταλλεύσεων οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη του γεωργικού τομέα στο σύνολο του. Στόχος είναι η μείωση του πολυτεμαχισμού των εκμεταλλεύσεων σε σχέση 3/1.
- Με τις δράσεις των έργων αξιοποίησης των βοσκοτόπων στόχος είναι η μείωση του κόστους παραγωγής της κτηνοτροφίας.
- Με τα έργα διαχείρισης υδατικού δυναμικού στόχος είναι η προστασία και η ορθολογική χρήση των υδατικών πόρων της περιφέρειας, που αποτελούν τον πιο περιορισμένο ανανεώσιμο φυσικό πόρο. Πρόκειται για δράσεις που περιλαμβάνουν κυρίως έργα υποδομής με τα οποία βελτιώνεται ο τρόπος χρήσης του πλέον περιορισμένου στις Μεσογειακές συνθήκες συντελεστή που είναι οι υδατικοί πόροι.

Με την υλοποίηση του μέτρου επιδιώκεται η μείωση των απωλειών νερού, που υπάρχει στα παλιά αρδευτικά δίκτυα, η συγκράτηση των επιφανειακών υδάτων, που θα αξιοποιηθούν για άρδευση, και αντιπλημμυρικά έργα σε αγροτικές περιοχές τα οποία θα προστατεύσουν τις καλλιέργειες και υπάρχοντα αρδευτικά δίκτυα. Η βελτίωση που θα προκύψει από τον εκσυγχρονισμό των παλαιών αρδευτικών δικτύων, με την μείωση των απωλειών εκτιμάται περίπου κατά 5%.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Ενέργεια 1^η: Έργα εγγείων βελτιώσεων (Άρθρο 33, 1^η παύλα του 1257/99, όπως τροπ/κε από τον 1783/03)

Η ενέργεια περιλαμβάνει τις εξής δράσεις:

- Εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων αξιοποίησης βοσκοτόπων,
- Κατασκευή έργων υποδομής (κτηνοτροφικοί δρόμοι, ποτίστρες, στέγαστρα, ομβροδεξαμενές κλπ)
- Δράσεις ποσοτικής και ποιοτικής βελτίωσης της χορτοβοσκής.
- Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας.

Ενέργεια 2η: Αναδασμός εκτάσεων (Άρθρο 33, 2η παύλα του 1257/99 όπως τροπ/κε από τον 1783/03)

Στο Μέτρο προβλέπονται οι εξής δράσεις:

- Αναδασμός εκτάσεων / τοπογραφικές εργασίες
- Παράλληλα έργα αναδασμού.

Ενέργεια 3η: Διαχείριση υδατικού δυναμικού (Άρθρο 33, 8η παύλα του 1257/99, όπως τροπ/κε από τον 1783/03)

Για την επιλογή των έργων τα κριτήρια για την ένταξη κάθε αρδευτικού έργου στο πρόγραμμα θα βασίζονται στην τήρηση των παρακάτω αρχών:

- Τα έργα δικτύων διανομής του νερού να περιορίζονται στη βελτίωση υπαρχόντων αρδευτικών συστημάτων για βελτίωση της διαχείρισης και μείωση των απωλειών. Επομένως, εκτός εξαιρετικών και απόλυτα δικαιολογημένων περιπτώσεων (π.χ. εξασφάλιση της βιωσιμότητας και της άριστης λειτουργικότητας ενός έργου, σαφής σύνδεση του έργου με τοπικό πρόγραμμα αναδιάρθρωσης καλλιεργειών), δεν θα επεκτείνεται το δίκτυο σε ξερικές εκτάσεις.
- Τα έργα θα αποβλέπουν στην αξιοποίηση επιφανειακών νερών. Επομένως κατά γενικό κανόνα, εκτός εξαιρετικών και απόλυτα δικαιολογημένων περιπτώσεων (βλ. ανωτέρω), αποκλείεται η ανόρυξη γεωτρήσεων για την άντληση υπόγειων νερών για άρδευση.
- Στις περιπτώσεις που τα έργα αφορούν σαφώς τη βελτίωση υπαρχόντων αρδευτικών συστημάτων με μείωση των απωλειών νερού, αυτή η μείωση να είναι μετρήσιμη.
- Προσδιορίζεται ένα ελάχιστο μέγεθος έργου, με στόχο τον αποκλεισμό πολύ μικρών και διάσπαρτων έργων που διαφεύγουν ευκολότερα από τους κανόνες περιβαλλοντικού ελέγχου και ορθής διαχείρισης και που δεν εξασφαλίζουν προϋποθέσεις επαρκούς βιωσιμότητας.
- Προτεραιότητα θα δίνεται στις περιοχές όπου το υδατικό ισοζύγιο έχει διαταραχθεί σοβαρά, ή όπου για λόγους οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς η διατήρηση μιας ανθρωπογενούς δραστηριότητας είναι απαραίτητη (π.χ. μικρά νησιά, απομονωμένες ορεινές περιοχές, ζώνες εντατικής γεωργίας με περιβαλλοντικά προβλήματα).

Με βάση τα παραπάνω κριτήρια οι δράσεις του Μέτρου θα είναι ενδεικτικά οι εξής:

- Ανακαινίσεις, εκσυγχρονισμός και βελτίωση υπαρχόντων αρδευτικών δικτύων
- Ταμίευση και εκμετάλλευση επιφανειακών απορροών, κατασκευή έργων μεταφοράς και διανομής νερού της ταμίευσης
- Εμπλουτισμός υπογείων υδροφορέων

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Τα οφέλη της υλοποίησης του μέτρου διαχέονται σε μεγάλο αριθμό παραγωγών στις περιοχές των έργων.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 22,5% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**ΜΕΤΡΟ 4.3:****Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου προβλέπονται από το άρθρο 33, 4η και 5η παύλα του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

Στο Μέτρο περιλαμβάνονται:

- α) μέτρα ενίσχυσης που αποσκοπούν να παρέχουν κίνητρα για την βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τείνουν να προσθέτουν στην αξία της γεωργικής παραγωγής με στόχο η γεωργική παραγωγή να προσαρμοσθεί στη ζήτηση των καταναλωτών, η οποία αποδίδει ιδιαίτερη και ολοένα αυξανόμενη σημασία στην ποιότητα και
- β) δράσεις που αποσκοπούν να παρέχουν τεχνική υποστήριξη στο γεωργικό τομέα μέσα από ήπιες ενισχύσεις οι οποίες βελτιώνουν την αποδοτικότητα και τον επαγγελματισμό της γεωργικής δραστηριότητας και συμβάλλουν στην μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Ενέργεια 1^η: Εμπορία γεωργικών προϊόντων ποιότητας (Άρθρο 33, 4η παύλα του 1257/99, όπως ισχύει)

Το μέτρο αφορά σε ενισχύσεις που αφορούν αναγνώριση και διασφάλιση της ποιότητας γεωργικών προϊόντων:

- Για την αναγνώριση γεωργικών προϊόντων: ετοιμασία φακέλου-αίτησης σύμφωνα με τους Κανονισμούς 2081/92/ΕΟΚ και 2082/92/ΕΟΚ.
- Για τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας η/και περιβαλλοντικής διαχείρισης: α) ανάπτυξη συστήματος διασφάλισης ποιότητας η/και περιβαλλοντικής διαχείρισης/ετοιμασία σχεδίου σύμφωνα με τα ανάλογα πρότυπα η/και προδιαγραφές, β) κατάρτιση εκπαίδευση προσωπικού για τη σωστή εφαρμογή του συστήματος που θα υλοποιηθεί από το φορέα που εγκαθιστά τα συστήματα, γ) πιστοποίηση του συστήματος διασφάλισης ποιότητας από αρμόδιους Οργανισμούς.

Υψος ενίσχυσης

Το συνολικό ποσό της στήριξης δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 100.000 ΕΥΡΩ για περίοδο 3 ετών ανά δικαιούχο/ανάδοχο.

Ενέργεια 2^η: Βασικές υπηρεσίες για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό (Άρθρο 33, 4η παύλα του 1257/99, όπως ισχύει)

Ενδεικτικές δράσεις του Μέτρου συμπεριλαμβάνουν τα εξής :

- Διοργάνωση διαγωνισμών και τοπικών παραδοσιακών εκδηλώσεων
- Δραστηριότητες για τη διάδοση νέων τεχνικών (πιλοτικά έργα μικρής κλίμακας ή έργα επίδειξης)
- Παροχή υπηρεσιών γεωργικής διαχείρισης και υπηρεσιών αντικατάστασης στο αγρόκτημα.

Υψος ενίσχυσης

Το συνολικό ποσό της στήριξης δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 100.000 ΕΥΡΩ για περίοδο 3 ετών ανά δικαιούχο.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Φυσικά και Νομικά πρόσωπα (Ιδιωτικού και Δημοσίου Δικαίου).

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 2,1% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας, κ.λπ.

Όποιες κρατικές ενισχύσεις διατεθούν στο πλαίσιο αυτού του Μέτρου θα απορρέουν από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003 και τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στη Γεωργία (2000/C28/02).

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**ΜΕΤΡΟ 4.4:****Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου αυτού προβλέπονται από το άρθρο 33 , 9η παύλα του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

Στις δράσεις του Μέτρου περιλαμβάνεται η ενίσχυση της υποδομής με ιδρύματα, σταθμούς και κέντρα ελέγχου για την εφαρμογή των κανόνων της Ενιαίας Κοινοτικής Αγοράς. Σκοπός είναι ο έλεγχος των ποιοτικών χαρακτηριστικών των προϊόντων και στόχος η βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και η διασφάλιση των καταναλωτών.

Στο Μέτρο περιλαμβάνονται επίσης και έργα υποδομής για την κατασκευή και βελτίωση αγροτικών δρόμων που συνδέουν οικισμούς με αγροτικές εκμεταλλεύσεις όπως επίσης και δράσεις που αφορούν τον εξηλεκτρισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Επίσης περιλαμβάνεται και η δημιουργία κτηνοτροφικών πάρκων με στόχο την δημιουργία σύγχρονων υποδομών για την εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων και την παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος τους.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

- Υποδομή για την εφαρμογή των κανόνων της Ενιαίας Κοινοτικής Αγοράς (Ιδρύματα, Σταθμοί, Κέντρα, κλπ)
- Αγροτική οδοποιία
- Αγροτικός εξηλεκτρισμός
- Δημιουργία κτηνοτροφικών πάρκων

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Τα οφέλη της υλοποίησης του μέτρου διαχέονται σε μεγάλο αριθμό παραγωγών στις περιοχές των έργων.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 7,4% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**ΜΕΤΡΟ 4.5:**

Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων

Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:

Οι δράσεις του μέτρου αυτού προβλέπονται από το άρθρο 33 , 11^η παύλα του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

Περιλαμβάνουν ενισχύσεις για τη μετεγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων και δράσεις που στοχεύουν στην προστασία και ανάδειξη οικολογικά ευαίσθητων περιοχών και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο περιλαμβάνει τις εξής δράσεις:

- Μετεγκαταστάσεις οχλουσών κτηνοτροφικών μονάδων.
- Δράσεις ανάδειξης και διατήρησης τοπίου σε δασικά συμπλέγματα μεγάλης οικολογικής σημασίας και οικολογικά συμπλέγματα του δικτύου Natura 2000.

Υψος ενίσχυσης

Για την δράση 1 το ύψος επιλέξιμης δαπάνης ανά μονάδα είναι 600.000 EURO. Το ύψος ενίσχυσης είναι μέχρι 50%.

Για τα μικρά δημόσια έργα υποδομής, το ποσοστό ενίσχυσης θα ανέρχεται σε 100 % του επιλέξιμου κόστους.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Παραγωγοί που θα αξιοποιήσουν τα κίνητρα που θα θεσμοθετηθούν για τη δράση 1. Για τις υπόλοιπες δράσεις οι κάτοικοι των περιοχών παρέμβασης.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 9,2% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ, κ.λπ.

Όποιες κρατικές ενισχύσεις διατεθούν στο πλαίσιο αυτού του Μέτρου θα απορρέουν από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 1257/99, όπως ισχύει, και τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στη Γεωργία (2000/C28/02).

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**ΜΕΤΡΟ 4.6:****Δασοκομία****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου αυτού προβλέπονται από το άρθρο 30 , παράγραφος 1 του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

Τα δάση αποτελούν διαθέσιμους ανανεώσιμους φυσικούς πόρους παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών. Η εκμετάλλευσή τους δεν πρέπει να υπερβαίνει το επίπεδο (threshold level) μετά από το οποίο αρχίζει η υποβάθμιση τους. (αρχή της αιφόρου διαχείρισης). Με τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο μέτρο επιδιώκεται η υλοποίηση της αρχής αυτής σε συνδυασμό με την συντήρηση και βελτίωση των δασικών πόρων και την επέκταση των δασωδών εκτάσεων.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο Μέτρο είναι οι εξής:

- Ανασύσταση του δασοκομικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και πυρκαγιές και διαμόρφωση των κατάλληλων προληπτικών μέσων.
- Δάσωση μη γεωργικών εκτάσεων υπό τον όρο ότι η φύτευση είναι προσαρμοσμένη στις τοπικές συνθήκες και συμβατή με το περιβάλλον (αφορά τις δασικές εκτάσεις που είναι ιδιοκτησία ιδιωτών ή των ενώσεών τους ή των δήμων ή των ενώσεών τους).
- Επενδύσεις σε δάση, οι οποίες αποσκοπούν στη βελτίωση της οικονομικής, οικολογικής ή κοινωνικής αξίας τους (αφορά τις δασικές εκτάσεις που είναι ιδιοκτησία ιδιωτών ή των ενώσεών τους ή των δήμων ή των ενώσεών τους).

Υψος ενίσχυσης

Για τις δράσεις που υλοποιούνται σε δημόσια δάση το ποσοστό ενίσχυσης είναι 100%. Για τις υπόλοιπες επενδύσεις το ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να φτάσει το 75%, μετά από επαρκή αιτιολόγηση.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Κάτοικοι ορεινών περιοχών

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 10,9% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Η Περιφέρεια κεντρικής Μακεδονίας με τις δασικές υπηρεσίες της, κ.λπ. Όποιες κρατικές ενισχύσεις διατεθούν στο πλαίσιο αυτού του Μέτρου θα απορρέουν από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 1257/99, όπως ισχύει.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**ΜΕΤΡΟ 4.7:****Ενίσχυση υποδομών παράκτιας αλιείας****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Το μέτρο περιλαμβάνει υποδομές παράκτιας αλιείας.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Η δράση αποβλέπει στην βελτίωση των παράκτιων υποδομών για την αλιεία με γενικό στόχο τη βελτίωση των συνθηκών άσκησης της.

Το μέτρο περιλαμβάνει την παρακάτω δράση:

Κατασκευή και βελτίωση καταφυγίων αλιευτικών σκαφών, ενέργειες ανάδειξης αλιευτικού τομέα, έργα αξιοποίησης λιμνών/παράκτιων περιοχών, μελέτες αξιοποίησης περιοχών άμεσα εξαρτώμενων από την αλιεία και μελέτες χωροθέτησης υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων παράκτιων περιοχών.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Παράκτιοι αλιείς

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 5,0% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5:

**ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ
ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5:**ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΩΝ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ****ΜΕΤΡΟ 5.1:****Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι κοινωνικές υπηρεσίες υποστήριξης ιδιαίτερων ομάδων του πληθυσμού συνδέονται με τις ενεργητικές πολιτικές της αγοράς εργασίας μέσω δύο διαστάσεων. Η πρώτη διάσταση αναφέρεται στις αρνητικές επιπτώσεις που επιφέρουν οι οικογενειακές υποχρεώσεις στην ένταξη των γυναικών στο εργατικό δυναμικό και στην απασχόληση. Οι υποχρεώσεις για τη φροντίδα των παιδιών, των ηλικιωμένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες εμπίπτουν κατά κύριο λόγο στον «τομέα ευθύνης» των γυναικών, στερώντας έτσι τη δυνατότητα ένταξής τους στην ενεργό επαγγελματική ζωή ή επαγγελματικής τους εξέλιξης σε θέσεις ευθύνης. Με τον τρόπο αυτό πολύ σημαντικό τμήμα των κοινωνικών ανθρώπινων πόρων μένει αναξιοποίητο και αποκλεισμένο. Οι χαμηλοί δείκτες συμμετοχής και απασχόλησης του γυναικείου εργατικού δυναμικού της Κ. Μακεδονίας, οφείλονται κατά μεγάλο μέρος σε αυτές τις αιτίες. Η δεύτερη διάσταση αναφέρεται στην παραδοχή ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες υποστήριξης αποτελούν ένα εξαιρετικό πεδίο προώθησης της απασχόλησης. Σημαντικό στοιχείο στο πεδίο αυτό αποτελεί το γεγονός ότι οι ειδικότητες και τα επαγγέλματα που απαιτούνται για τη στελέχωση των υπηρεσιών αυτών, προσφέρονται κατά κύριο λόγο από γυναίκες. Η σύνδεση των κοινωνικών υπηρεσιών υποστήριξης με τις ενεργητικές πολιτικές της αγοράς εργασίας μέσω των παραπάνω διαστάσεων, καθιστά την περαιτέρω ενίσχυση και ανάπτυξή τους ένα σημαντικό πεδίο προτεραιότητας, τόσο για την προώθηση της απασχόλησης, όσο και για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και την ενίσχυση της θέσης των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Β. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο αποβλέπει στην ανάπτυξη και λειτουργία των δομών ανάπτυξης κοινωνικών υπηρεσιών σε ομάδες πληθυσμού που χρήζουν ιδιαίτερης υποστήριξης, με παράλληλη δημιουργία ευκαιριών ένταξης στην αγορά εργασίας, απασχόλησης και επαγγελματικής ανέλιξης των γυναικών. Ειδικότερα, το μέτρο προβλέπει τύπους δράσεων που αφορούν την ανάπτυξη ή και λειτουργία δομών οι οποίες εξυπηρετούν βρέφη, νήπια, παιδιά, ηλικιωμένους και άλλες πληθυσμιακές ομάδες που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Ωφελούμενος από το μέτρο είναι οι άνεργοι και κυρίως οι άνεργες γυναίκες και ηλικιωμένα άτομα.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 57,7% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου θα εμπλακούν επιχειρήσεις των ΟΤΑ, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5:	ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΩΝ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ
--------------------------	--

ΜΕΤΡΟ 5.2:	Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων
------------	---------------------------

A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο αυτό αφορά δράσεις εξειδικευμένης επαγγελματικής κατάρτισης που συνδέονται με την υλοποίηση των προτεραιοτήτων του ΠΕΠ.

B. ΣΤΟΧΟΙ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο αυτό αποβλέπει στην αναβάθμιση του εργατικού και στελεχιακού δυναμικού της περιφέρειας, με την παροχή ποιοτικής επαγγελματικής κατάρτισης και την πρόωθηση στην απασχόληση σε συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας, με μικρής και εξειδικευμένης κλίμακας παρεμβάσεις.

Ειδικότερα, οι δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης συνδέονται με τα αντίστοιχα μέτρα που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και καλύπτουν τις ανάγκες σε εξειδικευμένη εκπαίδευση που προκύπτει από την υλοποίηση των δράσεων του ΠΕΠ, στους εξής τομείς προτεραιότητας:

- ΜΜΕ - Καινοτομία - Έρευνα και Τεχνολογία,
- Πολιτισμός – Τουρισμός,
- Περιβάλλον

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Ωφελούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι οι άνεργοι της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται σε 18,6% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ΟΑΕΔ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5:**ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΩΝ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ****ΜΕΤΡΟ 5.3:****Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης****Α/Β. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ - ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:**

Θα εφαρμοσθούν ολοκληρωμένα προγράμματα με την ανάπτυξη δέσμης μέτρων του Ε.Κ.Τ σε τοπική κλίμακα. Η κατάρτιση, η προώθηση στην απασχόληση, η επιδότηση στην απασχόληση και η αυτό-απασχόληση, θα αποτελέσουν τα εργαλεία εφαρμογής των προγραμμάτων. Ειδικές παρεμβάσεις θα εφαρμοσθούν για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες όπως οι Παλιννοστούντες οι Φυλακισμένοι κλπ.

Το μέτρο αυτό στοχεύει στην τοπική ανάπτυξη με τη βελτίωση και αύξηση της απασχόλησης σε περιοχές ή τομείς που αντιμετωπίζουν συνθήκες παραγωγικής αναδιάρθρωσης ή υποβάθμισης, και περιλαμβάνει 2 κύριες δράσεις:

1. Εξειδικευμένες παρεμβάσεις για ανέργους ή υποαπασχολούμενους σε υποβαθμισμένες περιοχές ή/και σε τομείς που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα απασχόλησης. Οι δράσεις στοχεύουν στην προώθηση της τοπικής απασχόλησης και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας με το συνδυασμό ενεργειών προσανατολισμού κατάρτισης, επανακατάρτισης, επιδότησης της απασχόλησης και της αυταπασχόλησης
2. Εξειδικευμένες παρεμβάσεις βελτίωσης και αύξησης των ευκαιριών απασχόλησης για ειδικές πληθυσμιακές ομάδες σε τοπική κλίμακα. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα δημιουργήσουν τις απαραίτητες συνθήκες για την κοινωνική ένταξη, την προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους και την ενσωμάτωση των ειδικών πληθυσμιακών ομάδων στις τοπικές αγορές εργασίας.

Οι παραπάνω δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης ή άλλων πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης προϋποθέτουν την ενεργή συμμετοχή των τοπικών εταίρων.

Οι πρωτοβουλίες αυτές θα είναι εναρμονισμένες με τις ιδιαιτερότητες των τοπικών οικονομικών και κοινωνικών αναγκών και προϋποθέσεων, θα είναι μικρής κλίμακας και θα στοχεύουν στην προώθηση της απασχόλησης με συνδυασμό επαγγελματικής κατάρτισης, επιδότησης της απασχόλησης και αυταπασχόλησης.

Το Μέτρο επίσης περιλαμβάνει οριζόντιες δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, που υλοποιεί έργα των εγκεκριμένων επιχειρησιακών σχεδίων, στήριξης – δικτύωσης – ευαισθητοποίησης και διάχυσης για το σύνολο των υλοποιούμενων παρεμβάσεων.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Άμεσα ωφελοούμενοι από τις δράσεις του μέτρου είναι άνεργοι, υποαπασχολούμενοι και ευπαθείς ομάδες της Περιφέρειας.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του μέτρου εκτιμάται 23,7% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του μέτρου μπορούν να εμπλακούν Δήμοι, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:

**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ****ΜΕΤΡΟ 6.1:****Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του Μέτρου προβλέπονται από το Κεφάλαιο Ι του τίτλου 2 του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003. Στόχοι του Μέτρου είναι η βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών, η διατήρηση της απασχόλησης στη γεωργία και η προστασία του φυσικού και αγροτικού περιβάλλοντος.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο περιλαμβάνει ενδεικτικά τις ακόλουθες ενέργειες: επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που στοχεύουν στη μείωση του κόστους παραγωγής, στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων της εκμετάλλευσης, της προστασίας του περιβάλλοντος και στη βελτίωση της υγιεινής και διαβίωσης των ζώων.

Δικαιούχοι

Γεωργοί σύμφωνα με τους εννοιολογικούς προσδιορισμούς που περιγράφονται στο μέτρο 1 του Υποπρογράμματος 4 με τους όρους και τις προϋποθέσεις που επίσης περιγράφονται στο μέτρο 1 του Υποπρογράμματος 4.

Οι δικαιούχοι του μέτρου δεν έχουν δικαίωμα υποβολής επενδυτικών σχεδίων στα αντίστοιχα μέτρα του ΠΕΠ και δεν έχουν δικαίωμα υποβολής άλλου επενδυτικού σχεδίου σε κανένα πρόγραμμα εάν δεν παρέλθει τριετία από την ολοκλήρωση του σχεδίου.

Υψος ενίσχυσης

Το ύψος ενίσχυσης είναι αυτό που περιγράφεται στο μέτρο 1 του Υποπρογράμματος 4

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Γεωργοί, Φυσικά Πρόσωπα, Νομικά Πρόσωπα και συνεργαζόμενες εκμεταλλεύσεις στις περιοχές παρέμβασης των ολοκληρωμένων προγραμμάτων.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται σε 4,9% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, κ.λπ.

Όποιες κρατικές ενισχύσεις διατεθούν στο πλαίσιο αυτού του Μέτρου θα απορρέουν από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 1257/99, όπως ισχύει.

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ****ΜΕΤΡΟ 6.2:****Επενδύσεις για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του Μέτρου προβλέπονται από το Κεφάλαιο 7του τίτλου 2 του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003. Στόχος του Μέτρου είναι η διατήρηση και ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας μέσω επενδύσεων που αυξάνουν την προστιθέμενη αξία των τοπικών γεωργικών προϊόντων μέσω της μεταποίησης – τυποποίησης – εμπορίας τους σε τοπικό επίπεδο. Το μέτρο περιλαμβάνει επενδύσεις των ολοκληρωμένων σχεδίων που στοχεύουν κατά προτεραιότητα στην επίτευξη ενός η περισσοτέρων από τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 25 του Κεφ. 7 του 1257/99, όπως ισχύει.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο περιλαμβάνει επενδύσεις μικρού προϋπολογισμού το ύψος του οποίου θα οριστεί στο συμπλήρωμα προγραμματισμού που στοχεύουν στην ανάπτυξη της μεταποιητικής δραστηριότητας για την τοπική αγροτική παραγωγή με την ίδρυση νέων μονάδων και τον εκσυγχρονισμό υπαρχουσών και στη διασφάλιση των όρων υγιεινής και προστασίας της δημόσιας υγείας. Τηρούνται οι τομεακοί περιορισμοί που θα καθορίσει το Υπ. Γεωργίας και θα προστεθούν στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού. Εκεί θα προσδιοριστούν επίσης και οι ελάχιστες προϋποθέσεις για το περιβάλλον, την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων.

Δικαιούχοι

Φυσικά και νομικά πρόσωπα με τους όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Οι δικαιούχοι του μέτρου δεν έχουν δικαίωμα υποβολής άλλου επενδυτικού σχεδίου αν δεν περάσει τριετία από την ολοκλήρωση του εγκριθέντος σχεδίου.

Υψος ενίσχυσης

Η συνολική ενίσχυση που χορηγείται στον φορέα της επένδυσης δεν μπορεί να ξεπεράσει το 50% των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Φυσικά Πρόσωπα, Νομικά Πρόσωπα

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 5,7% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, κ.λπ.

Όποιες κρατικές ενισχύσεις διατεθούν στο πλαίσιο αυτού του Μέτρου θα απορρέουν από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 1257/99, όπως ισχύει.

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές ολοκληρωμένων προγραμμάτων.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ****ΜΕΤΡΟ 6.3:****Επενδύσεις για βελτίωση και εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του Μέτρου προβλέπονται από το Κεφάλαιο 8 του τίτλου 2 , άρθρο 30 παρ. 1 του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003. Στόχος του Μέτρου είναι η αξιοποίηση του δασικού πλούτου και παράλληλα την αύξηση της προστιθέμενης αξίας της παραγωγής.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο περιλαμβάνει επενδύσεις μικρού προϋπολογισμού το ύψος του οποίου θα οριστεί στο συμπλήρωμα προγραμματισμού που στοχεύουν στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των δασεργατών, τον εξορθολογισμό της υλοτόμησης και γενικά τη βελτίωση των συνθηκών αποθήκευσης μεταφοράς και αξιοποίησης των δασικών προϊόντων.

Δικαιούχοι

Φυσικά και νομικά πρόσωπα

Υψος ενίσχυσης

Το ύψος της ενίσχυσης δεν θα υπερβαίνει το 50% του συνολικού κόστους της επένδυσης

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Φυσικά Πρόσωπα, Νομικά Πρόσωπα

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 0,8% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, κ.λπ.

Όποιες κρατικές ενισχύσεις διατεθούν στο πλαίσιο αυτού του Μέτρου θα απορρέουν από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 1257/99, όπως ισχύει.

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας. Επενδύσεις που εντάσσονται στο μέτρο αυτό αποκλείονται από το αντίστοιχο μέτρο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη-ανασυγκρότηση της υπαίθρου 2000-2006» του Υπουργείου Γεωργίας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ****ΜΕΤΡΟ 6.4:****Εγγειοβελτιωτικά έργα-Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου περιλαμβάνουν επιλέξιμα έργα σύμφωνα με το άρθρο 33, 1^η και 8^η παύλα του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

Οι βασικοί στόχοι του Μέτρου είναι:

- A) Με την υλοποίηση των εγγειοβελτιωτικών έργων η προστασία και αξιοποίηση των φυσικών πόρων της υπαίθρου και ιδίως των εδαφικών πόρων.
- B) Με τα έργα διαχείρισης υδατικού δυναμικού τα εξής:
- Άμβλυνση των προβλημάτων ελλειμματικότητας του υδατικού ισοζυγίου σε τοπικό επίπεδο.
 - Συγκράτηση και αξιοποίηση των όμβριων υδάτων σε κρίσιμες περιόδους για τη γεωργία και περιορισμός του φαινομένου της διάβρωσης των εδαφών.
 - Πιθανή εξυπηρέτηση υφιστάμενων αναγκών σε υδατικούς πόρους του γεωργικού τομέα και του ευρύτερου αγροτικού χώρου.
 - Εξοικονόμηση απωλειών ύδατος

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Ενέργεια 1^η: Έργα εγγείων βελτιώσεων (Άρθρο 33, 1^η παύλα του 1257/99, όπως ισχύει)

Λόγω της μεγάλης ποικιλομορφίας που παρουσιάζει ο αγροτικός χώρος η πολιτική και το είδος των δράσεων που θα υλοποιηθούν για τα έργα εγγείων βελτιώσεων θα είναι κατάλληλα προσαρμοσμένα στα ειδικά χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε περιοχής.

Ενέργεια 2η: Διαχείριση υδατικού δυναμικού (Άρθρο 33, 8η παύλα του 1257/99, όπως ισχύει)

Το Μέτρο αφορά στην κατασκευή μικρών φραγμάτων, μικρών λιμνοδεξαμενών καθώς και των απαραίτητων δικτύων ή και βελτίωση των υπάρχοντων με στόχο την ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση των υδατικών πόρων των περιοχών εφαρμογής των ολοκληρωμένων προγραμμάτων (Για τα κριτήρια ένταξης νέων έργων ισχύουν τα ίδια με το αντίστοιχο μέτρο 2 του Υποπρογράμματος 4).

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Τα οφέλη της υλοποίησης του μέτρου διαχέονται σε μεγάλο αριθμό παραγωγών στις περιοχές των έργων.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 9,6% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ, κ.λπ.

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ****ΜΕΤΡΟ 6.5:****Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου προβλέπονται από το άρθρο 33, 4^η και 5^η παύλα του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

Στο Μέτρο περιλαμβάνονται:

- α) μέτρα ενίσχυσης που αποσκοπούν να παρέχουν κίνητρα για την βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τείνουν να προσθέτουν στην αξία της γεωργικής παραγωγής με στόχο η γεωργική παραγωγή να προσαρμοσθεί στη ζήτηση των καταναλωτών, η οποία αποδίδει ιδιαίτερη και ολοένα αυξανόμενη σημασία στην ποιότητα και
- β) δράσεις που αποσκοπούν να παρέχουν τεχνική υποστήριξη στο γεωργικό τομέα μέσα από ήπιες ενισχύσεις οι οποίες βελτιώνουν την αποδοτικότητα και τον επαγγελματισμό της γεωργικής δραστηριότητας και συμβάλλουν στην μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της και δράσεις βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Ενέργεια 1^η: Εμπορία γεωργικών προϊόντων ποιότητας (Άρθρο 33, 4η παύλα του 1257/99, όπως ισχύει)

Το μέτρο αφορά σε ενισχύσεις που αφορούν αναγνώριση και διασφάλιση της ποιότητας γεωργικών προϊόντων:

- Για την αναγνώριση γεωργικών προϊόντων: ετοιμασία φακέλου-αίτησης σύμφωνα με τους Κανονισμούς 2081/92/ΕΟΚ και 2082/92/ΕΟΚ.
- Για τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας η/και περιβαλλοντικής διαχείρισης: α) ανάπτυξη συστήματος διασφάλισης ποιότητας η/και περιβαλλοντικής διαχείρισης/ετοιμασία σχεδίου σύμφωνα με τα ανάλογα πρότυπα η/και προδιαγραφές, β) κατάρτιση εκπαίδευση προσωπικού για τη σωστή εφαρμογή του συστήματος που θα υλοποιηθεί από το φορέα που εγκαθιστά τα συστήματα, γ) πιστοποίηση του συστήματος διασφάλισης ποιότητας από αρμόδιους Οργανισμούς.

Υψος ενίσχυσης

Το συνολικό ποσό της στήριξης δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 100.000 ΕΥΡΩ για περίοδο 3 ετών ανά δικαιούχο/ανάδοχο.

Ενέργεια 2^η: Βασικές υπηρεσίες για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό (Άρθρο 33, 4η παύλα του 1257/99, όπως ισχύει)

Ενδεικτικές δράσεις του Μέτρου περιλαμβάνουν τα εξής :

- Διοργάνωση διαγωνισμών και τοπικών παραδοσιακών εκδηλώσεων
- Διάδοση νέων τεχνικών (πιλοτικά έργα μικρής κλίμακας ή έργα επίδειξης)

- Αμοιβές συμβούλων.
- Παροχή υπηρεσιών γεωργικής διαχείρισης και υπηρεσιών αντικατάστασης στο αγρόκτημα
- Βρεφονηπιακοί σταθμοί για εξυπηρέτηση των αγροτισσών
- Δίκτυα και σημεία πληροφόρησης του αγροτικού πληθυσμού
- Υπηρεσίες (μικρής κλίμακας) αναβάθμισης υγειονομικής περίθαλψης

Υψος ενίσχυσης

Για τα μικρά δημόσια έργα υποδομής, το ποσοστό ενίσχυσης θα ανέρχεται σε 100 % του επιλέξιμου κόστους. Στα ιδιωτικά έργα, το συνολικό ποσό της στήριξης δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 100.000 ΕΥΡΩ για περίοδο 3 ετών ανά δικαιούχο.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Φυσικά και Νομικά πρόσωπα, οι κάτοικοι των περιοχών παρέμβασης

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 4,3% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

ΟΤΑ, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, κ.λπ.

Όποιες κρατικές ενισχύσεις διατεθούν στο πλαίσιο αυτού του Μέτρου θα απορρέουν από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 1257/99 και τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στη Γεωργία (2000/C28/02).

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ****ΜΕΤΡΟ 6.6:****Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου προβλέπονται από το άρθρο 33, 6^η παύλα του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

Το Μέτρο αφορά ενισχύσεις για την προώθηση της προστασίας και ανάδειξης του παραδοσιακού και τοπικού οικιστικού περιβάλλοντος του αγροτικού χώρου και της προστασίας και διατήρησης της αγροτικής κληρονομιάς.

Οι δράσεις του Μέρους δεν θα έχουν αποσπασματικό χαρακτήρα, αλλά θα αφορούν συνολικές παρεμβάσεις που θα αποσκοπούν τεκμηριωμένα στη διατήρηση της παραδοσιακής εικόνας των οικισμών, την τοπική αρχιτεκτονική και την αγροτική κληρονομιά, σε πλήρη όμως συμβατότητα με την προώθηση του στόχου της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Ενδεικτικά οι δράσεις του Μέρους συμπεριλαμβάνουν τα εξής :

- Εκπόνηση των σχετικών μελετών σχεδιασμού με ολοκληρωμένη προσέγγιση
- Ανακαίνιση παραδοσιακών στοιχείων του τοπικού οικιστικού περιβάλλοντος
- Προστασία και διατήρηση παραδοσιακών στοιχείων της αγροτικής κληρονομιάς (π.χ. νερόμυλοι, ανεμόμυλοι, γεφύρια κ.λ.π.)
- Διατήρηση παραδοσιακών αγροτικών εργασιών και συνηθειών
- Δράσεις που αφορούν τον εξηλεκτρισμό αγροτικών οικισμών.

Υψος ενίσχυσης

Για τα μικρά δημόσια έργα υποδομής, το ποσοστό ενίσχυσης θα ανέρχεται σε 100 % του επιλέξιμου κόστους. Στα ιδιωτικά έργα, το ποσοστό ενίσχυσης θα φθάνει μέχρι 100% του επιλέξιμου κόστους με την τήρηση των όρων του σημείου 4.1.2.4 των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στη Γεωργία (2000/C28/02), και εφόσον οι επενδύσεις είναι σε μη ανταποδοτικό κεφαλαιουχικό εξοπλισμό της εκμετάλλευσης και δεν οδηγούν σε αύξηση της παραγωγικής της ικανότητας.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Νέοι Δήμοι, Κοινότητες, Φορείς, Φυσικά Πρόσωπα.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 12,2% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ΟΤΑ, κ.λπ.

Όποιες κρατικές ενισχύσεις διατεθούν στο πλαίσιο αυτού του Μέτρου θα απορρέουν από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 1257/99, όπως ισχύει, και τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στη Γεωργία (2000/C28/02).

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ****ΜΕΤΡΟ 6.7:****Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αγροτικές περιοχές και προστασία αγροτικού περιβάλλοντος****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου προβλέπονται από το άρθρο 33, 7^η, 10^η και 11^η παύλα του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

Στόχοι του Μέτρου είναι:

- A) Να παρασχεθεί η δυνατότητα δημιουργίας πολλαπλών δραστηριοτήτων ή απόκτησης εναλλακτικών εισοδημάτων σε κατοίκους των περιοχών παρέμβασης για την μείωση της υποαπασχόλησης, την δημιουργία ίσων ευκαιριών, την βελτίωση των εισοδημάτων και τη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στον τόπο τους.
- B) Η δημιουργία δυνατοτήτων απασχόλησης σε τομείς εκτός της γεωργίας για τους κατοίκους της περιοχής αυτής και η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την προσέλκυση και την εγκατάσταση και νέων κατοίκων και επιχειρήσεων.
- Γ) Δράσεις που στοχεύουν στην προστασία και ανάδειξη οικολογικά ευαίσθητων περιοχών και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Ενέργεια 1^η: Διαφοροποίηση των γεωργικών δραστηριοτήτων και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη γεωργία για να παρασχεθεί η δυνατότητα δημιουργίας πολλαπλών δραστηριοτήτων ή απόκτησης εναλλακτικών εισοδημάτων (Άρθρο 33, 7η παύλα του 1257/99, όπως ισχύει)

Ενισχύονται επενδύσεις που διαφοροποιούν τις δραστηριότητες με τις οποίες ασχολείται :

- α) ο παραγωγός μέσα στην εκμετάλλευσή του, σε τομείς γεωργικής δραστηριότητας που διαφοροποιούν την υφιστάμενη διάρθρωση της παραγωγής της εκμετάλλευσης.
- β) ο παραγωγός μέσα στην εκμετάλλευσή του, προς δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με την γεωργία, και ενδεικτικά έχουν τη μορφή του αγροτουρισμού, χειροτεχνικών επιχειρήσεων, κλπ.

Δικαιούχοι

Γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα με την έννοια "Γεωργοί" του Μέτρου 1 του Υποπρογράμματος 4 καθώς και τις προϋποθέσεις, που προβλέπονται σ' αυτό.

Ενέργεια 2^η: Ενθάρρυνση τουριστικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων (Άρθρο 33, 10η παύλα του 1257/99, όπως ισχύει)

Ενισχύονται επενδύσεις ήπιας μορφής:

- που αυξάνουν την επισκεψιμότητα της περιοχής της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού)

- που βελτιώνουν την οργάνωση του αγροτουριστικού και βιοτεχνικού προϊόντος
- για την προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών
- για τη δημιουργία συλλογικών σχημάτων και δικτύων για τη βελτιστοποίηση της χρησιμοποίησης των φυσικών, ανθρώπινων και επενδυτικών αγροτουριστικών και βιοτεχνικών πόρων
- για τη δημιουργία και βελτίωση βιοτεχνικών δραστηριοτήτων.

Ενέργεια 3η: Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων. (Άρθρο 33, 11η παύλα του 1257/99, όπως ισχύει)

Το μέτρο περιλαμβάνει τις εξής δράσεις:

- Δράσεις για την προστασία, ανάδειξη και ανάπτυξη του γεωργικού και αγροτικού περιβάλλοντος και ειδικότερα δράσεις ανάδειξης και διατήρησης τοπίου σε δασικά συμπλέγματα μεγάλης οικολογικής σημασίας και οικολογικά συμπλέγματα του δικτύου Natura 2000.

Οι παραπάνω δράσεις της Ενέργειας 3 θα υλοποιηθούν εφόσον διαπιστωθεί η αναγκαιότητα τους στα πλαίσια των επιχειρησιακών σχεδίων των ορεινών περιοχών αποκλειστικά εντός των περιοχών αυτών.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Γεωργοί, Φυσικά και Νομικά πρόσωπα, οι κάτοικοι των περιοχών παρέμβασης,

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 18,9% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ποσοστό 76% της δημόσιας δαπάνης του Μέτρου αφορά στις επιλεγμένες περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ, κ.λπ.

Όποιες κρατικές ενισχύσεις διατεθούν στο πλαίσιο αυτού του Μέτρου θα απορρέουν εν μέρει από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 1257/99, όπως ισχύει, και εν μέρει από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) Νο. 70/2001.

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ
---------------------------------	---

ΜΕΤΡΟ 6.8:	Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας
-------------------	---

Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:

Οι δράσεις του μέτρου προβλέπονται από το άρθρο 33, 9^η παύλα του Κανονισμού 1257/99, όπως τροποποιήθηκε από τον 1783/2003.

Στόχος του Μέτρου είναι η βελτίωση των αναγκαίων υποδομών για την ανάπτυξη της γεωργίας και η βελτίωση των συνθηκών εργασίας του αγροτικού πληθυσμού.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το Μέτρο αφορά έργα υποδομής για την κατασκευή και βελτίωση αγροτικών δρόμων που συνδέουν οικισμούς με αγροτικές εκμεταλλεύσεις και επαρχιακά δίκτυα.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Οι γεωργοί των περιοχών παρέμβασης.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 1,6% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Ο.Τ.Α, κ.λπ.

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ****ΜΕΤΡΟ 6.9:****Δράσεις ανάπτυξης του ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)****A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου αφορούν έργα που αποτελούν την απαραίτητη προϋπόθεση για την βελτίωση των συνθηκών παραμονής στον ορεινό χώρο. Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης διευκολύνει την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων και την ανάπτυξη. Σκοπός του μέτρου είναι να δημιουργηθούν συνθήκες συγκράτησης του πληθυσμού και ανάπτυξης των κοινωνικών δραστηριοτήτων.

B. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Στόχος του μέτρου είναι η συμπλήρωση της αναγκαίας υποδομής για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στις ορεινές περιοχές. Το μέτρο περιλαμβάνει δράσεις συμπλήρωσης της υποδομής, κυρίως στα κέντρα των ορεινών μικροπεριφερειών, για την κάλυψη των αναγκών σε βασικές υπηρεσίες (υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, αναψυχής και πολιτισμού, επαφής με τη δημόσια διοίκηση).

Επίσης περιλαμβάνει δράσεις με τις οποίες συμπληρώνεται η υποδομή για ύδρευση, αποχέτευση και οδοποιία. Πρόκειται για έργα που αποτελούν προϋπόθεση για την δημιουργία ορεινών κέντρων ανάπτυξης αλλά και στοιχειώδεις υποδομές για την διαβίωση στις ορεινές κοινότητες.

Το μέτρο περιλαμβάνει ενδεικτικά τις παρακάτω δράσεις:

- Υποδομές για βασικές κοινωνικές υπηρεσίες
- Ύδρευση και αποχέτευση κοινοτήτων
- Διαχείριση αστικών απορριμμάτων και υγρών λυμάτων.
- Ενδοδημοτική οδοποιία

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Κάτοικοι ορεινών μικρο-περιφερειών

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 15,1% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Ο.Τ.Α., Ν. Αυτοδιοικήσεων, κ.λπ.

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας και του Υπουργείου Γεωργίας και σε ορεινές μειονεκτικές και προβληματικές περιοχές εκτός των επιλεγμένων περιοχών.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ****ΜΕΤΡΟ 6.10:****Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ΕΤΠΑ)****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Οι δράσεις του μέτρου αφορούν κυρίως έργα οδοποιίας με σκοπό την άμβλυνση της απομόνωσης (όπου υπάρχει) των ορεινών περιοχών. Η συντόμευση του χρόνου επικοινωνίας αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Το μέτρο περιλαμβάνει δράσεις συμπλήρωσης της οδοποιίας για την σύνδεση των οικισμών μεταξύ τους και την πρόσβαση στα κύρια οδικά δίκτυα του νομού. Στόχος του μέτρου είναι η βελτίωση των συνθηκών οδικής επικοινωνίας μεταξύ των κοινοτήτων και με τα κέντρα της ευρύτερης περιοχής.

Το μέτρο περιλαμβάνει τις παρακάτω δράσεις:

- Ενδοπεριφερειακή οδοποιία (ορεινών μικροπεριφερειών)
- Οδοποιία για τη σύνδεση με τα κύρια οδικά δίκτυα της περιοχής

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Κάτοικοι Ορεινών μικρο-περιφερειών

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται 19,6% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Ο.Τ.Α, Ν. Αυτοδιοικήσεων, κ.λπ.

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας και του Υπουργείου Γεωργίας και σε ορεινές μειονεκτικές και προβληματικές περιοχές εκτός των επιλεγμένων περιοχών.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ / ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ****ΜΕΤΡΟ 6.11:****Εδικές δράσεις αγροτικής ανάπτυξης – ΕΚΤ****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Το μέτρο αφορά την υλοποίηση υποστηρικτικών ενεργειών του ΕΚΤ στο πλαίσιο ολοκληρωμένων παρεμβάσεων που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ ή το ΕΓΤΠΕ στον άξονα 6 του ΠΕΠ. Οι ενέργειες του μέτρου στοχεύουν στη συγκράτηση του πληθυσμού των ορεινών ή απομακρυσμένων αγροτικών περιοχών και τη δημιουργία απασχόλησης.

Οι δράσεις του μέτρου θα υλοποιηθούν σύμφωνα με επιχειρησιακά σχέδια που θα καταρτισθούν για κάθε περιοχή και σε συνέργεια με τις δράσεις των άλλων διαρθρωτικών ταμείων .

Οι περιοχές εφαρμογής τους θα επιλεγούν βάσει κριτηρίων που θα καθορισθούν.

Β. ΣΤΟΧΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Οι δράσεις στοχεύουν:

- στη συγκράτηση του πληθυσμού στις ορεινές ή απομακρυσμένες περιοχές και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής,
- στη βελτίωση και αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης, παράλληλα με τη διαφοροποίηση της οικονομικής και παραγωγικής δραστηριότητας.

Στο πλαίσιο του μέτρου αυτού θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες προκατάρτισης, κατάρτισης, συμβουλευτικής, κοινωνικών υπηρεσιών και προώθησης της απασχόλησης. Επίσης προβλέπονται θετικές δράσεις για την προώθηση της απασχόλησης των γυναικών.

Το Μέτρο επίσης περιλαμβάνει οριζόντιες δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, που υλοποιεί έργα των εγκεκριμένων επιχειρησιακών σχεδίων, στήριξης – δικτύωσης – ευαισθητοποίησης και διάχυσης για το σύνολο των υλοποιούμενων παρεμβάσεων.

Γ. ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:

Ανεργοί, ημιαπασχολούμενοι και εργαζόμενοι στις περιοχές παρέμβασης με έμφαση στον ανθρώπινο παράγοντα που επωφελείται των μέτρων του άξονα 6.

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ:

Η χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται σε 7,2% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Στην υλοποίηση του Μέτρου θα εμπλακούν η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ο ΟΑΕΔ, φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κ.λπ.

ΣΤ. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Το μέτρο θα εφαρμοσθεί στις επιλεγμένες περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων της Περιφέρειας και του Υπουργείου Γεωργίας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7 :

ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ – ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΝΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7:	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ – ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΝΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ
--------------------------	---

ΜΕΤΡΟ 7.1:	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ
------------	----------------------

Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:

Περιλαμβάνει δράσεις επίτευξης ωριμότητας δράσεων και δράσεις τεχνικής στήριξης της παρακολούθησης – εφαρμογής – διαχείρισης – αξιολόγησης και δημοσιότητας του Προγράμματος.

Β. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ

Η Χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται σε 38,9% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Γ. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ή άλλοι φορείς υλοποίησης ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7:	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ – ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΝΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ
--------------------------	---

ΜΕΤΡΟ 7.2:	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ
------------	---------------------

Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:

Περιλαμβάνει δράσεις επίτευξης ωριμότητας δράσεων στον τομέα ευθύνης του Ε.Κ.Τ. και ανάλογες δράσεις τεχνικής στήριξης της παρακολούθησης – εφαρμογής των αντίστοιχων δράσεων.

Β. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ

Η Χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται σε 6,6% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Γ. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ή άλλοι φορείς υλοποίησης ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7:	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ – ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΝΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ
--------------------------	---

ΜΕΤΡΟ 7.3:	Τεχνική Βοήθεια ΕΓΤΠΕ-Π
------------	-------------------------

Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:

Περιλαμβάνει δράσεις επίτευξης ωριμότητας δράσεων στον τομέα ευθύνης του Ε.Γ.Τ.Π.Ε. και ανάλογες δράσεις τεχνικής στήριξης της παρακολούθησης – εφαρμογής των αντίστοιχων δράσεων.

Β. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ

Η Χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται σε 10,2% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα.

Γ. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ή άλλοι φορείς υλοποίησης ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7:**ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ – ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΝΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ****ΜΕΤΡΟ 7.4:****Μελέτες Ωρίμανσης και Προετοιμασίας****Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ:**

Στόχος του μέτρου είναι η προώθηση δράσεων για την έγκαιρη προετοιμασία και εξειδίκευση έργων και ενεργειών που θα περιληφθούν στα Προγράμματα της Δ' Προγραμματικής περιόδου καθώς επίσης και η κατάλληλη προετοιμασία των φορέων που θα υλοποιήσουν αντίστοιχα έργα αξιοποιώντας την εμπειρία της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.

Επίσης, οι προβλεπόμενες αυτές δράσεις θα συμβάλουν στην βελτίωση των συνθηκών οργάνωσης και λειτουργίας φορέων που θα αποτελέσουν τους δυνητικούς τελικούς δικαιούχους των προγραμμάτων της επόμενης προγραμματικής περιόδου, στην έγκαιρη ωρίμανση έργων υποδομής και στην εξειδίκευση της εφαρμογής ειδικών δράσεων που συνδέονται με τη στρατηγική της Λισσαβόνας.

Στο πλαίσιο του παρόντος Μέτρου προβλέπεται η χρηματοδότηση:

- τεχνικών μελετών για την ωρίμανση έργων υποδομής, που αναμένεται να υλοποιηθούν κατά την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, με ιδιαίτερη έμφαση στην ωρίμανση έργων περιβαλλοντικής υποδομής για την ανταπόκριση της χώρας στις Κοινοτικές Οδηγίες
- δράσεων για την προετοιμασία και πιλοτική λειτουργία δομών που θα αποτελέσουν τελικούς δικαιούχους για την επόμενη προγραμματική περίοδο (βελτίωση υπαρχουσών δομών ή προετοιμασία νέων), δομών υποστήριξης των τελικών δικαιούχων.
- μελετών εξειδίκευσης και εφαρμογής των δράσεων που εξυπηρετούν τη στρατηγική της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ.

Οι μελέτες που θα ενταχθούν στο μέτρο θα αφορούν σε έργα στρατηγικής σημασίας που θα συνάδουν με τον αντίστοιχο περιφερειακό αναπτυξιακό προγραμματισμό ή με το πλαίσιο του ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού της χώρας.

Β. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ

Η Χρηματοδοτική βαρύτητα του Μέτρου εκτιμάται σε 44,2% και 0,79% της δημόσιας δαπάνης του Αξονα και του Ε.Π. αντίστοιχα.

Γ. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Υπουργεία και εποπτευόμενοι φορείς τους, ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΤΟΣ (ΔΔ)											σε EURO
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:		ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ									
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Δημόσια Δαπάνη										
	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Κοινοτική συμμετοχή					Εθνική Δημόσια Δαπάνη				
		Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφερειακή	Τοπική	Λοιπές
		1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10+11	8	9	10
1	258.972.874	194.229.656	194.229.656	0	0	0	64.743.218	64.743.218	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2001	40.356.408	30.267.306	30.267.306	0	0	0	10.089.102	10.089.102	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	40.356.408	30.267.306	30.267.306				10.089.102	10.089.102	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2002	50.992.905	38.244.678	38.244.678	0	0	0	12.748.227	12.748.227	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	50.992.905	38.244.678	38.244.678				12.748.227	12.748.227	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2003	53.397.046	40.047.785	40.047.785	0	0	0	13.349.261	13.349.261	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	53.397.046	40.047.785	40.047.785				13.349.261	13.349.261	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2004	37.006.985	27.755.240	27.755.240	0	0	0	9.251.745	9.251.745	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	37.006.985	27.755.240	27.755.240				9.251.745	9.251.745	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2005	40.181.697	30.136.272	30.136.272	0	0	0	10.045.425	10.045.425	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	40.181.697	30.136.272	30.136.272				10.045.425	10.045.425	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2006	37.037.833	27.778.375	27.778.375	0	0	0	9.259.458	9.259.458	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	37.037.833	27.778.375	27.778.375				9.259.458	9.259.458	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Δημόσια Δαπάνη										
	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Κοινοτική συμμετοχή					Εθνική Δημόσια Δαπάνη				
		Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφερειακή	Τοπική	Λοιπές
2	1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10+11	8	9	10	11
2000	136.321.900	102.241.425	102.241.425	0	0	0	34.080.475	34.080.475	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2001	16.568.168	12.426.126	12.426.126	0	0	0	4.142.042	4.142.042	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	16.568.168	12.426.126	12.426.126	0	0	0	4.142.042	4.142.042	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2002	20.934.940	15.701.205	15.701.205	0	0	0	5.233.735	5.233.735	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	20.934.940	15.701.205	15.701.205	0	0	0	5.233.735	5.233.735	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2003	21.921.953	16.441.465	16.441.465	0	0	0	5.480.488	5.480.488	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	21.921.953	16.441.465	16.441.465	0	0	0	5.480.488	5.480.488	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2004	25.495.704	19.121.778	19.121.778	0	0	0	6.373.926	6.373.926	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	25.495.704	19.121.778	19.121.778	0	0	0	6.373.926	6.373.926	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2005	25.941.713	19.456.285	19.456.285	0	0	0	6.485.428	6.485.428	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	25.941.713	19.456.285	19.456.285	0	0	0	6.485.428	6.485.428	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2006	25.459.422	19.094.566	19.094.566	0	0	0	6.364.856	6.364.856	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	25.459.422	19.094.566	19.094.566	0	0	0	6.364.856	6.364.856	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Δημόσια Δαπάνη										
	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Κοινοτική συμμετοχή					Εθνική Δημόσια Δαπάνη				
		Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφερειακή	Τοπική	Λοιπές
		1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10+11	8	9	10
3	536.181.159	402.135.868	387.552.980	14.582.888	0	0	134.045.291	134.045.291	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2001	60.357.422	45.268.067	43.572.093	1.695.974	0	0	15.089.355	15.089.355	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	58.096.123	43.572.093	43.572.093				14.524.030	14.524.030	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	2.261.299	1.695.974		1.695.974			565.325	565.325	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2002	76.301.794	57.226.345	55.056.129	2.170.216	0	0	19.075.449	19.075.449	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	73.408.173	55.056.129	55.056.129				18.352.044	18.352.044	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	2.893.621	2.170.216		2.170.216			723.405	723.405	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2003	79.902.216	59.926.662	57.651.842	2.274.820	0	0	19.975.554	19.975.554	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	76.869.123	57.651.842	57.651.842				19.217.281	19.217.281	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	3.033.093	2.274.820		2.274.820			758.273	758.273	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2004	109.863.704	82.397.778	79.627.437	2.770.341	0	0	27.465.926	27.465.926	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	106.169.916	79.627.437	79.627.437				26.542.479	26.542.479	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	3.693.788	2.770.341		2.770.341			923.447	923.447	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2005	106.031.404	79.523.552	76.667.764	2.855.788	0	0	26.507.852	26.507.852	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	102.223.686	76.667.764	76.667.764				25.555.922	25.555.922	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	3.807.718	2.855.788		2.855.788			951.930	951.930	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2006	103.724.619	77.793.464	74.977.715	2.815.749	0	0	25.931.155	25.931.155	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	99.970.287	74.977.715	74.977.715				24.992.572	24.992.572	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	3.754.332	2.815.749		2.815.749			938.583	938.583	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Δημόσια Δαπάνη										
	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Κοινοτική συμμετοχή					Εθνική Δημόσια Δαπάνη				
		Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφερειακή	Τοπική	Λοιπές
	1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10+11	8	9	10	11
4	171.488.402	124.932.787	6.382.987	0	118.549.800	0	46.555.615	46.555.615	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2001	20.753.574	15.156.541	826.509	0	14.330.032	0	5.597.033	5.597.033	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.102.012	826.509	826.509				275.503	275.503	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0					0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	19.651.562	14.330.032			14.330.032		5.321.530	5.321.530	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2002	26.221.769	19.150.020	1.044.348	0	18.105.672	0	7.071.749	7.071.749	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.392.464	1.044.348	1.044.348				348.116	348.116	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0					0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	24.829.305	18.105.672			18.105.672		6.723.633	6.723.633	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2003	27.730.082	20.251.256	1.093.585	0	19.157.671	0	7.478.826	7.478.826	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.458.113	1.093.585	1.093.585				364.528	364.528	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0					0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	26.271.969	19.157.671			19.157.671		7.114.298	7.114.298	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2004	32.205.733	23.431.596	1.155.833	0	22.275.763	0	8.774.137	8.774.137	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.541.111	1.155.833	1.155.833				385.278	385.278	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0					0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	30.664.622	22.275.763			22.275.763		8.388.859	8.388.859	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2005	32.736.410	23.797.806	1.148.917	0	22.648.889	0	8.938.604	8.938.604	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.531.889	1.148.917	1.148.917				382.972	382.972	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0					0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	31.204.521	22.648.889			22.648.889		8.555.632	8.555.632	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2006	31.840.834	23.145.568	1.113.795	0	22.031.773	0	8.695.266	8.695.266	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.485.060	1.113.795	1.113.795				371.265	371.265	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0					0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	30.355.774	22.031.773			22.031.773		8.324.001	8.324.001	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Δημόσια Δαπάνη										
	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Κοινοτική συμμετοχή					Εθνική Δημόσια Δαπάνη				
		Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφερειακή	Τοπική	Λοιπές
	1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10+11	8	9	10	11
5	94.587.755	69.357.868	0	69.357.868	0	0	25.229.887	25.229.887	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2001	8.920.757	6.690.567	0	6.690.567	0	0	2.230.190	2.230.190	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	8.920.757	6.690.567		6.690.567			2.230.190	2.230.190	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2002	11.415.245	8.561.434	0	8.561.434	0	0	2.853.811	2.853.811	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	11.415.245	8.561.434		8.561.434			2.853.811	2.853.811	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2003	11.965.454	8.974.091	0	8.974.091	0	0	2.991.363	2.991.363	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	11.965.454	8.974.091		8.974.091			2.991.363	2.991.363	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2004	15.111.730	11.333.798	0	11.333.798	0	0	3.777.932	3.777.932	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	15.111.730	11.333.798		11.333.798			3.777.932	3.777.932	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2005	27.976.477	19.755.543	0	19.755.543	0	0	8.220.934	8.220.934	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	27.976.477	19.755.543		19.755.543			8.220.934	8.220.934	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0		0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2006	19.198.092	14.042.435	0	14.042.435	0	0	5.155.657	5.155.657	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0		0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	19.198.092	14.042.435		14.042.435			5.155.657	5.155.657	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Δημόσια Δαπάνη										
	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Κοινοτική συμμετοχή					Εθνική Δημόσια Δαπάνη				
		Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφερειακή	Τοπική	Λοιπές
6	1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10+11	8	9	10	11
6	61.197.909	45.002.297	15.948.665	3.301.549	25.752.083	0	16.195.612	16.195.612	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2001	7.882.568	5.796.746	2.065.133	421.675	3.309.938	0	2.085.822	2.085.822	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	2.753.511	2.065.133	2.065.133				688.378	688.378	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	562.233	421.675		421.675			140.558	140.558	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	4.566.824	3.309.938			3.309.938		1.256.886	1.256.886	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2002	9.968.777	7.331.053	2.609.428	539.587	4.182.038	0	2.637.724	2.637.724	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.479.237	2.609.428	2.609.428				869.809	869.809	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	719.449	539.587		539.587			179.862	179.862	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	5.770.091	4.182.038			4.182.038		1.588.053	1.588.053	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2003	10.502.743	7.723.073	2.732.454	565.596	4.425.023	0	2.779.670	2.779.670	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.643.272	2.732.454	2.732.454				910.818	910.818	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	754.128	565.596		565.596			188.532	188.532	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	6.105.343	4.425.023			4.425.023		1.680.320	1.680.320	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2004	11.097.046	8.160.123	2.887.991	597.771	4.674.361	0	2.936.923	2.936.923	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.850.655	2.887.991	2.887.991				962.664	962.664	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	797.028	597.771		597.771			199.257	199.257	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	6.449.363	4.674.361			4.674.361		1.775.002	1.775.002	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2005	11.031.011	8.111.561	2.870.708	594.196	4.646.657	0	2.919.450	2.919.450	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.827.611	2.870.708	2.870.708				956.903	956.903	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	792.261	594.196		594.196			198.065	198.065	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	6.411.139	4.646.657			4.646.657		1.764.482	1.764.482	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2006	10.715.764	7.879.741	2.782.951	582.724	4.514.066	0	2.836.023	2.836.023	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.710.601	2.782.951	2.782.951				927.650	927.650	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	776.966	582.724		582.724			194.242	194.242	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	6.228.197	4.514.066			4.514.066		1.714.131	1.714.131	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Δημόσια Δαπάνη										
	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Κοινοτική συμμετοχή					Εθνική Δημόσια Δαπάνη				
		Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφερειακή	Τοπική	Λοιπές
		1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10+11	8	9	10
7	23.076.426	17.307.319	14.385.180	1.148.484	1.773.655	0	5.769.107	5.769.107	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2001	1.484.276	1.113.207	738.552	146.685	227.970	0	371.069	371.069	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	984.736	738.552	738.552				246.184	246.184	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	195.580	146.685		146.685			48.895	48.895	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	303.960	227.970			227.970		75.990	75.990	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2002	1.878.592	1.408.944	933.208	187.703	288.033	0	469.648	469.648	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.244.277	933.208	933.208				311.069	311.069	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	250.271	187.703		187.703			62.568	62.568	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	384.044	288.033			288.033		96.011	96.011	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2003	1.971.632	1.478.724	977.205	196.748	304.771	0	492.908	492.908	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.302.940	977.205	977.205				325.735	325.735	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	262.331	196.748		196.748			65.583	65.583	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	406.361	304.771			304.771		101.590	101.590	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2004	2.172.059	1.629.044	1.099.159	207.942	321.943	0	543.015	543.015	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.465.546	1.099.159	1.099.159				366.387	366.387	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	277.256	207.942		207.942			69.314	69.314	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	429.257	321.943			321.943		107.314	107.314	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2005	10.984.436	8.238.327	7.711.594	206.698	320.035	0	2.746.109	2.746.109	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	10.282.126	7.711.594	7.711.594				2.570.532	2.570.532	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	275.597	206.698		206.698			68.899	68.899	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	426.713	320.035			320.035		106.678	106.678	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0		0	0	0
2006	4.585.431	3.439.073	2.925.462	202.708	310.903	0	1.146.358	1.146.358	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.900.616	2.925.462	2.925.462				975.154	975.154	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	270.277	202.708		202.708			67.569	67.569	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	414.538	310.903			310.903		103.635	103.635	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Δημόσια Δαπάνη										
	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Κοινοτική συμμετοχή					Εθνική Δημόσια Δαπάνη				
		Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφερειακή	Τοπική	Λοιπές
	1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10+11	8	9	10	11
ΣΥΝΟΛΟ	1.281.826.425	955.207.220	720.740.893	88.390.789	146.075.538	0	326.619.205	326.619.205	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	960.987.859	720.740.893	720.740.893				240.246.966	240.246.966	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	119.964.983	88.390.789		88.390.789			31.574.194	31.574.194	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	200.873.583	146.075.538			146.075.538		54.798.045	54.798.045	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
ΕΤΗ											
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2001	156.323.173	116.718.560	89.895.719	8.954.901	17.867.940	0	39.604.613	39.604.613	0	0	0
2002	197.714.022	147.623.679	113.588.996	11.458.940	22.575.743	0	50.090.343	50.090.343	0	0	0
2003	207.391.126	154.843.056	118.944.336	12.011.255	23.887.465	0	52.548.070	52.548.070	0	0	0
2004	232.952.961	173.829.357	131.647.438	14.909.852	27.272.067	0	59.123.604	59.123.604	0	0	0
2005	254.883.148	189.019.346	137.991.540	23.412.225	27.615.581	0	65.863.802	65.863.802	0	0	0
2006	232.561.995	173.173.222	128.672.864	17.643.616	26.856.742	0	59.388.773	59.388.773	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Δημόσια Δαπάνη										
	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Κοινοτική συμμετοχή					Εθνική Δημόσια Δαπάνη				
		Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφερειακή	Τοπική	Λοιπές
		1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10+11	8	9	10
ΣΥΝΟΛΟ	1.281.826.425	955.207.220	720.740.893	88.390.789	146.075.538	0	326.619.205	326.619.205	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0			0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0			0		0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2001	156.323.173	116.718.560	89.895.719	8.954.901	17.867.940	0	39.604.613	39.604.613	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	119.860.958	89.895.719	89.895.719				29.965.239	29.965.239	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	11.939.869	8.954.901		8.954.901			2.984.968	2.984.968	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	24.522.346	17.867.940			17.867.940		6.654.406	6.654.406	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2002	197.714.022	147.623.679	113.588.996	11.458.940	22.575.743	0	50.090.343	50.090.343	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	151.451.996	113.588.996	113.588.996				37.863.000	37.863.000	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	15.278.586	11.458.940		11.458.940			3.819.646	3.819.646	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	30.983.440	22.575.743			22.575.743		8.407.697	8.407.697	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2003	207.391.126	154.843.056	118.944.336	12.011.255	23.887.465	0	52.548.070	52.548.070	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	158.592.447	118.944.336	118.944.336				39.648.111	39.648.111	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	16.015.006	12.011.255		12.011.255			4.003.751	4.003.751	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	32.783.673	23.887.465			23.887.465		8.896.208	8.896.208	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2004	232.952.961	173.829.357	131.647.438	14.909.852	27.272.067	0	59.123.604	59.123.604	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	175.529.917	131.647.438	131.647.438				43.882.479	43.882.479	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	19.879.802	14.909.852		14.909.852			4.969.950	4.969.950	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	37.543.242	27.272.067			27.272.067		10.271.175	10.271.175	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2005	254.883.148	189.019.346	137.991.540	23.412.225	27.615.581	0	65.863.802	65.863.802	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	183.988.722	137.991.540	137.991.540				45.997.182	45.997.182	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	32.852.053	23.412.225		23.412.225			9.439.828	9.439.828	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	38.042.373	27.615.581			27.615.581		10.426.792	10.426.792	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0
2006	232.561.995	173.173.222	128.672.864	17.643.616	26.856.742	0	59.388.773	59.388.773	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	171.563.819	128.672.864	128.672.864				42.890.955	42.890.955	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	23.999.667	17.643.616		17.643.616			6.356.051	6.356.051	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	36.998.509	26.856.742			26.856.742		10.141.767	10.141.767	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0				0	0	0	0	0	0

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΤΟΣ (ΣΚ)							σε EURO
ΤΙΤΛΟΣ: ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ							
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Συνολικό κόστος	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Ιδιωτική Συμμετοχή	Έσοδα	Ταμείο Συνοχής	Άλλα Χρηματοδοτικά Μέσα	Ε.Τ.Ε.
	1=2+3	2	3	4	5	6	7
ΑΞΟΝΑΣ 1	393.187.512	258.972.874	134.214.638	0	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2001	46.173.050	40.356.408	5.816.642	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	46.173.050	40.356.408	5.816.642	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2002	61.288.616	50.992.905	10.295.711	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	61.288.616	50.992.905	10.295.711	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2003	64.734.773	53.397.046	11.337.727	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	64.734.773	53.397.046	11.337.727	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2004	68.629.609	37.006.985	31.622.624	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	68.629.609	37.006.985	31.622.624	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2005	78.298.499	40.181.697	38.116.802	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	78.298.499	40.181.697	38.116.802	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2006	74.062.965	37.037.833	37.025.132	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	74.062.965	37.037.833	37.025.132	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Συνολικό κόστος	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Ιδιωτική Συμμετοχή	Έσοδα	Ταμείο Συνοχής	Άλλα Χρηματοδοτικά Μέσα	Ε.Τ.Ε.
	1=2+3	2	3	4	5	6	7
ΑΞΟΝΑΣ 2	136.321.900	136.321.900	0	0	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2001	16.568.168	16.568.168	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	16.568.168	16.568.168	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2002	20.934.940	20.934.940	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	20.934.940	20.934.940	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2003	21.921.953	21.921.953	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	21.921.953	21.921.953	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2004	25.495.704	25.495.704	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	25.495.704	25.495.704	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2005	25.941.713	25.941.713	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	25.941.713	25.941.713	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2006	25.459.422	25.459.422	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	25.459.422	25.459.422	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Συνολικό κόστος	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Ιδιωτική Συμμετοχή	Έσοδα	Ταμείο Συνοχής	Άλλα Χρηματοδοτικά Μέσα	Ε.Τ.Ε.
	1=2+3	2	3	4	5	6	7
ΑΞΟΝΑΣ 3	607.199.522	536.181.159	71.018.363	0	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2001	67.088.183	60.357.422	6.730.761	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	64.826.884	58.096.123	6.730.761	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	2.261.299	2.261.299		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2002	84.788.205	76.301.794	8.486.411	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	81.894.584	73.408.173	8.486.411	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	2.893.621	2.893.621		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2003	90.065.136	79.902.216	10.162.920	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	87.032.043	76.869.123	10.162.920	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	3.033.093	3.033.093		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2004	120.545.282	109.863.704	10.681.578	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	116.851.494	106.169.916	10.681.578	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	3.693.788	3.693.788		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2005	124.026.101	106.031.404	17.994.697	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	120.218.383	102.223.686	17.994.697	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	3.807.718	3.807.718		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2006	120.686.615	103.724.619	16.961.996	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	116.932.283	99.970.287	16.961.996	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	3.754.332	3.754.332	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Συνολικό κόστος	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Ιδιωτική Συμμετοχή	Έσοδα	Ταμείο Συνοχής	Άλλα Χρηματοδοτικά Μέσα	Ε.Τ.Ε.
	1=2+3	2	3	4	5	6	7
ΑΞΟΝΑΣ 4	259.996.548	171.488.402	88.508.146	0	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2001	30.833.484	20.753.574	10.079.910	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.102.012	1.102.012		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	29.731.472	19.651.562	10.079.910	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2002	38.957.507	26.221.769	12.735.738	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.392.464	1.392.464		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	37.565.043	24.829.305	12.735.738	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2003	41.205.809	27.730.082	13.475.727	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.458.113	1.458.113		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	39.747.696	26.271.969	13.475.727	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2004	49.353.086	32.205.733	17.147.353	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.541.111	1.541.111		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	47.811.975	30.664.622	17.147.353	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2005	50.503.778	32.736.410	17.767.368	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.531.889	1.531.889		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	48.971.889	31.204.521	17.767.368	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2006	49.142.884	31.840.834	17.302.050	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.485.060	1.485.060		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	47.657.824	30.355.774	17.302.050	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Συνολικό κόστος	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Ιδιωτική Συμμετοχή	Έσοδα	Ταμείο Συνοχής	Άλλα Χρηματοδοτικά Μέσα	Ε.Τ.Ε.
	1=2+3	2	3	4	5	6	7
ΑΞΟΝΑΣ 5	94.587.755	94.587.755	0	0	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2001	8.920.757	8.920.757	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	8.920.757	8.920.757	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2002	11.415.245	11.415.245	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	11.415.245	11.415.245	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2003	11.965.454	11.965.454	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	11.965.454	11.965.454	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2004	15.111.730	15.111.730	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	15.111.730	15.111.730	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2005	27.976.477	27.976.477	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	27.976.477	27.976.477	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2006	19.198.092	19.198.092	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	19.198.092	19.198.092	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Συνολικό κόστος	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Ιδιωτική Συμμετοχή	Έσοδα	Ταμείο Συνοχής	Άλλα Χρηματοδοτικά Μέσα	Ε.Τ.Ε.
	1=2+3	2	3	4	5	6	7
ΑΞΟΝΑΣ 6	82.351.599	61.197.909	21.153.690	0	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2001	10.563.388	7.882.568	2.680.820	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	2.753.511	2.753.511		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	562.233	562.233		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	7.247.644	4.566.824	2.680.820	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2002	13.355.938	9.968.777	3.387.161	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.479.237	3.479.237		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	719.449	719.449		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	9.157.252	5.770.091	3.387.161	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2003	14.086.702	10.502.743	3.583.959	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.643.272	3.643.272		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	754.128	754.128		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	9.689.302	6.105.343	3.583.959	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2004	14.982.440	11.097.046	3.885.394	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.850.655	3.850.655		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	797.028	797.028		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	10.334.757	6.449.363	3.885.394	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2005	14.893.646	11.031.011	3.862.635	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.827.611	3.827.611		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	792.261	792.261		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	10.273.774	6.411.139	3.862.635	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0		0	0	0	0
2006	14.469.485	10.715.764	3.753.721	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.710.601	3.710.601		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	776.966	776.966		0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	9.981.918	6.228.197	3.753.721	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Συνολικό κόστος	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Ιδιωτική Συμμετοχή	Έσοδα	Ταμείο Συνοχής	Άλλα Χρηματοδοτικά Μέσα	Ε.Τ.Ε.
	1=2+3	2	3	4	5	6	7
ΑΞΟΝΑΣ 7	23.076.426	23.076.426	0	0	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2001	1.484.276	1.484.276	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	984.736	984.736	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	195.580	195.580	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	303.960	303.960	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2002	1.878.592	1.878.592	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.244.277	1.244.277	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	250.271	250.271	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	384.044	384.044	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2003	1.971.632	1.971.632	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.302.940	1.302.940	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	262.331	262.331	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	406.361	406.361	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2004	2.172.059	2.172.059	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.465.546	1.465.546	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	277.256	277.256	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	429.257	429.257	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2005	10.984.436	10.984.436	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	10.282.126	10.282.126	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	275.597	275.597	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	426.713	426.713	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2006	4.585.431	4.585.431	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	3.900.616	3.900.616	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	270.277	270.277	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	414.538	414.538	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Συνολικό κόστος	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Ιδιωτική Συμμετοχή	Έσοδα	Ταμείο Συνοχής	Άλλα Χρηματοδοτικά Μέσα	Ε.Τ.Ε.
	1=2+3	2	3	4	5	6	7
ΣΥΝΟΛΟ	1.596.721.262	1.281.826.425	314.894.837	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	1.166.220.860	960.987.859	205.233.001	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	119.964.983	119.964.983	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	310.535.419	200.873.583	109.661.836	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0

ΕΤΗ							
2000	0	0	0	0	0	0	0
2001	181.631.306	156.323.173	25.308.133	0	0	0	0
2002	232.619.043	197.714.022	34.905.021	0	0	0	0
2003	245.951.459	207.391.126	38.560.333	0	0	0	0
2004	296.289.910	232.952.961	63.336.949	0	0	0	0
2005	332.624.650	254.883.148	77.741.502	0	0	0	0
2006	307.604.894	232.561.995	75.042.899	0	0	0	0

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ / ΕΤΟΣ	Συνολικό κόστος	Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	Ιδιωτική Συμμετοχή	Έσοδα	Ταμείο Συνοχής	Άλλα Χρηματοδοτικά Μέσα	Ε.Τ.Ε.
	1=2+3	2	3	4	5	6	7
ΣΥΝΟΛΟ	1.596.721.262	1.281.826.425	314.894.837	0	0	0	0
2000	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2001	181.631.306	156.323.173	25.308.133	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	132.408.361	119.860.958	12.547.403	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	11.939.869	11.939.869	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	37.283.076	24.522.346	12.760.730	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2002	232.619.043	197.714.022	34.905.021	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	170.234.118	151.451.996	18.782.122	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	15.278.586	15.278.586	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	47.106.339	30.983.440	16.122.899	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2003	245.951.459	207.391.126	38.560.333	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	180.093.094	158.592.447	21.500.647	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	16.015.006	16.015.006	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	49.843.359	32.783.673	17.059.686	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2004	296.289.910	232.952.961	63.336.949	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	217.834.119	175.529.917	42.304.202	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	19.879.802	19.879.802	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	58.575.989	37.543.242	21.032.747	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2005	332.624.650	254.883.148	77.741.502	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	240.100.221	183.988.722	56.111.499	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	32.852.053	32.852.053	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	59.672.376	38.042.373	21.630.003	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
2006	307.604.894	232.561.995	75.042.899	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	225.550.947	171.563.819	53.987.128	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	23.999.667	23.999.667	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ-Π	58.054.280	36.998.509	21.055.771	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Εφαρμογή

Εντός του νομικού πλαισίου που καθορίζεται από την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης της περιόδου 2000-2006 για την Ελλάδα, θα υιοθετηθεί μία σειρά λεπτομερέστερων πράξεων.

Αυτές οι πράξεις αφορούν τον προγραμματισμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την εφαρμογή του ΚΠΣ και θα συμφωνούν με τις ρυθμίσεις του παρόντος κεφαλαίου καθώς και με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999 "περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία". Οι πράξεις αυτές δεν προδικάζουν τις ρυθμίσεις που ενδέχεται να υιοθετηθούν για την οικονομική διαχείριση και τον έλεγχο στο πλαίσιο νέων κανονισμών σε εφαρμογή του άρθρου 53 του Καν. 1260/99, ή άλλων ισοδύναμων ρυθμίσεων.

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δύνανται να τροποποιηθούν στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, μετά από πρόταση των εθνικών αρχών ή της Επιτροπής ΕΚ.

Στην περίπτωση που οι καινοτόμες παρεμβάσεις ή / και η αποκεντρωμένη εφαρμογή απαιτούν την υιοθέτηση νέων πράξεων, οι βασικές αρχές και το χρονοδιάγραμμα αυτών θα καθορίζονται από τα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα.

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εμπειρία του Α' ΚΠΣ ενσωματώθηκε στο Β' ΚΠΣ. Η προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών δράσεων, πέραν του θέματος της απορρόφησης των πόρων, ενισχύθηκε. Η Ελληνική Κυβέρνηση και η Επιτροπή ΕΚ συμφώνησαν σ' ένα σημαντικό αριθμό μέτρων για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας σε ότι αφορά τόσο την υλοποίηση των έργων και ενεργειών όσο και τη διαχείριση των επιχειρησιακών προγραμμάτων και του ΚΠΣ.

Ειδικότερα στο πλαίσιο του Β' ΚΠΣ ξεκίνησαν σημαντικές θεσμικές μεταρρυθμίσεις προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων και η χρηστή και ορθολογική διαχείριση των εθνικών και κοινοτικών πόρων. Με τις θεσμικές, οργανωτικές και λειτουργικές παρεμβάσεις που έγιναν έχει διανυθεί σημαντική απόσταση στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας. Τέτοιες παρεμβάσεις έγιναν σε διαφορετικούς τομείς όπως στον τομέα της οργάνωσης της διαχείρισης του ΚΠΣ με τη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του ΚΠΣ (Μ.Ο.Δ.Α.Ε.), και με την καθιέρωση των Τεχνικών Δελτίων Έργου (ΤΔΕ) και των ΔΕΕΤΚ, στον τομέα των μεγάλων έργων με τη σύσταση Ανωνύμων Εταιρειών (Κτηματολόγιο Α.Ε., Αττικό Μετρό Α.Ε., ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε., Εγνατία Α.Ε. και τις υπό σύσταση Α.Ε. για το Ρίο – Αντίρριο και τον Περιφερειακό Δακτύλιο Αττικής), στον τομέα των ιδιωτικών επενδύσεων με τη σύσταση του ΕΛΚΕ, στον τομέα της κατάρτισης με τη δημιουργία του ΕΚΕΠΙΣ, στον τομέα της βελτίωσης της παραγωγής των δημοσίων έργων της χώρας από τη Μικτή Επιτροπή Καθοδήγησης (Μ.Ε.Κ.), με την ολοκλήρωση και ανάπτυξη των συστημάτων υποστήριξης των περιφερειακών προγραμμάτων (τεχνικοί σύμβουλοι κ.λ.π.), τη θέσπιση της εγκ. 37/95 περί πληρότητας μελετών, την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου δημοσίων έργων σε ότι αφορά τις υπερβάσεις κόστους (Ν.2272/96, Π.Δ. 402/96, Εγκ. 43/95 κλπ.). Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Β' ΚΠΣ αναπτύχθηκε επίσης το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) που θα επιτρέψει τη λεπτομερή καταγραφή των στοιχείων που αφορούν την πορεία και χρηματοδότηση όλων των έργων στη χώρα (συγχρηματοδοτούμενων και μη) που θα καλύπτει το ΚΠΣ, τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, το Ταμείο Συνοχής, το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και τις Ιδιωτικές Επενδύσεις.

Η πρόκληση για το Γ' ΚΠΣ συνίσταται στο να διαφυλάξει και να ενισχύσει αυτό το κεκτημένο ιδίως σε ότι αφορά την αξιόπιστη διαχείριση και, στη συνέχεια:

- να θέσει σε εφαρμογή ένα ανανεωμένο σύστημα για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του εθνικού συστήματος ελέγχων, του ελέγχου της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών, σύμφωνα με τους κανονισμούς των διαρθρωτικών Ταμείων και τις διατάξεις για την καταπολέμηση της απάτης, και
- να διασφαλίσει την καλύτερη αξιοποίηση της αξιολόγησης

Οι θεσμικές, οργανωτικές και λειτουργικές παρεμβάσεις του Β' ΚΠΣ θα ενταχθούν αρμονικά το νέο πλαίσιο που αφορά τη διαχείριση, τον έλεγχο, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των παρεμβάσεων του ΚΠΣ σύμφωνα με το νέο Καν. 1260/1999.

Στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ οι διαχειριστικές αρχές διασφαλίζουν την τήρηση των απαιτήσεων για τη σωστή χρήση των πόρων. Σε περίπτωση διαπίστωσης αδυναμιών, οι εθνικές αρχές υιοθετούν τα κατάλληλα μέτρα.

Τα βασικά στοιχεία του νέου συστήματος περιγράφονται στη συνέχεια.

5.2 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Για την αποτελεσματική διαχείριση των συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν.(ΕΚ)1260/1999 συστήνονται μία διαχειριστική αρχή για το ΚΠΣ και μία διαχειριστική αρχή για κάθε επιμέρους επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΕΠ).

Η σύνθεση, η εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων και ο τρόπος λειτουργίας αυτών των αρχών καθορίζονται με νόμο. Οι αρμοδιότητες των διαχειριστικών αρχών διαχωρίζονται σαφώς από τις αρμοδιότητες της αρχής πληρωμής και των τελικών δικαιούχων.

5.2.1. Διαχειριστική Αρχή Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006

Η διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. είναι υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Αποτελεί τον κύριο συνομιλητή της Επιτροπής και συνεργάζεται με αυτήν στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, τηρουμένων των θεσμικών, νομικών και δημοσιονομικών αρμοδιοτήτων κάθε εταίρου.

Οι αρμοδιότητες της διαχειριστικής αρχής καθορίζονται στο άρθρο 34 του Καν. 1260/99.

Η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ εξασφαλίζει το συντονισμό των παρεμβάσεων στο επίπεδο του ΚΠΣ. Λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα και προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες προς τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΕΠ) προκειμένου να επιτυγχάνονται οι στόχοι και να διασφαλίζεται η τήρηση των πολιτικών του ΚΠΣ.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ιδίως για:

1. Την έκδοση οδηγιών και κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τη διαχείριση, αξιολόγηση και έλεγχο καθώς και κάθε άλλη δραστηριότητα των διαχειριστικών αρχών των Ε.Π. και των τελικών δικαιούχων.
2. Τη δημιουργία και, σε συνεργασία με την αρχή πληρωμής, την απρόσκοπτη λειτουργία και διοίκηση του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης (ΟΠΣ) που περιλαμβάνει τη δημιουργία βάσης οικονομικών και στατιστικών δεδομένων για την υποστήριξη της διαχείρισης, της παρακολούθησης, του ελέγχου και της αξιολόγησης όλων των παρεμβάσεων. Αυτό το σύστημα θα διευκολύνει την ποσοτικοποίηση των δεικτών παρακολούθησης (άρθρο 36 Καν.(ΕΚ)1260/99), τη διάθεση των απαραίτητων στοιχείων για την αξιολόγηση (άρθρα 42 και 43 Καν.(ΕΚ)1260/99) και την ανταλλαγή δεδομένων με την Επιτροπή ΕΚ (άρθρο 18 παρ. 3ε Καν. (ΕΚ)1260/99).

Το ΟΠΣ θα πρέπει να είναι πλήρως λειτουργικό για το ΚΠΣ 2000-2006 από την ημερομηνία των πρώτων εγκρίσεων χρηματοδοτήσεων και να υποστηρίζεται από «Γραφείο Υποστήριξης» (help desk), που συστήνεται από τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ σε συνεργασία με την αρχή πληρωμής.

3. Τις απαραίτητες προσαρμογές του συστήματος και των κωδικοποιημένων στοιχείων και αρχείων του, προκειμένου αυτό να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των διαχειριστικών αρχών, των Επιτροπών Παρακολούθησης, της αρχής πληρωμής, των ελεγκτικών αρχών, και της Επιτροπής ΕΚ..
4. Την οργάνωση της ενδιάμεσης αξιολόγησης (άρθρο 42 του Καν. 1260/1999) και της εκ των υστέρων αξιολόγησης του ΚΠΣ σε συνεργασία με την Επιτροπή ΕΚ (άρθρο 43 του Καν.(ΕΚ) 1260/99).
5. Τον καθορισμό των διαδικασιών εξέτασης των ετήσιων εκθέσεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων (άρθρο 34 παρ.2).
6. Τη λήψη των αναγκαίων μέτρων προκειμένου να εξασφαλίζεται η συμβατότητα των παρεμβάσεων με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο. Η τήρηση αυτών των διατάξεων αποτελεί προϋπόθεση για την παροχή συνδρομής από τα διαρθρωτικά Ταμεία.

Η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ μεριμνά για την ενημέρωση των διαχειριστικών αρχών των Ε.Π για το εθνικό και κοινοτικό εφαρμοστέο δίκαιο. Προκειμένου να εξασφαλίσει την ορθή εφαρμογή τους παρέχει ειδικές οδηγίες.

Για την πρόληψη παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου καθώς και παρατυπιών, η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ θέτει ομάδα παροχής νομικών συμβουλών στη διάθεση των διαχειριστικών αρχών των ΕΠ. και των τελικών δικαιούχων.

Οι διαχειριστικές αρχές εφιστούν την προσοχή των τελικών δικαιούχων καθώς και των τελικών αποδεκτών στις υποχρεώσεις που απορρέουν από το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο. Ειδικότερα σε ότι αφορά το κοινοτικό δίκαιο:

i. Δημόσιες Συμβάσεις: οι διαχειριστικές αρχές διασφαλίζουν την τήρηση των όρων και των γενικών αρχών της Συνθήκης ΕΚ καθώς και των οδηγιών που αφορούν την κατάρτιση των δημοσίων συμβάσεων.

Στις προκηρύξεις των διαγωνισμών για κατάρτιση δημοσίων συμβάσεων που τυγχάνουν ή θα τύχουν συνδρομής από τα διαρθρωτικά Ταμεία και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα των ΕΚ γίνεται μνεία της εν λόγω συνδρομής.

ii. Περιβάλλον: οι διαχειριστικές αρχές εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση των παρεμβάσεων στους κοινοτικούς κανόνες για το περιβάλλον, και ιδίως προς τις οδηγίες 76/464/ΕΟΚ που αφορά τη ρύπανση του υδάτινου περιβάλλοντος από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες, την οδηγία που αφορά τα αζωτούχα άλατα, την οδηγία 96/61/ΕΚ (IPPC) καθώς και την οδηγία 85/337/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί από την οδηγία 97/11/ ΕΚ, σχετικά με την αξιολόγηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να αποδοθεί:

- Στην κατάρτιση των σχεδίων διαχείρισης των απορριμμάτων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία.
 - Στη βελτίωση της υφιστάμενης διαδικασίας για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (οδηγία 85/337/ΕΟΚ), ιδίως δε, τη διάθεση στο κοινό ικανού χρόνου διαβούλευσης.
 - Στη χορήγηση των αδειών σύμφωνα με την οδηγία 96/61/ΕΚ
- Ως προς την εφαρμογή των οδηγιών 79/409/ΕΟΚ ("πτηνά") και 92/43/ΕΟΚ ("Habitats"), ειδικότερα δε, σε ότι αφορά τα έργα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά περιοχές που ενδέχεται να ενταχθούν στο δίκτυο NATURA 2000, δεδομένου ότι ο σχετικός κατάλογος των περιοχών αυτών έχει ήδη κοινοποιηθεί στην Επιτροπή ΕΚ, οι εθνικές αρχές δεσμεύονται να μην επιτρέψουν την υποβάθμιση της κατάστασης κατά την υλοποίηση των παρεμβάσεων των διαρθρωτικών Ταμείων. Επίσης, οι διαχειριστικές αρχές παρέχουν στην Επιτροπή πληροφορίες για τα μέτρα

που έχουν ληφθεί για να αποφευχθεί η υποβάθμιση των περιοχών που χρήζουν προστασίας στα πλαίσια του εν λόγω δικτύου κατά την ένταξη και εκτέλεση των σχετικών έργων.

iii. Κρατικές ενισχύσεις (με την επιφύλαξη του άρθρου 51 παρ.1. του Καν.(ΕΚ)1257/99): Αυτές πρέπει να εγγράφονται σε επίπεδο μέτρων.

Η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ διασφαλίζει ότι οι διαχειριστικές αρχές των Ε.Π. αναφέρουν τις αναγκαίες πληροφορίες βάσει των κανονισμών (τίτλος καθεστώτος, ενίσχυση ad hoc, αύξων αριθμός κοινοποίησης, αριθμός εγκριτικής απόφασης, ημερομηνία λήξης εφαρμογής της έγκρισης).

Οι διαχειριστικές αρχές των Ε.Π. πρέπει επίσης να συμπληρώνουν και να ενημερώνουν τους αντίστοιχους πίνακες. Επίσης, με την υποβολή του συμπληρώματος προγραμματισμού, ενημερώνεται η Επιτροπή για τυχόν τροποποιήσεις καθώς και για κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση.

Προσθήκη νέου καθεστώτος ενισχύσεων σε επιχειρησιακό πρόγραμμα οδηγεί σε τροποποίηση της σχετικής με την παρέμβαση απόφασης της Επιτροπής ΕΚ.

Όπου τα Ε.Π. περιλαμβάνουν κρατικές ενισχύσεις που δεν έχουν κοινοποιηθεί ή δεν έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή, τα εν λόγω προγράμματα μπορούν να υιοθετηθούν υπό τον όρο ότι συμπεριλαμβάνεται ρήτρα αναστολής των σχετικών μέτρων. Η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ διασφαλίζει ότι οι διαχειριστικές αρχές των Ε.Π. θεσπίζουν τους κατάλληλους μηχανισμούς προκειμένου να τηρούνται οι κανόνες σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό και κοινοτικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του κανόνα "de minimis", των καθεστώτων ενισχύσεων που καλύπτονται στο πλαίσιο των κανονισμών εξαιρέσεων, και της συσσώρευσης των κρατικών ενισχύσεων.

Οι διαδικασίες για τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων πρέπει να είναι, κατά το δυνατόν, απλές, διαφανείς και φιλικές προς τους τελικούς αποδέκτες.

iv. Ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών: πρέπει να λαμβάνεται υπόψη με τρόπο ουσιαστικό και ολοκληρωμένο κατά την υλοποίηση των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά Ταμεία.

Κάθε δράση που θα αναληφθεί για το θέμα αυτό πρέπει να συμφωνεί με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σχετική εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

Στόχοι που προωθούν την ισότητα ανδρών και γυναικών ενσωματώνονται σε επί μέρους επιχειρησιακά προγράμματα.

v. Κοινή Αγροτική πολιτική: οι συγχρηματοδοτούμενες δράσεις πρέπει να έχουν συνοχή και να συμμορφώνονται με τους κανόνες της ΚΑΠ, ιδίως δε, με εκείνους που αφορούν τις Κοινές Οργανώσεις Αγοράς (ΚΟΑ) και τις διεθνείς δεσμεύσεις της Ε.Ε. Κάθε εξαίρεση πρέπει να αιτιολογείται σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ.3 του Καν. 1257/99.

vi. Κοινή Πολιτική Αλιείας: οι συγχρηματοδοτούμενες από τα διαρθρωτικά Ταμεία δράσεις πρέπει να έχουν συνοχή και να είναι σύμφωνες με τους κανόνες που διέπουν την Κοινή Πολιτική Αλιείας.

7. Την επεξεργασία και πρόταση τροποποιήσεων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των επιχειρησιακών προγραμμάτων προς την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των διαχειριστικών αρχών των Ε.Π.
Την επεξεργασία και πρόταση ποσοτικοποιημένων δεικτών, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή ΕΚ, που θα χρησιμοποιηθούν για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης σύμφωνα με το άρθρο 44.

8. Την οργάνωση της δημοσιότητας του ΚΠΣ καθώς και τη διαμόρφωση πλαισίου αρχών δημοσιότητας προς τις διαχειριστικές αρχές των Ε.Π.
9. Τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ με την επιφύλαξη του εσωτερικού της κανονισμού.
10. Το συντονισμό των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων για την εφαρμογή των αποφάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ.
11. Την παροχή των απαραίτητων στοιχείων για την επαλήθευση της προσθετικότητας.
12. Την κωδικοποίηση των εθνικών και κοινοτικών κανόνων επιλεξιμότητας καθώς και την έκδοση οδηγιών για την υποστήριξη των διαχειριστικών αρχών και των τελικών δικαιούχων.
13. Την κατάρτιση και την κοινοποίηση στην Επιτροπή ενός λεπτομερούς σχεδίου δράσης για τη συνέχιση και ολοκλήρωση των εργασιών που αφορούν τον εκσυγχρονισμό του συστήματος δημοσίων έργων που έχει ξεκινήσει από τη Μικτή Επιτροπή Καθοδήγησης (ΜΕΚ) στο πλαίσιο του Β'ΚΠΣ. Για την ευθυγράμμιση και εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας περί Δημοσίων Έργων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ, θα γίνουν ή έχουν ήδη υλοποιηθεί οι αναγκαίες νομοθετικές και άλλες ρυθμίσεις που απαιτούνται για:
 - την άμεση τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τη δημοπράτηση και ανάθεση των δημοσίων έργων (κατάργηση του Ν.2576/98 γνωστού και ως «μαθηματικού τύπου»), με τη ψήφιση και δημοσίευση του νόμου Ν.3263/28.09.04 με τίτλο «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημοσίων έργων και συναφείς διατάξεις»
 - τη σύνταξη και έγκριση σύγχρονων και ενιαίων τιμολογίων κατά κατηγορίες και μεγέθη των έργων, με τα αντίστοιχα πρότυπα τεύχη δημοπράτησης (τεχνικές συγγραφές υποχρεώσεων, τεύχη διακηρύξεων και εντύπων προσφοράς), που καλύπτουν όλες τις κατηγορίες δημοσίων έργων και με τα οποία θα δημοπρατούνται όλα τα έργα του ευρύτερου δημόσιου τομέα
 - την άμεση τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τη δημοπράτηση και ανάθεση των μελετών (βάσει της συμφωνίας των ελληνικών αρχών με την Επιτροπή ΕΚ), καταργούμενων των Ν. 716/77 και Ν. 3164/03. Στο νέο νόμο θα αντιμετωπιστεί το θέμα της ασφάλισης έναντι επαγγελματικού λάθους των μελετητών.

Με βάση τα ανωτέρω και με την επικαιροποίηση των σχετικών εγκυκλίων θα αντιμετωπιστεί:

- η αναβάθμιση της ποιότητας των απαιτούμενων για τη δημοπράτηση των έργων μελετών, η ουσιαστική συμμετοχή και οι συνακόλουθες ευθύνες των μελετητών κατά τη φάση κατασκευής των έργων.
- η αποτελεσματική διαχείριση των συμβάσεων δημοσίων έργων με βάση την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, ιδιαίτερα όσον αφορά τις υπερβάσεις και τις αλλαγές του συμβατικού αντικειμένου. Η αλλαγή του συμβατικού αντικειμένου θα γίνεται σύμφωνα με κανόνες και οδηγίες που θα δοθούν από τις ελληνικές αρχές σε συμφωνία με την Επιτροπή.

Πέραν των ανωτέρω προωθούνται πρόσθετα οργανωτικά και επιμορφωτικά μέτρα (κωδικοποίηση νομολογίας περί δημοσίων έργων, εναρμόνιση με τις Ευρωπαϊκές Τεχνικές Προδιαγραφές, οργανωτική και λειτουργική ενίσχυση της επίβλεψης των έργων κλπ), με στόχους:

- τη διασφάλιση των προαναφερθέντων αποτελεσμάτων,
- την αποτελεσματική παρακολούθηση της συνέχειας που δίδεται, από τους φορείς υλοποίησης των έργων, τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων και την αρχή πληρωμής,

- στις διαπιστώσεις των αρμόδιων αρχών ποιοτικού ελέγχου συμπεριλαμβανομένου και του ΕΣΠΕΛ, και την επιβολή διοικητικών και οικονομικών κυρώσεων κατά περίπτωση,
- την ενίσχυση της ικανότητας των διαχειριστικών αρχών, των τελικών δικαιούχων και των φορέων υλοποίησης στον τομέα της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας περί Δημοσίων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών.

Για το σκοπό αυτό καθώς και για την παρακολούθηση εφαρμογής αυτής της μεταρρύθμισης στην πράξη, η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ υποστηρίζεται από ειδική επιτροπή εμπειρογνομόνων για τα δημόσια έργα.

14. Την επεξεργασία και εισήγηση των κατάλληλων μέτρων για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της υλοποίησης των δράσεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΚΠΣ (ιδίως για αυτές που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, τις άυλες ενέργειες (soft actions), τις δράσεις του ΕΚΤ κλπ.).

5.2.2. Διαχειριστική Αρχή Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η διαχειριστική αρχή ορίζεται σε κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματικότητα και κανονικότητα της διαχείρισης και της εφαρμογής του αντίστοιχου Ε.Π. Οι αρμοδιότητες της διαχειριστικής αρχής σε επίπεδο Ε.Π. ορίζονται στο άρθρο 34 του Καν.(ΕΚ) 1260/1999 και για την άσκησή τους έχουν ή θα πρέπει να ληφθούν τα ακόλουθα μέτρα για:

1. Την δημιουργία μηχανισμού συλλογής αξιόπιστων οικονομικών και στατιστικών δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή, τους δείκτες παρακολούθησης και την αξιολόγηση καθώς και την εισαγωγή τους στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του ΥΠΕΘΟ και την ηλεκτρονική διαβίβαση των στοιχείων αυτών στην Ε.Ε. (κανονισμός 1260/1999μ αρθ. 34 παρ. 1α). Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:
 - 1.1. *Μεριμνά ώστε οι τελικοί δικαιούχοι - για διάστημα τριών ετών μετά την τελευταία πληρωμή από την Ε.Ε. να τηρούν φάκελο έργου/υποέργου με τα απαιτούμενα στοιχεία και παραστατικά.*
Η διαχειριστική αρχή και ο τελικός αποδέκτης τηρούν φάκελο έργου/υποέργου με ανάλογο περιεχόμενο.
 - 1.2. *Τηρεί αναλυτικά στοιχεία παρακολούθησης στο ΟΠΣ με μηνιαία δελτία δαπανών και τριμηνιαία δελτία παρακολούθησης.*
 - 1.3. *Ελέγχει την αξιοπιστία των δηλωθέντων στοιχείων με τυποποιημένους ελέγχους που διενεργεί το ΟΠΣ και η διαχειριστική αρχή.*
 - 1.4. *Παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων των τελικών δικαιούχων για την υποβολή των πληροφοριών του μηνιαίου και τριμηνιαίου δελτίου του ΟΠΣ, που επηρεάζει τη χρηματοδότηση των έργων από τον κρατικό προϋπολογισμό.*
 - 1.5. *Σε συνεργασία με την Αρχή Πληρωμής και την Ειδική Υπηρεσία του ΟΠΣ αποστέλλει στην ΕΕ όλα τα τυποποιημένα αρχεία (flat files) που προβλέπονται για την ηλεκτρονική διασύνδεση. Τα ανωτέρω αρχεία παράγονται από το ΟΠΣ.*
2. Την σύνταξη και πρόταση προσαρμογής του συμπληρώματος προγραμματισμού σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 3 του Καν. 1260/99 και τις απαιτήσεις που απορρέουν από την εφαρμογή του ΟΠΣ (κανονισμός 1260/1999, αρθ. 34 παρ. 1β και παρ. 3).
3. Την εφαρμογή του συμπληρώματος προγραμματισμού.(κανονισμός 1260/1999, αρθ. 34 παρ. 1β και παρ. 3).

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:

- 3.1. Εφαρμόζει τα μέτρα του Ε.Π. επιλέγοντας τα έργα σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παρ. [5].2.3.
- 3.2. Παρακολουθεί την υλοποίηση των έργων και προβαίνει στους ελέγχους του πρώτου επιπέδου, έτσι όπως ορίζονται στην παρ. [5].5.1.
4. Τη σύνταξη και υποβολή προς την Επιτροπή ΕΚ και τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ των ετήσιων εκθέσεων εκτέλεσης και της τελικής έκθεσης μετά από έγκριση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. (κανονισμός 1260/1999, άρθ.34 παρ.1γ του).

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:

- 4.1. Συντάσσει τις ετήσιες εκθέσεις καθώς και την τελική έκθεση εκτέλεσης, με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ και τις οδηγίες της διαχειριστικής αρχής του ΚΠΣ.
- 4.2. Υποβάλλει προς έγκριση στην Επιτροπή Παρακολούθησης τις ετήσιες εκθέσεις και την τελική έκθεση εκτέλεσης.
- 4.3. Υποβάλλει τις ανωτέρω εκθέσεις στη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ και στην Επιτροπή ΕΚ (συμπεριλαμβανομένης και της ανταλλαγής ηλεκτρονικών στοιχείων).
5. Την προετοιμασία και οργάνωση της ενδιάμεσης αξιολόγησης. (κανονισμός 1260/1999, αρθ. 34 παρ 1δ, αρθ. 42).

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή :

- 5.1. Συνεργάζεται με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ, την Επιτροπή Παρακολούθησης και την Επιτροπή ΕΚ για την οργάνωση της ενδιάμεσης αξιολόγησης αξιοποιώντας και τα στοιχεία που παρέχονται από το ΟΠΣ (δείκτες αποτελέσματος και επιπτώσεων).

Η διαχειριστική αρχή συνεργάζεται με την Επιτροπή ΕΚ και τις Εθνικές Αρχές στο πλαίσιο της εκ των υστέρων αξιολόγησης σύμφωνα με το άρθρο 43 του κανονισμού 1260/1999.

- 5.2. Μεριμνά για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων της ενδιάμεσης αξιολόγησης.
 6. Τη χρησιμοποίηση, είτε χωριστού λογιστικού συστήματος, είτε κατάλληλης λογιστικής κωδικοποίησης όλων των συναλλαγών που σχετίζονται με το επιχειρησιακό πρόγραμμα.
- Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή μεριμνά ώστε:
- 6.1. Οι τελικοί δικαιούχοι που με βάση την ελληνική νομοθεσία τηρούν το ενιαίο λογιστικό σύστημα να δημιουργούν ειδική λογιστική μερίδα για το συγχρηματοδοτούμενο έργο.
 - 6.2. Για τους τελικούς δικαιούχους, οι οποίοι δεν υποχρεούνται να τηρούν λογιστικό σύστημα, η διαχειριστική αρχή, με την έγκριση του έργου, θα δίνει λογιστική κωδικοποίηση, την οποία ο τελικός δικαιούχος υποχρεούται να τηρεί.
 7. Τη θέσπιση μέτρων εσωτερικών ελέγχων για την ορθή χρηματοδοτική διαχείριση και υιοθέτηση μέτρων για προσαρμογές που απαιτούνται ή ενδεχόμενες διορθώσεις.
 8. Τη διασφάλιση της κανονικότητας και της συμβατότητας προς τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές των πράξεων που χρηματοδοτούνται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα (κανονισμός 1260/1999, άρθ. 12, αρθ. 35 παρ. 1στ)), όπως αυτές αναφέρονται στο κεφάλαιο 5.2.1. για τη «διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ».

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:

- 8.1. Λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να υποστηρίξει τους τελικούς δικαιούχους για να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.
- 8.2. Πραγματοποιεί ελέγχους κατά την διαδικασία ένταξης των έργων/ενεργειών στο πρόγραμμα (βλ. παρ. [5].2.2.) και ελέγχους κατά την υλοποίηση και ολοκλήρωση των πράξεων (βλ. παρ. [5].5.1.)
9. Την τήρηση των υποχρεώσεων σχετικά με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα.
Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:
- 9.1. Συνεργάζεται με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ, την Επιτροπή Παρακολούθησης και την Επιτροπή ΕΚ για την εξειδίκευση και το συντονισμό των ενεργειών δημοσιότητας του Ε.Π.
- 9.2. Παρακολουθεί την ορθή τήρηση των υποχρεώσεων των τελικών δικαιούχων σχετικά με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα των έργων που υλοποιούνται.
10. Την εξασφάλιση των αναγκαίων πληροφοριών στη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ όταν πρόκειται για την παροχή συνδρομής για μεγάλα έργα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 26 του κανονισμού 1260/1999 καθώς και των οδηγιών της διαχειριστικής αρχής του ΚΠΣ.
11. Τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. με την επιφύλαξη του εσωτερικού της κανονισμού.
12. Σε συνεργασία με την διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ και την Επιτροπή ΕΚ, την επεξεργασία και την πρόταση των δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης σύμφωνα με το άρθρο 44 κανονισμού 1260/1999.
13. Την οργάνωση της ετήσιας συνάντησης διαχείρισης με την Επιτροπή και την παρακολούθηση της συνέχειας που δίδεται στις αιτιολογημένες συστάσεις της Επιτροπής ΕΚ (άρθρο 34 παρ.2).

Ορισμένες από τις αρμοδιότητες της διαχειριστικής αρχής μπορούν να εκχωρηθούν με γραπτή συμφωνία σε άλλες διοικητικές υπηρεσίες. Σε κάθε περίπτωση η ευθύνη έναντι της Επιτροπής ΕΚ παραμένει στην διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος.

Οι διαχειριστικές αρχές θα στελεχωθούν με τρεις τρόπους:

α) με το υφιστάμενο προσωπικό της ΜΟΔ, που θα αξιοποιηθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό, καθώς και με το προσωπικό της ΜΕΚ σε περιφερειακό επίπεδο και ειδικότερα με τους τεχνικούς συμβούλους.

β) με απόσπαση προσωπικού που υπηρετεί στο δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα με διαδικασίες αξιολόγησης από επιτροπή, κατά πλειοψηφία, εξωτερικών εμπειρογνομόνων με την υποστήριξη της ΜΟΔ..

γ) με νέες προσλήψεις προσωπικού, κατά κανόνα μέσω της ΜΟΔ, αλλά επίσης και με τις διαδικασίες μέσω του ΑΣΕΠ ή με προσωπικό προερχόμενο από τους αποφοίτους της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης.

5.2.3. Έγκριση πράξεων (έργων/ενεργειών)

Η διαδικασία έγκρισης των πράξεων είναι το σύνολο των ενεργειών που απαιτούνται για την επιλογή και ένταξη των πράξεων, προκειμένου να εγκριθεί η χρηματοδότησή τους στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος του ΚΠΣ 2000-2006.

Η πρόταση, η επιλογή και έγκριση χρηματοδότησης των πράξεων καθορίζονται με διαφανείς και αντικειμενικές διαδικασίες.

Η διαχειριστική αρχή πληροφορεί τους δυνητικούς δημόσιους και ιδιωτικούς τελικούς δικαιούχους για τις δυνατότητες συγχρηματοδότησης σε κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος έχει την ευθύνη για την επιλογή ή την απόρριψη ένταξης μιας πράξης στη βάση των προτεραιοτήτων και των κριτηρίων επιλογής όπως καθορίζονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης.

Σε περίπτωση μέτρων στο πλαίσιο των οποίων περισσότερα έργα και περισσότεροι τελικοί δικαιούχοι μπορούν να τύχουν συνδρομής η κατευθυντήρια αρχή είναι ότι οι προτάσεις έργων υποβάλλονται, αξιολογούνται και εγκρίνονται σύμφωνα με την ανοικτή διαδικασία που περιγράφεται στις ακόλουθες παραγράφους. Επίσης η πρόθεση είναι να επεκταθεί προοδευτικά η πρακτική της ιεράρχησης των προτάσεων προκειμένου να επιλέγονται οι καλύτερες προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος. Η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ, με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ υιοθετεί, εντός του 2001, οδηγίες για την εφαρμογή της πρακτικής αυτής από τις διαχειριστικές αρχές των ΕΠ. Όσον αφορά τα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα, θα ληφθεί υπόψη το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο που αφορά το δημοκρατικό προγραμματισμό.

Σε κάθε περίπτωση έργα που δεν έχουν αξιολογηθεί από τη διαχειριστική αρχή ή δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο θετικής αξιολόγησης δεν εντάσσονται στο πλαίσιο του Ε.Π. και κατά συνέπεια δεν χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΚΠΣ.

Η διαδικασία έγκρισης έργου/ενέργειας περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- *Πρόσκληση για την εκδήλωση ενδιαφέροντος ή ενημέρωση* (για κατάθεση της πρότασης) σε δυνητικούς τελικούς δικαιούχους για την υποβολή των προτάσεών τους σε τυποποιημένα έντυπα (παρουσίαση των σχετικών προτάσεων υπό τη μορφή Τεχνικών Δελτίων έργων).
- *Αξιολόγηση* των προτάσεων με βάση τα καθορισθέντα κριτήρια επιλογής και πρόταση ένταξης έργου/ενέργειας στο επιχειρησιακό πρόγραμμα.
- *Έκδοση απόφασης ένταξης έργου/ενέργειας* στο πρόγραμμα και *δέσμευσης των αναγκαίων πιστώσεων* καθώς και *ενημέρωση του τελικού δικαιούχου* σχετικά με τη ληφθείσα απόφαση και τους όρους χρηματοδότησης.

Α. Αντικείμενο των αιτήσεων χρηματοδοτικής συνδρομής

Οι αιτήσεις μπορούν να αφορούν είτε τις προπαρασκευαστικές μελέτες (ή άλλη τεχνική υποστήριξη), είτε την υλοποίηση του έργου/ενέργειας.

1) Αιτήσεις για τις προπαρασκευαστικές μελέτες -υπηρεσίες

Οι αιτήσεις αυτές αφορούν τόσο την πραγματοποίηση προπαρασκευαστικών μελετών όσο και την παροχή υπηρεσιών εξωτερικών εμπειρογνομόνων για την προετοιμασία του έργου/ενέργειας.

Η αίτηση χρηματοδοτικής συνδρομής αξιολογείται βάσει:

- της συμβατότητας του επιδιωκόμενου από τη μελέτη έργου με το σχετικό Ε.Π.
- της συμβατότητας με τις τεθείσες ιεραρχήσεις.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται στη διαχειριστική αρχή που είναι υπεύθυνη για το σχετικό Ε.Π. Η διαδικασία για την έγκριση της χρηματοδοτικής συνδρομής μελετών - υπηρεσιών είναι η ίδια με τη διαδικασία έγκρισης των έργων.

Η απόφαση χρηματοδότησης για τις προπαρασκευαστικές μελέτες-υπηρεσίες, δεν αποτελεί θετικό προηγούμενο για ένταξη του έργου (στο οποίο θα οδηγήσει η μελέτη) στο σχετικό Ε.Π. Αυτό δηλώνεται ρητά στην κοινοποίηση προς τον τελικό δικαιούχο.

II) Αιτήσεις ένταξης έργου

Βάσει των μέτρων του συμπληρώματος προγραμματισμού, η διαχειριστική αρχή κάθε Ε.Π. καλεί τους δυνητικούς τελικούς δικαιούχους για εκδήλωση ενδιαφέροντος και κατάθεση αιτήσεων. Ανάλογα με τη φύση των έργων/ενεργειών και τη νομική προσωπικότητα των τελικών δικαιούχων (νπδδ/νπιδ), αυτή η πρόσκληση θα γίνεται είτε με εγκύκλιο προς όλους τους δημόσιους φορείς είτε/και με δημοσίευση στον τύπο.

Κάθε αίτηση ένταξης έργου/ενέργειας περιλαμβάνει σχέδιο υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικείμενου ή επιχειρηματικό σχέδιο (όπου απαιτείται) και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης με αναφορά στις κρίσιμες δραστηριότητες του έργου.

Για όλες τις πράξεις χρησιμοποιούνται τυποποιημένα τεχνικά δελτία από τους δυνητικούς τελικούς δικαιούχους.

B. Αξιολόγηση προτάσεων – Επιλογή έργων/ενεργειών

1. Εξέταση των προτάσεων από τη διαχειριστική αρχή του Ε.Π.

Η διαχειριστική αρχή του Ε.Π. εξετάζει τις αιτήσεις με βάση τις παρακάτω ενδεικτικές κατηγορίες κριτηρίων. Τα κριτήρια επιλογής εξειδικεύονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης κάθε Ε.Π..

α. Επιλεξιμότητα έργου/ενέργειας, στο πλαίσιο του μέτρου, όπως αυτό προσδιορίζεται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού (κανονισμός 1260/1999, άρθρο 18 παρ.3β).

β. Σκοπιμότητα έργου/ενέργειας (οικονομική βιωσιμότητα και κοινωνικό όφελος).

Εάν το έργο δημιουργεί έσοδα, η αξιολόγηση πρέπει επιπροσθέτως να οδηγεί σε μια σύσταση για το ποσοστό της δημόσιας συμμετοχής σύμφωνα με το άρθρο 29 του κανονισμού 1260/1999 και στη βάση ανάλυσης κόστους-οφέλους. Όπου απαιτείται υποβάλλεται και μελέτη κόστους-οφέλους.

γ. Πληρότητα έργου/ενέργειας, δηλ. εάν εκπληρώνονται οι στόχοι του μέτρου με αυτοτελή τρόπο ή εάν αποτελεί μέρος ενός ήδη ενταγμένου έργου και εάν το έργο έχει προοπτικές σωστής λειτουργίας.

δ. Ωριμότητα έργου. Αξιολόγηση της ωριμότητας με βάση την κατηγορία του έργου και τα στοιχεία του τεχνικού δελτίου του έργου. Επιπλέον διενεργείται έλεγχος των απαιτούμενων αδειοδοτήσεων. Ελέγχεται επίσης η ύπαρξη και η ποιότητα των απαιτούμενων μελετών και αξιολογούνται οι δομές για την υλοποίηση του έργου/ενέργειας.

ε. Συνέπεια του έργου με τις εκάστοτε εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (π.χ. πολιτική απασχόλησης, προώθηση της ισότητας των ευκαιριών).

Στις περιπτώσεις συγκριτικής αξιολόγησης, η μεθοδολογία αξιολόγησης δημοσιοποιείται προ της υποβολής των προτάσεων. Η αξιολόγηση της οικονομικής βιωσιμότητας και του κοινωνικού οφέλους γίνονται με απλές και τυποποιημένες μεθόδους εκτίμησης.

Ο έλεγχος της επιλεξιμότητας και της συμβατότητας ασκείται από τη διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος.

Η διαχειριστική αρχή του Ε.Π. συγκροτείται με την κατάλληλη οργάνωση (με διακριτή υπηρεσία) για την αξιολόγηση των προτάσεων (έργων/ενεργειών). Στα ειδικά θέματα κατά την αξιολόγηση, η διαχειριστική αρχή μπορεί να υποστηριχθεί και με υπηρεσίες εξωτερικών εμπειρογνομόνων.

Εάν το προτεινόμενο έργο/ενέργεια κρίνεται ανεπαρκές για ένταξη, η διαχειριστική αρχή ενημερώνει τον τελικό δικαιούχο για την απόρριψη, με σχετική αιτιολόγηση. Όπου κρίνεται αναγκαίο προσκαλεί τον τελικό δικαιούχο να επανυποβάλλει διορθωμένη την αίτηση ένταξης του έργου/ενέργειας.

2. Διαδικασία συντονισμού για την ένταξη του έργου/ενέργειας

Μετά την αξιολόγηση από την διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος, οι πράξεις υποβάλλονται σε μια διαδικασία συντονισμού για την ένταξή τους, που λειτουργεί στο πλαίσιο της διαχειριστικής αρχής του Ε.Π.

Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας λαμβάνεται υπόψη η γνώμη του εκπροσώπου της διαχειριστικής αρχής του ΚΠΣ, του εκπροσώπου του Υπουργείου που έχει την ευθύνη για το σχετικό διαρθρωτικό Ταμείο καθώς και του/των εκπροσώπου/ων του καθ' ύλην αρμόδιου/ων για την άσκηση των πολιτικών Υπουργείου/ων.

Αυτή η διαδικασία συντονισμού αποσκοπεί κυρίως στην εξασφάλιση της συμβατότητας των έργων /ενεργειών με τη στρατηγική και τις προτεραιότητες του ΚΠΣ και στην επιβεβαίωση ή προσαρμογή του χρηματοδοτικού σχήματος. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται ώστε αυτή η διαδικασία να ολοκληρώνεται σε σύντομο χρόνο. Αυτή η διαδικασία συντονισμού μπορεί να πραγματοποιείται π.χ. με ηλεκτρονικό τρόπο ή με σύσκεψη που θα συγκαλεί η διαχειριστική αρχή του Ε.Π.

3. Απόφαση ένταξης-χρηματοδότησης έργου/ενέργειας

Κατά κανόνα εντός 3 μηνών από την υποβολή της αίτησης, η διαχειριστική αρχή αποφασίζει την ένταξη του έργου/ενέργειας στο επιχειρησιακό πρόγραμμα και εκδίδει τη σχετική απόφαση ένταξης. Η απόφαση ένταξης κοινοποιείται αμέσως στον τελικό δικαιούχο και υποβάλλεται στις αρμόδιες υπηρεσίες για την δέσμευση των απαραίτητων πιστώσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό. Στην ίδια απόφαση αναφέρονται, μεταξύ άλλων, οι υποχρεώσεις του τελικού δικαιούχου (υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων και εκθέσεων για τα οικονομικά και φυσικά ορόσημα καθώς και υποχρεώσεις οικονομικού ελέγχου).

Όπου είναι αναγκαίο (π.χ. κρατικές ενισχύσεις) ο τελικός δικαιούχος ενημερώνει τις ιδιωτικές επιχειρήσεις ή εκείνον που υλοποιεί το έργο για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει (ως τελικός αποδέκτης) με τα κατάλληλα μέσα (π.χ. με τη μορφή μιας επιστολής έγκρισης της ενίσχυσης).

Στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής των έργων/ενεργειών, όλες οι αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένες.

4. Ένταξη έργων/ενεργειών κατά τη διάρκεια της υλοποίησης/εκτέλεσής τους

Εργα/ενέργειες που κατά τη χρονική στιγμή της αίτησης ένταξης βρίσκονται ήδη σε φάση υλοποίησης/εκτέλεσης αξιολογούνται σύμφωνα με την προαναφερθείσα διαδικασία. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την απόφαση ένταξης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι επιλέξιμες με την επιφύλαξη του άρθρου 30 παρ.2 και του άρθρου 52 παρ.4 του κανονισμού 1260/1999.

Η παραπάνω ρύθμιση έχει εφαρμογή με τον περιορισμό ότι οι δαπάνες που εκτελέστηκαν πριν από την αίτηση ένταξης δεν υπερβαίνουν το 10% του συνολικού προϋπολογισμού του ΚΠΣ. Πέραν αυτού του ορίου, απαιτείται διαδικασία διαβούλευσης των Εθνικών Αρχών με την Επιτροπή ΕΚ

5. Εισαγωγή των στοιχείων στο ΟΠΣ – Τήρηση των φακέλων

Η διαχειριστική αρχή είναι υπεύθυνη για την εισαγωγή των σχετικών στοιχείων του έργου/ενέργειας στο ΟΠΣ, με την ένταξή του στο Ε.Π..

Είναι επίσης υπεύθυνη για την τήρηση των στοιχείων καθ'όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου καθώς και για την τήρηση και επικαιροποίηση των στοιχείων του ΟΠΣ τουλάχιστον για την περίοδο που προβλέπεται από το άρθρο 38 παρ. 6 του κανονισμού 1260/1999.

6. Τροποποίηση έργου/ενέργειας

Οποιαδήποτε τροποποίηση των στοιχείων του έργου και των υποέργων του (που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμβάσεις) όπως εγκρίθηκε από την διαχειριστική αρχή του Ε.Π. γίνεται με βάση διαδικασία που θα καθορίσει η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ. Οι τροποποιήσεις δεν μπορούν να οδηγούν σε σημαντικές τροποποιήσεις του αντικειμένου του έργου/ενέργειας (κατά την έννοια του άρθρου 30 παρ.4 του κανονισμού 1260/1999).

Ειδικά οι δαπάνες που οφείλονται σε υπερβάσεις προϋπολογισμού και χρονοδιαγράμματος δεν είναι επιλέξιμες για εθνική και κοινοτική χρηματοδότηση.

Οι δαπάνες αυτές καθίστανται επιλέξιμες μόνο στην περίπτωση μιας δεύτερης θετικής έγκρισης χρηματοδότησης, για τη λήψη της οποίας επαναλαμβάνεται η διαδικασία της αρχικής έγκρισης (αξιολογώντας και τη συμβατότητα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία).

Η χρηματοδότηση του έργου όπως περιλαμβάνεται στην απόφαση έγκρισης, χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου που εγκρίθηκε από την διαχειριστική αρχή του Ε.Π. και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για άλλους σκοπούς.

7. Επιλεξιμότητα δαπανών για την κτήση γης

Οι δαπάνες για την κτήση των απαραίτητων εδαφικών εκτάσεων σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες και προδιαγραφές για την εκτέλεση των έργων είναι κατά κανόνα επιλέξιμες μέχρι του ύψους 10% του προϋπολογισμού του έργου σύμφωνα με τον κανόνα υπ' αριθ.5 επιλεξιμότητας του κανονισμού 448/2004 λαμβανομένου υπόψη ειδικότερα του σημείου 1.2 του ίδιου κανονισμού όσον αφορά τα καθεστώτα ενισχύσεων. Στις περιπτώσεις των μεγάλων έργων ή των έργων που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, η Επιτροπή ΕΚ μπορεί να εγκρίνει ένα υψηλότερο ποσοστό σύμφωνα με το ίδιο δελτίο, αφού πρώτα εξετάσει την ιδιαιτερότητα κάθε περίπτωσης.

8. Πρόσβαση στα έγγραφα

Με την επιφύλαξη των ισχυουσών κοινοτικών και εθνικών διατάξεων για την πρόσβαση στα έγγραφα, ειδική βαρύτητα αποδίδεται στη διαφάνεια. Τα έγγραφα που αφορούν τη διαδικασία και τα αποτελέσματα της επιλογής των έργων/ενεργειών τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας Επιτροπής Παρακολούθησης κάθε Ε.Π. Επιπλέον όλα τα έγγραφα που αφορούν το έργο/ενέργεια καταχωρούνται στο ΟΠΣ.

5.2.4. Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Α.Ε.

Η εφαρμογή και η οργάνωση της διαχείρισης του ΚΠΣ υποστηρίζεται από την μονάδα οργάνωσης της διαχείρισης (ΜΟΔ ΑΕ). Η υποστήριξη που παρέχει η ΜΟΔ ΑΕ συνίσταται ιδίως σε :

- i) Επεξεργασία συστημάτων και εργαλείων για την οργάνωση της διαχείρισης.
- ii) Μεταφορά τεχνογνωσίας με τη συνεχή κατάρτιση των στελεχών των εμπλεκόμενων αρχών και υπηρεσιών στο ΚΠΣ και στα Ε.Π. και λοιπών διοικητικών υπηρεσιών καθώς και την οργάνωση ανταλλαγής εμπειριών.
- iii) Υποστήριξη των τελικών δικαιούχων κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, μετά από πρόταση της διαχειριστικής αρχής.
- iv) Υποστήριξη της διαχειριστικής αρχής του ΚΠΣ για την αξιολόγηση της διαχειριστικής ικανότητας και οργάνωσης των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

- v) Πρόταση ανάλογα με τις ανάγκες κάθε διαχειριστικής αρχής συγκεκριμένης δομής οργάνωσης (οργανόγραμμα, αριθμό και περιγραφή απαιτούμενων θέσεων εργασίας και προσόντων).
- vi) Προκήρυξη θέσεων υποψηφίων για λογαριασμό των ενδιαφερομένων αρμοδίων υπηρεσιών.
- vii) Υποστήριξη της συνολικής οργάνωσης των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων και συγκεκριμένα στην αξιολόγηση και πρόταση του κατάλληλου προσωπικού και τη συνόδευσή του στην υπηρεσία υποδοχής.

5.2.5. Δομές διαχείρισης για την αγροτική ανάπτυξη

Οι δομές διαχείρισης για την αγροτική ανάπτυξη προσδιορίζονται στο πλαίσιο των αντίστοιχων επιχειρησιακών προγραμμάτων.

5.3 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Σε επίπεδο ΚΠΣ και σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος συστήνεται Επιτροπή Παρακολούθησης βάσει του άρθρου 35 του κανονισμού (ΕΚ) 1260/99.

5.3.1. Επιτροπή Παρακολούθησης ΚΠΣ

Η παρακολούθηση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης είναι ευθύνη ενός συλλογικού οργάνου, της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ, που συστήνεται εντός τριών μηνών από την απόφαση της Επιτροπής ΕΚ για την έγκριση του ΚΠΣ. Η Επιτροπή Παρακολούθησης λειτουργεί στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης.

ΣΥΝΘΕΣΗ

Της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ προεδρεύει ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών.

Ως μέλη στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ συμμετέχουν:

- Οι πρόεδροι των Επιτροπών Παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
- Ο εκπρόσωπος της διαχειριστικής αρχής του ΚΠΣ (Γενικός Γραμματέας του ΥΠ.ΟΙ.Ο).
- Ο εκπρόσωπος της αρχής πληρωμής (ΥΠ.ΟΙ.Ο.)
- Ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Δημοσιονομικού ελέγχου του ΚΠΣ (ΥΠ.ΟΙ.Ο. με συμβουλευτική ιδιότητα)
- Εκπρόσωποι Δημοσίων Αρχών (απασχόληση, περιβάλλον, ισότητα).
- Εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων.
- Εκπρόσωποι των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων.
- Εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Ισότητας.
- Αντιπροσωπεία της Επιτροπής ΕΚ με επικεφαλής εκπρόσωπο της υπεύθυνης για την παρέμβαση Γενικής Διεύθυνσης και της ΕΤΕπ με συμβουλευτική ιδιότητα.
- Εκπρόσωποι αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Επίσης κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης μπορούν να προσκληθούν ειδικοί επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα.

Κατά τη συγκρότηση της Επ.Παρ. καταβάλλεται προσπάθεια για την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

1. Θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό σε συμφωνία με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ.
2. Δημιουργεί Υποεπιτροπές συμβουλευτικού χαρακτήρα για το συντονισμό των παρεμβάσεων σε ειδικούς τομείς, οι οποίες προεδρεύονται από μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ στις οποίες συμμετέχουν συμβουλευτικά εκπρόσωποι της Επιτροπής ΕΚ και της ΕΤΕπ.
 - 2.1 Για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων δυνάμει του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση, συγκροτείται Υποεπιτροπή ανθρωπίνων πόρων, που προεδρεύεται από εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας, μέλος της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ. Αυτή η Υποεπιτροπή διατυπώνει συστάσεις προκειμένου να βελτιώνεται ο συντονισμός των παρεμβάσεων του ΕΚΤ.
 - 2.2 Για το συντονισμό των παρεμβάσεων του αγροτικού χώρου και της αγροτικής ανάπτυξης συγκροτείται αντίστοιχα Υποεπιτροπή αγροτικής ανάπτυξης, που προεδρεύεται από εκπρόσωπο του Υπουργείου -Γεωργίας, μέλος της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ.
 - 2.3 Ο συντονισμός και η παρακολούθηση των θεμάτων που αφορούν την ισότητα των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών διασφαλίζεται μέσω της Υποεπιτροπής ανθρωπίνων πόρων.

Η υποεπιτροπή θα παρέχει συμβουλές και στήριξη σε όλες τις Επιτροπές Παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων, τις διαχειριστικές αρχές και τους τελικούς δικαιούχους προκειμένου να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την πολιτική της ισότητας των ευκαιριών.

Επίσης αυτή η υποεπιτροπή θα εξετάζει κάθε θέμα σχετικό με την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, θα διαμορφώνει και θα προβαίνει σε συστάσεις για τους κατάλληλους δείκτες σε ότι αφορά την αξιολόγηση των επιπτώσεων όλων των μέτρων σε σχέση με τη διάσταση της ισότητας των φύλων. Η υποεπιτροπή υποστηρίζεται στο έργο της από ειδική υπηρεσία του Υπ. Απασχόλησης και Κοινωνικής προστασίας.

Ένα μέλος της Επιτροπής Παρακολούθησης κάθε ΕΠ είναι επιφορτισμένο με την παρακολούθηση του θέματος της ισότητας.

3. Αξιολογεί τακτικά τις εξελίξεις σε θέματα ανισοτήτων και αναπτυξιακών καθυστερήσεων βάσει των δεικτών που έχουν προσδιοριστεί για το ΚΠΣ καθώς και την πρόοδο στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων του προγράμματος.
4. Εξετάζει τα αποτελέσματα της εφαρμογής του ΚΠΣ, ιδίως την επίτευξη των στόχων των επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς και την ενδιάμεση αξιολόγηση σύμφωνα με το άρθρο 42 του Καν. 1260/1999.
5. Εξετάζει και εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης του περιεχομένου της απόφασης της Επιτροπής σχετικά με τη συμμετοχή των Ταμείων.
6. Προτείνει στη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ οποιαδήποτε τροποποίηση που μπορεί να συντελέσει στην επίτευξη των στόχων του ΚΠΣ ή να βελτιώσει τη διαχείριση της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής διαχείρισης. Κάθε προσαρμογή των παρεμβάσεων γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ. 3 του Καν. 1260/1999.

Στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ παρέχεται γραμματειακή υποστήριξη από τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ.

5.3.2. Επιτροπή Παρακολούθησης Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. συστήνεται εντός τριών μηνών από την απόφαση της Επιτροπής ΕΚ για την έγκριση του Ε.Π. Αυτή η Επιτροπή λειτουργεί στο πλαίσιο της ελληνικής έννομης τάξης.

ΣΥΝΘΕΣΗ

Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. είναι ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας.

Ως μέλη στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. συμμετέχουν:

- Ο εκπρόσωπος της διαχειριστικής αρχής του Ε.Π.
- Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών
- Ο εκπρόσωπος της αρχής πληρωμής
- Ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου του ΚΠΣ (ΥΠΟΙΟ με συμβουλευτική ιδιότητα)
- Εκπρόσωποι αρμοδίων Υπουργείων.
- Εκπρόσωποι κρατικών αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα απασχόλησης, περιβάλλοντος και ισότητας;
- Εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (για τα ΠΕΠ ορίζεται εκπρόσωπος της αντίστοιχης περιφέρειας).
- Εκπρόσωποι των Οικονομικών και Κοινωνικών Εταίρων καθ' υπόδειξη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.
- Αντιπροσωπεία της Επιτροπής ΕΚ με επικεφαλής εκπρόσωπο της αρμόδιας για το ΕΠ Γενικής Διεύθυνσης και ένας εκπρόσωπος της ΕΤΕπ με συμβουλευτική ιδιότητα.
- Εκπρόσωπος αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων (για όποιο Ε.Π. κρίνεται κατάλληλο).

Επίσης κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης μπορούν να προσκληθούν ειδικοί επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα.

Στη σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης διασφαλίζεται, κατά το δυνατόν, η ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

1. Θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό σε συμφωνία με τη διαχειριστική αρχή του ΕΠ.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 15 του Καν.(ΕΚ) 1260/99, επιβεβαιώνει ή προσαρμόζει το συμπλήρωμα προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών και δημοσιονομικών δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν στην παρακολούθηση του. Επίσης εγκρίνει κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση του συμπληρώματος προγραμματισμού.

3. Εξετάζει και εγκρίνει εντός έξι μηνών μετά από την έγκριση του προγράμματος τα κριτήρια επιλογής των χρηματοδοτούμενων πράξεων,
4. Αξιολογεί τακτικά τις εξελίξεις καθώς και την πρόοδο στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων του προγράμματος.
5. Εξετάζει τα αποτελέσματα της εφαρμογής, ιδίως την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για τα διάφορα μέτρα, καθώς και την ενδιάμεση αξιολόγηση που προβλέπεται στο άρθρο 42 του Καν.(ΕΚ)1260/1999.
6. Εξετάζει και εγκρίνει την ετήσια και την τελική έκθεση εκτέλεσης πριν αυτές αποσταλούν στην Επιτροπή ΕΚ.
7. Εξετάζει και εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης του περιεχομένου της απόφασης της Επιτροπής ΕΚ, σχετικά με την συμμετοχή των Ταμείων, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής ΕΚ και της Επιτροπής Παρακολούθησης ΚΠΣ.
8. Προτείνει στη διαχειριστική αρχή οποιαδήποτε τροποποίηση του προγράμματος, που μπορεί να συντελέσει στην επίτευξη των στόχων του Ε.Π. ή να βελτιώσει τη διαχείριση της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής διαχείρισης. Κάθε προσαρμογή του προγράμματος, πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 34, παρ. 3 του Καν.1260/1999.

Στην Επιτροπή Παρακολούθησης παρέχεται γραμματειακή υποστήριξη από τη διαχειριστική αρχή του Ε.Π..

Προκειμένου να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους, οι Επιτροπές Παρακολούθησης του ΚΠΣ και του ΕΠ έχουν δικαίωμα πληροφόρησης για όλες τις παρεμβάσεις του σχετικού Ε.Π. Ειδικότερα κάθε Επιτροπή Παρακολούθησης, κατόπιν αιτήματός της, έχει δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα που αφορούν την επιλογή των έργων/ενεργειών και την εφαρμογή τους, τηρουμένων των εθνικών διατάξεων που αφορούν θέματα εμπιστευτικότητας (π.χ. κρατικές ενισχύσεις).

5.4 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

5.4.1. Αρχή Πληρωμής

Για την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια των χρηματοδοτικών ροών δημιουργείται μία ειδική υπηρεσία πληρωμών στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, σε επίπεδο Κ.Π.Σ. για όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΚΠΣ και όλα τα διαρθρωτικά Ταμεία. Η ίδια υπηρεσία έχει τα ανάλογα καθήκοντα και αρμοδιότητες για το Ταμείο Συνοχής.

Η αρχή πληρωμής σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 32 του Καν.(ΕΚ) 1260/1999 και την εθνική νομοθεσία:

1. Είναι υπεύθυνη για την επεξεργασία και την υποβολή των αιτήσεων πληρωμών στην Ε.Ε. (η υποβολή γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ) ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα και ανά διαρθρωτικό Ταμείο σύμφωνα με το 32 παρ. 3 Καν.(ΕΚ) 1260/1999 καθώς και για την αποδοχή των πιστώσεων της Επιτροπής.
2. Διασφαλίζει την απόδοση της κοινοτικής και εθνικής συμμετοχής στους τελικούς δικαιούχους (στις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων και στους τελικούς αποδέκτες) μέσω του ΠΔΕ το συντομότερο δυνατόν και χωρίς καμία κράτηση.
3. Υποβάλλει τις πιστοποιημένες δηλώσεις στην Επιτροπή ΕΚ (η υποβολή γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ) ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα και ανά διαρθρωτικό Ταμείο σύμφωνα με το 32 παρ. 3 και 4 του Καν.(ΕΚ)1260/1999.

4. Υποβάλλει τις προβλέψεις για μελλοντικές αιτήσεις πληρωμών στην Ε.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.7 του Καν.(ΕΚ)1260/1999.
5. Καθορίζει σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ τους κανόνες λειτουργίας του ΟΠΣ για την επεξεργασία των πληροφοριών που χρησιμοποιεί (ελέγχει, πιστοποιεί, εγκρίνει). Μεριμνά για την ορθή λειτουργία των λογιστικών συστημάτων στο επίπεδο των διαχειριστικών αρχών κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ. Κάθε διαχειριστική αρχή Ε.Π. ορίζει έναν υπεύθυνο, που θα διαχειρίζεται τις πληροφορίες αυτές και θα συνομιλεί με την αρχή πληρωμής. Η αρχή πληρωμής υποστηρίζεται από το «Γραφείο Υποστήριξης» (help desk).
6. Διενεργεί τον εξωτερικό έλεγχο στις διαχειριστικές αρχές και στους τελικούς δικαιούχους που προβλέπεται στην παρ. 4.5.2
7. Προβαίνει σε αναστολή των πληρωμών σε περίπτωση εικαζόμενης παρατυπίας, ενημερώνοντας ταυτόχρονα την αρμόδια διαχειριστική αρχή, το ΟΠΣ τον τελικό δικαιούχο και τον τελικό αποδέκτη.

Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας, και με την επιφύλαξη των ισχυουσών κοινοτικών και εθνικών διατάξεων σχετικά με την ανακοίνωση των παρατυπιών σύμφωνα με την παράγραφο 4.5.3 και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, προβαίνει στη διαγραφή των σχετικών πληρωμών αφού ακούσει τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι αποφάσεις της αρχής πληρωμής, που θα πρέπει να είναι αιτιολογημένες και να συμφωνούν με την αρχή της αναλογικότητας, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διοικητικών ή/και δικαστικών προσφυγών.
8. Είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και το συντονισμό των χρηματοδοτικών ροών και την διαχείριση των λογαριασμών που κατατίθενται οι πιστώσεις των διαρθρωτικών Ταμείων.

5.4.2 Χρηματοδοτικές ροές

1.Ροές χρηματοδοτήσεων

Προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης διαφάνεια των χρηματοδοτικών ροών του ΚΠΣ, με την έννοια ότι η παροχή της εθνικής και της κοινοτικής συνδρομής στον τελικό δικαιούχο θα πρέπει να παρακολουθείται στο πλαίσιο κάθε Ε.Π., η χρηματοδοτική διαδρομή θα είναι η ακόλουθη:

i) Η αρχή πληρωμής είναι ο αποκλειστικός διαχειριστής των συγκεκριμένων λογαριασμών που θα διατηρεί το Υπουργείο Οικονομικών στην Τράπεζα της Ελλάδας: λογαριασμούς για τα Ε.Π. του ΚΠΣ και για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και έναν λογαριασμό για το Ταμείο Συνοχής.

Οι κοινοτικές πιστώσεις κατατίθενται απ' ευθείας από τις υπηρεσίες της Επιτροπής στους λογαριασμούς, ανά διαρθρωτικό Ταμείο και ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα. Οι διαχειριστικές αρχές ενημερώνονται σχετικά.

ii) Με εντολή της αρχής πληρωμής, οι κοινοτικές πιστώσεις εγγράφονται στο τμήμα εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού - Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Στο τμήμα δαπανών εγγράφονται οι προβλέψεις μεταφοράς πιστώσεων (κοινοτικών και δημόσιων εθνικών) προς τους τελικούς δικαιούχους. Σε περίπτωση ιδιωτικής συμμετοχής αυτή εμφανίζεται στα αντίστοιχα υποσυστήματα του ΟΠΣ για το ΚΠΣ, τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και το Ταμείο Συνοχής.

Οι προκαταβολές των κοινοτικών πόρων με την αντίστοιχη εθνική συμμετοχή χρησιμοποιούνται προκειμένου να γίνει η χρηματοδότηση των τελικών δικαιούχων.

Στον κρατικό προϋπολογισμό υπάρχουν στοιχεία με τα οποία καθορίζεται σαφώς η παρέμβαση, ο τελικός δικαιούχος και το ύψος της οικονομικής συνδρομής, όπως:

- Η επωνυμία του τελικού δικαιούχου,
- Ο τίτλος του έργου/ενέργειας
- Ο εγκριθείς από τη διαχειριστική αρχή προϋπολογισμός κατά την ένταξη του έργου/ενέργειας στο επιχειρησιακό πρόγραμμα
- Η ετήσια κατανομή του παραπάνω προϋπολογισμού
- Το επιχειρησιακό πρόγραμμα στο οποίο έχει ενταχθεί το έργο/ενέργεια.

iii) Η αρχή πληρωμής μεριμνά για την απόδοση των ετήσιων πιστώσεων (κοινοτικών και δημόσιων εθνικών) στους τελικούς δικαιούχους. Η απόδοση των πιστώσεων αυτών γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού – Π.Δ.Ε. και τους ρυθμούς υλοποίησης των έργων όπως πιστοποιούνται από τη διαχειριστική αρχή.

Η απόδοση στους τελικούς δικαιούχους γίνεται χωρίς καμία μείωση ή κράτηση ή μεταγενέστερη ειδική επιβάρυνση που επιφέρει μείωση των ποσών αυτών (άρθρο 32 παρ. 1 του Καν. 1260/1999).

2. Ροή χρηματοδοτικών πληροφοριών

i) Η απόφαση έγκρισης χρηματοδότησης κοινοποιείται στον τελικό δικαιούχο.

Ο τελικός δικαιούχος πρέπει να υποβάλει στη διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος τις πραγματοποιηθείσες πληρωμές μέσω ενός *μηνιαίου δελτίου* καθώς και την εξέλιξη του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου μέσω ενός *εξαμηνιαίου δελτίου παρακολούθησης*.

Οι πληροφορίες αυτές μετά την έγκριση και επιβεβαίωσή τους από τη Διαχειριστική Αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος καταχωρούνται στο ΟΠΣ.

Η αρχή πληρωμής κάνει χρήση αυτών των πληροφοριών μέσω του ΟΠΣ και διασταυρώνει τα στοιχεία που βεβαιώνει η διαχειριστική αρχή με τις πληρωμές του ΠΔΕ, έτσι όπως αυτές προκύπτουν από κατάλληλα τραπεζικά στοιχεία.

ii) Η αρχή πληρωμής υποβάλλει τις αιτήσεις στην Επιτροπή αφού:

- ελέγξει την ακρίβεια των παραπάνω πληροφοριών και ιδίως σε ότι αφορά τις πληρωμές που έχουν γίνει από τους τελικούς δικαιούχους
- ελέγξει την ύπαρξη εκκρεμών ζητημάτων που προκύπτουν από τους σχετικούς ελέγχους
- ελέγξει εάν το συμπλήρωμα προγραμματισμού και οι σχετικές ετήσιες εκθέσεις της διαχειριστικής αρχής έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή ΕΚ.

iii) Η αρχή πληρωμής με τη βοήθεια του ΟΠΣ πραγματοποιεί ελέγχους για τις πληρωμές των σχετικών ποσών και για τα παραστατικά των δαπανών που παρέχονται από τη διαχειριστική αρχή προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθότητα των παρεχόμενων πληροφοριών (κυρίως η ακρίβεια των καταχωρούμενων πληροφοριών και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών καθώς και η τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας).

Η αρχή πληρωμής πληροφορείται μέσω του ΟΠΣ τα αναλυτικά δεδομένα των δαπανών που δηλώνονται από τους τελικούς δικαιούχους.

Το ΟΠΣ τροφοδοτείται με στοιχεία που αφορούν τις δαπάνες που πραγματοποιούνται μέσω των λογαριασμών που διατηρούνται σε άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

iv) Εκπονείται μια πρώτη ανεξάρτητη αξιολόγηση των χρηματοδοτικών ροών για την περίοδο 2000-2006 μέχρι το τέλος του 2002 σύμφωνα με τα άρθρα 31 & 32 του Καν.(ΕΚ) 1260/1999).

5.5. ΕΛΕΓΧΟΙ

Σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ.1 του Καν. (ΕΚ) 1260/99, το κράτος μέλος έχει την κύρια ευθύνη για την άσκηση του οικονομικού ελέγχου του ΚΠΣ.

Ενεργεί σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, κατά τρόπον ώστε να διασφαλίσει ότι οι κοινοτικοί πόροι χρησιμοποιούνται σωστά και αποτελεσματικά, βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Σύμφωνα με το άρθρο 34 του ιδίου Κανονισμού, η διαχειριστική αρχή του Ε.Π. είναι η κατά πρώτο λόγο υπεύθυνη αρχή για το σύννομο των συγχρηματοδοτούμενων έργων/ ενεργειών και της εφαρμογής μέτρων εσωτερικού ελέγχου.

Είναι επίσης υπεύθυνη για τις αναλύσεις και τις απαντήσεις, οι οποίες δίδονται σε παρατηρήσεις και σε αιτήσεις λήψεως διορθωτικών μέτρων της Επιτροπής βάσει του άρθρου 38 παρ. 4, εδ.α του Καν.(ΕΚ) 1260/99 ή στις συστάσεις αναπροσαρμογής, οι οποίες διατυπώνονται βάσει του άρθρου 34 παρ. 2 του ιδίου Κανονισμού.

Για την αποτελεσματική άσκηση των ελέγχων η Ελλάδα διαθέτει ένα σύστημα ελέγχου των διαρθρωτικών Ταμείων που οργανώνεται ως ακολούθως :

- Ο έλεγχος που προβλέπεται από το άρθρο 4 του Καν.438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002 ασκείται από τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Περιλαμβάνει τον έλεγχο των έργων στη φυσική, διοικητική, χρηματοοικονομική και λογιστική τους διάσταση, τόσο στον τόπο υλοποίησης τους, όσο και στην έδρα των φορέων που έχουν στην κατοχή τους πρωτότυπους τεχνικούς φακέλους και τα παραστατικά δαπανών.

Η διαδικασία του ελέγχου απαιτεί την τήρηση έγγραφων σχετικά με τις επαληθεύσεις των πράξεων. Σε περίπτωση που ο φυσικός ή διοικητικός έλεγχος δεν είναι διεξοδικός, αλλά δειγματοληπτικός, τα έγγραφα αυτά θα αναφέρουν τις επιλεχθείσες πράξεις και θα περιγράφουν την δειγματοληπτική μέθοδο. Η χρήση της δειγματοληπτικής μεθόδου πρέπει να δικαιολογηθεί βάσει των αριθμών και ειδών πράξεων, το μέγεθος των πράξεων, καθώς και τα παράγοντα κίνδυνου που συσχετίζονται με τις πράξεις ή τους τελικούς δικαιούχους.

Κατά περίπτωση η δειγματοληπτική μέθοδος που θα εφαρμοστεί θα προσδιοριστεί με βάση κατευθύνσεις που θα δοθούν από τη Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ.

- Οι έλεγχοι που ασκούνται από την Αρχή Πληρωμής συνίστανται σε -εξωτερικό διαχειριστικό έλεγχο στις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων και σε ελέγχους στα έργα. Οι έλεγχοι στα έργα γίνονται σε συντονισμό με αυτούς των διαχειριστικών αρχών.

Ο εξωτερικός αυτός διαχειριστικός έλεγχος περιλαμβάνει την ανάλυση και την αξιολόγηση του συστήματος ελέγχων που ασκούνται στο πλαίσιο του άρθρου 4 του Καν.438/01 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002. Υπεισέχεται, όπου είναι απαραίτητο, στις ειλημμένες από τα διαχειριστικά όργανα αποφάσεις, καθώς και στον έλεγχο των τελικών δικαιούχων.

Για τους ελέγχους αυτούς δύνανται να χρησιμοποιηθούν υφιστάμενες εθνικές διοικητικές αρχές.

- Ο έλεγχος προβλεπόμενος από τα άρθρα 10 και 15-16 του Καν.438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002 αφορά το συνολικό συντονισμό των συστημάτων ελέγχου καθώς και εξειδικευμένες επιθεωρήσεις-στόχους. Ασκείται από ειδική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών/ Γενικό Λογιστήριο του Κράτους που διενεργεί ελέγχους επί των διαχειριστικών αρχών, της αρχής πληρωμής και των τελικών δικαιούχων προκειμένου να διασφαλίσει τη χρηστή και αποτελεσματική δημοσιονομική διαχείριση. Επίσης διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους σε έργα/ενέργειες σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Καν.(ΕΚ) 438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν.

2355/2002.

Κατά τη διενέργεια εξειδικευμένων ελέγχων από όλα τα παραπάνω όργανα μπορούν να χρησιμοποιηθούν υπηρεσίες εξωτερικών ελεγκτών ή ιδιωτικών ελεγκτικών εταιρειών.

Η Επιτροπή ΕΚ, στο πλαίσιο της άσκησης της αρμοδιότητάς της ως θεματοφύλακα για την ορθή εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διασφαλίζει την ύπαρξη και την ομαλή λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, ώστε οι κοινοτικοί πόροι να χρησιμοποιούνται με τρόπο ορθό και αποτελεσματικό. Προς τούτο, και με την επιφύλαξη των ελέγχων από πλευράς των εθνικών ελεγκτικών αρχών, υπάλληλοι ή το λοιπό προσωπικό της Επιτροπής ΕΚ μπορούν να διεξάγουν επιτόπιους ελέγχους, και ιδίως δειγματοληπτικούς, για όλες τις πράξεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από τα ταμεία, καθώς και των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, με προειδοποίηση τουλάχιστον μίας εργάσιμης ημέρας. Η Επιτροπή ΕΚ ενημερώνει σχετικά τη διαχειριστική αρχή κατά τρόπον ώστε να έχει κάθε δυνατή βοήθεια. Υπάλληλοι ή εκπρόσωποι του κράτους μέλους μπορούν να συμμετέχουν στους ελέγχους αυτούς.

Η Επιτροπή ΕΚ μπορεί να ζητήσει από το κράτος μέλος να πραγματοποιήσει επιτόπιο έλεγχο για να βεβαιωθεί για την κανονικότητα ή/ και το σύννομο μίας ή περισσότερων πράξεων. Υπάλληλοι ή το λοιπό προσωπικό της Επιτροπής ΕΚ μπορούν να συμμετέχουν στους ελέγχους αυτούς.

5.5.1. Ο έλεγχος που ασκείται από τις Διαχειριστικές Αρχές

Προληπτικοί έλεγχοι

Η διαχειριστική αρχή του Ε.Π. ελέγχει κατά κανόνα πριν από την έναρξη έργου/ ενέργειας και οπωσδήποτε πριν από την προώθηση συγκεκριμένων σταδίων εξέλιξης των έργων/ ενεργειών (συμπεριλαμβανομένων των έργων/ ενεργειών που βρίσκονται στο στάδιο πραγματοποίησης ή εκτέλεσης κατά την παρουσίαση της αίτησης βλ. παρ.5.2.3. σημ. Β4) όλα τα στάδια προετοιμασίας για την εφαρμογή του έργου/ ενέργειας.

Ιδιαίτερα, διασφαλίζει ότι:

- α) Ο τελικός δικαιούχος έχει λάβει όλα τα μέτρα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην επιλογή αναδόχων ικανών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του έργου,
- β) έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα τα οποία εξασφαλίζουν την τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας.

Η διαχειριστική αρχή του Ε.Π. ασκεί επίσης έλεγχο των μηνιαίων δελτίων δήλωσης δαπανών που καταχωρούνται στο ΟΠΣ. Ο έλεγχος αυτός γίνεται σύμφωνα με τυποποιημένες λίστες ελέγχου.

Έλεγχος κατά το άρθρο 4 του Καν.438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002-

Ο έλεγχος των υπό εκτέλεση έργων διασφαλίζεται διαρκώς με ελέγχους που πραγματοποιούνται μέσω του ΟΠΣ.

Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης των έργων από τη διαχειριστική αρχή γίνεται έλεγχος (control) των έργων όσον αφορά την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου και των εκροών τους, με εξέταση των εξαμηνιαίων δελτίων προόδου και όπου απαιτείται με επιτόπιες επιθεωρήσεις. Ο έλεγχος αυτός αποτυπώνεται σε συνοπτικές εκθέσεις προόδου του έργου. Μετά τη δήλωση ολοκλήρωσης του έργου η διαχειριστική αρχή υπογράφει μια δήλωση τήρησης των υποχρεώσεων του τελικού δικαιούχου και ελέγχει το φυσικό αντικείμενο που υλοποιήθηκε και το λειτουργικό αποτέλεσμα του έργου, λαμβάνοντας υπόψη το εγκεκριμένο τεχνικό δελτίο και όλα τα στοιχεία παρακολούθησης (τα καταχωρημένα στο ΟΠΣ δεδομένα, τις επιτόπιες επιθεωρήσεις και τις συνοπτικές εκθέσεις προόδου), καθώς και για τα δημόσια έργα τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα του ΕΣΠΕΛ. Η δήλωση αυτή συνοδεύει το φάκελο ολοκλήρωσης (κλεισίματος) του έργου και καταχωρείται στο ΟΠΣ.

Επιτόπιος έλεγχος θα διενεργείται από την αρμόδια μονάδα ελέγχου της διαχειριστικής αρχής κατά κανόνα σε κάθε τελικό δικαιούχο του Προγράμματος και σε επαρκές δείγμα έργων και δαπανών.

Ο επιτόπιος έλεγχος περιλαμβάνει:

- Τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας των πράξεων και των διαδικασιών.
- Τον έλεγχο της αξιοπιστίας των πληροφοριών που δηλώνονται από τον τελικό δικαιούχο.
- Τον έλεγχο της τήρησης των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο τελικός δικαιούχος στα πλαίσια του έργου.
- Τον έλεγχο της τήρησης των κανόνων δημοσιότητας.

Κάθε επιτόπιος έλεγχος γίνεται αντικείμενο μιας τυποποιημένης έκθεσης ελέγχου που καταχωρείται στο ΟΠΣ.

Όσον αφορά τα δημόσια έργα ο έλεγχος που ασκείται από τον ΕΣΠΕΛ μπορεί να αντικαταστήσει τον επιτόπιο έλεγχο του φυσικού αντικειμένου κατά την διάρκεια υλοποίησης του έργου.

Η διαχειριστική αρχή ενημερώνει την Επιτροπή ΕΚ για τα συμπεράσματα των ελέγχων καθώς και για τις διοικητικές ή δικαστικές πράξεις που χρειάστηκε να πραγματοποιηθούν εξαιτίας τους.

5.5.2. Ο έλεγχος στο δεύτερο επίπεδο

Ο χρηματοοικονομικός έλεγχος ασκείται από την αρχή πληρωμής. Εκτός από τον προκαταρκτικό έλεγχο κάθε αίτησης πληρωμής (άρθρο 9 του Καν. 438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002), η αρχή πληρωμής πραγματοποιεί δειγματοληπτικούς ελέγχους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

Η αρχή πληρωμής είναι επιφορτισμένη με την παροχή των απαραίτητων στοιχείων στο Υπουργείο Οικονομικών για την υποβολή της δήλωσης που προβλέπεται στο άρθρο 38 παρ. 1, σημ. στ. του Καν. (ΕΚ)1260/99.

Τα αποτελέσματα των ελέγχων της αρχής πληρωμής καταχωρούνται στο ΟΠΣ και γνωστοποιούνται στη διαχειριστική αρχή, στην Επιτροπή Παρακολούθησης, στον τελικό δικαιούχο και στην Επιτροπή.

Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων υπεράσπισης του ενδιαφερόμενου μέρους και αφού ζητήσει τη γνώμη της διαχειριστικής αρχής, η αρχή πληρωμής με δική της πρωτοβουλία, ή μετά από πρόταση άλλων εμπλεκόμενων αρχών (Διαχειριστική αρχή, Επιτροπή Παρακολούθησης, ΣΔΟΕ) δύναται να προχωρήσει στην αναστολή της χρηματοδότησης και ενδεχομένως στην ακύρωση της χρηματοδότησης. Η Αρχή πληρωμής αναλαμβάνει επίσης τις ευθύνες που καθορίζονται από το άρθρο 8 του Καν. 438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002.

5.5.3. Ο έλεγχος κατά το άρθρο 10 του Καν.438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002 και η έκδοση της δήλωσης σύμφωνα με τα άρθρα 15-16 του ιδίου κανονισμού

Αυτός ο έλεγχος περιλαμβάνει:

- Την πραγματοποίηση ελέγχων επί των συστημάτων ελέγχων, ελέγχων της νομιμότητας και κανονικότητας για όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στα πλαίσια του ΚΠΣ καθώς και των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
- Την πραγματοποίηση δειγματοληπτικών ελέγχων κάθε επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Καν.(ΕΚ) 438/2001 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002.

- Την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν από τις διαχειριστικές αρχές και την αρχή πληρωμής.
- Την αξιολόγηση των ενεργειών και των μέτρων που υιοθετήθηκαν προκειμένου να συμμορφωθούν οι εμπλεκόμενες αρχές με τα συμπεράσματα των ελέγχων.
- Την παρακολούθηση των διοικητικών και δικαστικών διώξεων σε περιπτώσεις παρατυπίας και την εντολή στην αρχή πληρωμής για την ανάκτηση των ποσών που έχουν εισπραχθεί αχρεωστήτως.
- Την ανακοίνωση, στην Επιτροπή, των πληροφοριών που προβλέπονται στο άρθρο 38 παρ.1 σημ. ε του Καν. (ΕΚ)1260/99.
- Την υποβολή της δήλωσης που προβλέπεται στο άρθρο 38 παρ. 1, σημ. στ. του Καν.(ΕΚ) 1260/99 και στα άρθρα 15-16 του Καν. (ΕΚ) 438/2001_όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2355/2002.

5.6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 40 παρ. 5 του Καν.(ΕΚ) 1260/99, ο τρόπος αξιολόγησης διευκρινίζεται στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και στις παρεμβάσεις. Τα άρθρα 41-44 του Κανονισμού καθορίζουν τις ευθύνες του κάθε μέρους, ενώ η παράγραφος 2 του άρθρου 8 τοποθετεί την αξιολόγηση στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης και της συμπληρωματικότητας. Θα πρέπει επομένως οι εθνικές αρχές και η Επιτροπή ΕΚ να συμφωνήσουν σε θέματα δομών, διαδικασιών, μεθόδων και χρονοδιαγράμματος που θα χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή των διατάξεων σε θέματα αξιολόγησης του ΚΠΣ, των προγραμμάτων, των μεγάλων έργων και των συμπληρωμάτων προγραμματισμού καθώς και της ποσοτικοποίησης των στόχων.

Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους και ιδίως οι διαχειριστικές αρχές και η Επιτροπή εξοπλίζονται με τα κατάλληλα μέσα και συγκεντρώνουν τα απαραίτητα στοιχεία για την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της αξιολόγησης. Σ' αυτό το πλαίσιο, η ποιότητα της ποσοτικοποίησης των στόχων και η συστηματική και έγκαιρη συγκέντρωση των δεδομένων των σχετικών με τους δείκτες έχουν ιδιαίτερη σημασία.

5.6.1. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (άρθρα 41 και 26 του Καν. (ΕΚ) 1260/1999)

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex ante) των σχεδίων, προγραμμάτων και συμπληρωμάτων προγραμματισμού.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex ante) αποτελεί ευθύνη των αρμοδίων αρχών για την προετοιμασία των σχεδίων, των παρεμβάσεων και των συμπληρωμάτων προγραμματισμού. Διεξάγεται στο επίπεδο του σχεδίου και των προγραμμάτων συμπεριλαμβανομένου του συμπληρώματος προγραμματισμού. Αφορά :

- την ανάλυση των αποτελεσμάτων των προηγούμενων αξιολογήσεων
- την ανάλυση των ισχυρών σημείων, των αδύνατων σημείων και του δυναμικού των περιφερειών ή/και των τομέων
- την εκτίμηση του λόγου ύπαρξης και της συνοχής της προτεινόμενης στρατηγικής
- την ποσοτικοποίηση των προτεραιοτήτων και των στόχων
- την ανάλυση των αναμενόμενων επιπτώσεων και την αιτιολόγηση της πολιτικής
- την ποιότητα των μηχανισμών εφαρμογής

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στην αξιολόγηση των ανθρώπινων πόρων και στη συνοχή με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση και τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση, την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της προώθησης ίσων ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Σε εφαρμογή του άρθρου 15 παρ. 3 του Καν.(ΕΚ) 1260/99, η Επιτροπή εκτιμά τα σχέδια σε συνάρτηση με τους στόχους του κανονισμού, με τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 41.

Η αξιολόγηση των έργων

Οι αιτήσεις συνδρομής από το ΕΤΠΑ σχετικά με τα μεγάλα έργα που αναφέρονται στο άρθρο 25 του Καν.(ΕΚ)1260/99 (δηλαδή αυτά που το συνολικό κόστος τους υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ), πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 26 παρ.1 του ως άνω αναφερόμενου κανονισμού. Υπογραμμίζεται ιδιαίτερα η ανάγκη πραγματοποίησης αναλύσεων κόστους-οφέλους που να καλύπτουν την χρηματοοικονομική ανάλυση, την κοινωνικοοικονομική ανάλυση καθώς και την ανάλυση κινδύνων και βιωσιμότητας του έργου. Αξιολογείται επίσης η επίπτωση στην απασχόληση και η περιβαλλοντική επίπτωση όπως ορίζεται στο σημείο ζ της παραγράφου 1 του άρθρου 26.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 26, η Επιτροπή ΕΚ – πριν την επιβεβαίωση ή την τροποποίηση του ποσοστού συμμετοχής – εκτιμά το έργο συμβουλευόμενη, αν κριθεί αναγκαίο, την ΕΤΕπ.

Τα άλλα έργα, με κόστος μικρότερο των 50 εκατομμυρίων ευρώ, αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης αξιολόγησης εκ μέρους των αρμοδίων αρχών του κράτους μέλους βάσει διαφανών κριτηρίων και διαδικασιών.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στα έργα υποδομής, απαιτείται εξέτασή τους ως προς την παραγωγή (ή μη) σημαντικών εσόδων, σύμφωνα με το Άρθρο 29(4) του Κανονισμού (ΕΕ) 1260/99. Σε σχετική Εγκύκλιο της Διαχειριστικής Αρχής του ΚΠΣ, καθορίζονται λεπτομερώς οι βασικές διαδικασίες, που πρέπει να εφαρμόζονται για την τεκμηρίωση του ποσοστού της Κοινοτικής (ΕΕ) συμμετοχής.

5.6.2. Η ενδιάμεση αξιολόγηση

Η ενδιάμεση αξιολόγηση πραγματοποιείται στο επίπεδο του ΚΠΣ και των επιμέρους επιχειρησιακών προγραμμάτων που υλοποιούνται στα πλαίσια αυτού. Έχει ουσιαστικά ως στόχο να τροφοδοτήσει το ΚΠΣ και τα προγράμματα στο μέσο της περιόδου υλοποίησής τους, με τις ενδεχόμενες απαραίτητες προσαρμογές και να προσφέρει στοιχεία για την εκτίμηση της απόδοσης των παρεμβάσεων.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση διεξάγεται υπό την ευθύνη της διαχειριστικής αρχής του Ε.Π., σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ και την Επιτροπή ΕΚ στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης.

Στοχεύει, βάσει των πρώτων αποτελεσμάτων, στην εξέταση της ορθότητας και των προοπτικών υλοποίησης των στόχων. Αξιολογεί επίσης τη χρήση των πιστώσεων καθώς και την εξέλιξη της παρακολούθησης και της υλοποίησης. Η ενδιάμεση αξιολόγηση περιλαμβάνει μια κριτική ανάλυση με βάση τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν στα πλαίσια της παρακολούθησης και άλλων πηγών που χρησιμοποιήθηκαν. Αποφαίνεται επίσης για την ορθότητα και την αιτιολόγηση των ενδεχομένων προσαρμογών σε σχέση με τους αρχικά ποσοτικοποιημένους στόχους.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση πραγματοποιείται από ανεξάρτητο αξιολογητή και υποβάλλεται στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ/Ε.Π. πριν διαβιβαστεί στην Επιτροπή ΕΚ, το αργότερο την 31/12/2003. Οι ανεξάρτητοι αξιολογητές οφείλουν να σεβαστούν, κατά την επεξεργασία, το απόρρητο των δεδομένων παρακολούθησης στα οποία έχουν πρόσβαση. Η δημοσίευση των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης αξιολόγησης απαιτεί την προηγούμενη συμφωνία της Επιτροπής Παρακολούθησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 42 παρ. 3 του Καν.(ΕΚ) 1260/99, η Επιτροπή εξετάζει την ορθότητα και την ποιότητα της αξιολόγησης βάσει των κριτηρίων που έχουν εκ των προτέρων συμφωνηθεί με το κράτος μέλος σε εταιρική βάση, ενόψει της αναθεώρησης των παρεμβάσεων και της χορήγησης του αποθεματικού επίδοσης.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση επικαιροποιείται υπό τη μορφή ενός πρώτου απολογισμού το αργότερο την 31η Δεκεμβρίου 2005. Έγκειται στο κράτος μέλος να αποφασίσει εάν για δικούς του λόγους και ανάγκες, θα προβεί σε αξιολογήσεις πέραν των δύο υποχρεωτικών βάσει του κανονισμού, που αναφέρθηκαν προηγουμένως (ενδιάμεση και πρώτου απολογισμού) .

Για την τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τον κανονισμό, την εξασφάλιση αποτελεσματικών και χρήσιμων αξιολογήσεων και την ανάδραση αυτών με τις παρεμβάσεις, είναι σκόπιμη η λειτουργία μιας εθνικής επιτροπής αξιολόγησης καθώς και ο ορισμός ενός υπευθύνου για την αξιολόγηση στα πλαίσια της διαχειριστικής αρχής κάθε Ε.Π.

Στο πλαίσιο της διαχειριστικής αρχής του ΚΠΣ, μια διοικητική δομή αρμόδια για την αξιολόγηση είναι αναγκαία για το συντονισμό και τη συνολική οργάνωση της αξιολόγησης, τη μέριμνα για την ποιότητα και την ορθότητα των δεδομένων, τη σύνθεση των αποτελεσμάτων σε εθνικό επίπεδο προς ένταξη σε ετήσιες ή ad hoc εκθέσεις καθώς και την εκτίμηση της ανάδρασης της αξιολόγησης.

Θα αποτελέσει επίσης τον συνομιλητή μεταξύ εθνικών και κοινοτικών αρχών στα θέματα της αξιολόγησης.

5.6.3. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση **(άρθρο 43 του Καν (ΕΚ) 1260/99)**

Η εκ των υστέρων (ex post) αξιολόγηση αφορά τις παρεμβάσεις και υπάγεται στην ευθύνη της Επιτροπής ΕΚ σε συνεργασία με το κράτος μέλος και τη διαχειριστική αρχή. Έχει ως στόχο την ανάλυση σχετικά με τη χρήση των πόρων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των παρεμβάσεων και των επιπτώσεων τους καθώς και τη χρησιμότητα και διάρκεια αυτών.

Διεξάγεται βάσει μεθοδολογικών προτάσεων της Επιτροπής, σε συνεννόηση με τα κράτη μέλη, κατά τρόπο συντονισμένο και ομοιογενή, για την άντληση διδαγμάτων τόσο σχετικά με τις παρεμβάσεις όσο και με την πολιτική της οικονομικής και κοινωνικής Συνοχής στο σύνολο της. Διεξάγεται από ανεξάρτητους αξιολογητές και πρέπει να ολοκληρωθεί το αργότερο τρία χρόνια μετά το πέρας της προγραμματικής περιόδου.

5.7 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

5.7.1. Το αποθεματικό επίδοσης

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 5 του Καν.(ΕΚ) 1260/99, 4% των πιστώσεων που προβλέπονται σε κάθε ενδεικτική εθνική κατανομή, κατανέμονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 44 του ιδίου Κανονισμού. Στο σχέδιο χρηματοδότησης, το ποσό των 945 εκ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές προορίζεται για κατανομή σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή.

Η εκτίμηση της επίδοσης για το σύνολο των προγραμμάτων – περιφερειακών και τομεακών – αποτελεί μέρος κοινής διαδικασίας, η οποία θα πραγματοποιηθεί από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους σε στενή συνεννόηση με την Επιτροπή και το αργότερο μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2003.

Η επίδοση των προγραμμάτων εκτιμάται βάσει περιορισμένου αριθμού δεικτών που αντανakλούν την αποτελεσματικότητα, τη διαχείριση και τη χρηματοοικονομική εκτέλεση, για τους οποίους γίνεται ενδιάμεση μέτρηση των αποτελεσμάτων σε σχέση με τους αρχικά τεθέντες ειδικούς στόχους. Τα κριτήρια διαχείρισης και χρηματοοικονομικής εκτέλεσης είναι κοινά για το σύνολο των προγραμμάτων, ενώ τα κριτήρια αποτελεσματικότητας διαφοροποιούνται στο κάθε πρόγραμμα.

Ως προς τη διαχείριση, τίθενται τέσσερα κριτήρια:

- ποιότητα του συστήματος παρακολούθησης
- ποιότητα του χρηματοοικονομικού ελέγχου

- ποιότητα των συστημάτων επιλογής έργων/ ενεργειών
- ποιότητα του συστήματος αξιολόγησης

Ως προς τα κριτήρια χρηματοοικονομικής εκτέλεσης, το κριτήριο απορρόφησης των πόρων όπως ορίζεται στα έγγραφα της Επιτροπής, είναι γενικής εφαρμογής, ενώ το κριτήριο προσέλκυσης περαιτέρω πόρων έχει εφαρμογή μόνο στα προγράμματα που στο χρηματοοικονομικό σχέδιό τους προβλέπουν συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων ύψους μεγαλύτερου του 10% του συνολικού κόστους του προγράμματος.

Ως προς τα κριτήρια αποτελεσματικότητας καθορίζεται μια ομάδα δεικτών σε κάθε πρόγραμμα, που ποσοτικοποιείται στα πλαίσια του συμπληρώματος προγραμματισμού. Τα κριτήρια θα αφορούν κυρίως την υλοποίηση φυσικού αντικείμενου και εάν είναι δυνατό, το επίπεδο των πρώτων σημαντικών και μετρήσιμων το 2003 αποτελεσμάτων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44, αυτοί οι δείκτες θα καθοριστούν σε στενή συνεννόηση με την Επιτροπή ΕΚ.

Η πρόοδος σε σχέση με τους ποσοτικοποιημένους στόχους θα αναλύεται κάθε έτος κατά την ετήσια συνάντηση της Επιτροπής με τη διαχειριστική αρχή. Κάθε τροποποίηση των ποσοτικοποιημένων στόχων πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη και να συναποφασίζεται με την Επιτροπή ΕΚ. Η ενδιάμεση αξιολόγηση θα συμβάλει στον εντοπισμό των πλέον αποτελεσματικών προγραμμάτων.

Η Επιτροπή ΕΚ θα πάρει την τελική απόφαση κατανομής των πιστώσεων του αποθεματικού πριν από την 31^η Μαρτίου 2004, ύστερα από πρόταση και σε στενή συνεννόηση με τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

5.7.2. Αποθεματικό Προγραμματισμού

Πέραν του 4% που αφορά το αποθεματικό επίδοσης, στα πλαίσια του ΚΠΣ προβλέπεται και ένα αποθεματικό προγραμματισμού για την περίοδο 2000-2006.

Η χρήση του αποθεματικού προγραμματισμού αποτελεί το μέσο για τη διασφάλιση της απαιτούμενης ευελιξίας κατά την εφαρμογή του ΚΠΣ και στοχεύει ιδίως στην αύξηση της ικανότητας ανταπόκρισης σε απρόβλεπτες εξελίξεις (είτε λόγω της μακράς περιόδου προγραμματισμού είτε και λόγω της αλλαγής των συνθηκών) που πιθανόν να προκύψουν κατά τη νέα προγραμματική περίοδο. Τέτοιες εξελίξεις είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε αναγκαίες προσαρμογές των προγραμμάτων ή ακόμα και σε δημιουργία νέων επιχειρησιακών προγραμμάτων. Το αποθεματικό προγραμματισμού χρησιμοποιείται παράλληλα και κατά συνεκτικό τρόπο με το αποθεματικό επίδοσης.

Η κατανομή αυτού του αποθεματικού γίνεται σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και λαμβάνει υπόψη μεταξύ των άλλων τις ακόλουθες οριζόντιες πολιτικές:

- την ενδυνάμωση της προσπάθειας προς όφελος των ανθρωπίνων πόρων ιδίως από δράσεις άμεσα συνδεδεμένες με την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.
- σε περιφερειακό επίπεδο, την ενίσχυση εκείνων των περιφερειών που θα έχουν επιτύχει την περισσότερο αποδοτική εφαρμογή του προγράμματός τους και ειδικότερα σε ότι αφορά καινοτόμες δράσεις.

5.8 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Περιγραφή των σχετικών με τη δημοσιότητα και πληροφόρηση διατάξεων

Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας που αφορούν τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών Ταμείων στοχεύουν στην αύξηση του κύρους και της διαφάνειας της δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του κράτους μέλους και στην παροχή ομοιογενούς εικόνας των εν λόγω παρεμβάσεων. Τα μέτρα

πληροφόρησης και δημοσιότητας που παρατίθενται ακολούθως αναφέρονται στο ΚΠΣ και στα επιχειρησιακά προγράμματα, όπως ορίζονται από τον Καν.(ΕΚ) 1260/99. Οι όροι της υλοποίησης, το περιεχόμενο και η στρατηγική των ενεργειών της πληροφόρησης και της δημοσιότητας, οι εργασίες των Επιτροπών Παρακολούθησης, η υλοποίηση της εταιρικής σχέσης και της ανταλλαγής εμπειριών καθώς και οι προβλεπόμενοι όροι για την εφαρμογή εργαλείων πληροφόρησης και δημοσιότητας, ορίζονται από τον Καν.(ΕΚ) 1159/2000 "σχετικά με τις δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας που πρέπει να διεξαχθούν από τα κράτη μέλη, όσον αφορά τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών Ταμείων".

Η δημοσιότητα είναι ευθύνη της διαχειριστικής αρχής που είναι επιφορτισμένη με την υλοποίηση των παρεμβάσεων. Πραγματοποιείται σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ και την Επιτροπή ΕΚ, η οποία ενημερώνεται για τα μέτρα που λαμβάνονται για την επίτευξη αυτών των στόχων. Οι αρμόδιες εθνικές και περιφερειακές αρχές, λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα διοικητικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα σχετικά με τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών Ταμείων και να συνεργαστούν με την Επιτροπή ΕΚ.

Η υλοποίηση των δράσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας των παρεμβάσεων των διαρθρωτικών Ταμείων αναστέλλονται δύο μήνες πριν από τη διεξαγωγή των ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών, νομαρχιακών και δημοτικών εκλογών. Η δίμηνη αναστολή καλύπτει δράσεις δημοσιότητας που προβάλλουν και διαφημίζουν μαζικά τα προγράμματα στην κοινή γνώμη καθώς και δράσεις μη μόνιμου ή μη επαναλαμβανόμενου χαρακτήρα.

Στόχοι των δράσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας

Οι δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας εξυπηρετούν αποκλειστικά τους στόχους που προβλέπονται στον Καν.(ΕΚ)1159/2000 και έχουν ως σκοπό **την πληροφόρηση**:

- Των δυνητικών και τελικών δικαιούχων, καθώς και των περιφερειακών, τοπικών και άλλων αρμοδίων δημοσίων αρχών, των επαγγελματικών οργανώσεων και οικονομικών κύκλων, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ιδίως των οργανώσεων προώθησης της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και των οργανώσεων που δρουν για τη βελτίωση και την προστασία του περιβάλλοντος), και των παραγόντων ή φορέων έργων, για την εξασφάλιση της διαφάνειας σχετικά με τις δυνατότητες που παρέχει η κοινή παρέμβαση της Ε.Ε και του κράτους μέλους.

Η διαχειριστική αρχή μεριμνά για τη δημιουργία κατάλληλου συστήματος διάδοσης των πληροφοριών, οι οποίες έχουν ως σκοπό τη διασφάλιση της διαφάνειας απέναντι στους διαφόρους εταίρους και δυνητικούς δικαιούχους και ιδίως τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αυτές οι πληροφορίες παρέχονται από το κατάλληλο κάθε φορά επίπεδο (διαχειριστική αρχή, τελικός δικαιούχος) και περιλαμβάνουν σαφείς ενδείξεις των προτεινόμενων διοικητικών διαδικασιών, μια περιγραφή των μηχανισμών διαχείρισης των φακέλων, πληροφορίες σχετικές με τα κριτήρια επιλογής των έργων/ ενεργειών και με τους μηχανισμούς αξιολόγησης, καθώς και τους υπευθύνους σε εθνικό, περιφερειακό, ή τοπικό επίπεδο οι οποίοι θα μπορούσαν να εξηγήσουν τη λειτουργία των παρεμβάσεων και τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

- **Της κοινής γνώμης** σχετικά με το ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη.

Η διαχειριστική αρχή πληροφορεί τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (συμπεριλαμβανομένων των διευθύνσεων του διαδικτύου, δίσκων κατά προτίμηση) με τον πλέον ενδεδειγμένο τρόπο σχετικά με τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις, που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε αυτές τις πληροφορίες πρέπει να διακρίνεται με σαφήνεια η συμμετοχή της Ε.Ε. (κυρίως με την αναφορά στο ύψος της κοινοτικής συνδρομής και το ποσοστό συμμετοχής στις προβαλλόμενες δράσεις). Τα μηνύματα πρέπει να είναι ενδεικτικά της αποστολής του κάθε Ταμείου. Η προβολή των παρεμβάσεων που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή, και οι σημαντικές φάσεις της υλοποίησής τους αποτελούν αντικείμενο

ενεργειών ευαισθητοποίησης μέσω των εθνικών ή περιφερειακών μέσων μαζικής ενημέρωσης κατά περίπτωση. Οι καταχωρήσεις υπό την μορφή δελτίου τύπου, ή διαφημιστικής ανακοίνωσης θα πρέπει να αναφέρουν σε απλή και κατανοητή γλώσσα για το ευρύ κοινό τη συμμετοχή της Ε.Ε. Πρέπει να διασφαλιστεί μια καλή συνεργασία με το γραφείο της αντιπροσωπείας της Επιτροπής ΕΚ στην Ελλάδα.

Υλοποίηση των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας

Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας παρουσιάζονται με τη μορφή ενός σχεδίου δράσεων που αφορά την επικοινωνία τόσο στο επίπεδο του ΚΠΣ όσο και στο επίπεδο κάθε επιχειρησιακού προγράμματος.

Τα σχέδια δράσης κάθε επιχειρησιακού προγράμματος παρουσιάζονται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ)1159/2000.

Για την εξασφάλιση της ομοιογένειας, συνοχής και συνέργειας μεταξύ των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης του ΚΠΣ και των επιχειρησιακών προγραμμάτων, η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ παρέχει ενιαίες αρχές και πλαίσια προς τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων και φροντίζει για τη συνολική παρακολούθηση, εποπτεία και συντονισμό.

Τα ποσά που προβλέπονται για την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα, περιλαμβάνονται στη χρηματοδότηση του ΚΠΣ και των ΕΠ στα πλαίσια της τεχνικής βοήθειας (απαραίτητα ποσά για την επεξεργασία την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των παρεμβάσεων που προβλέπονται από το άρθρο 17 παρ.2 ε), στο άρθρο 18 παρ.2β), στο άρθρο 19 παρ.3β του Καν. (ΕΚ) 1260/1999).

Κάθε διαχειριστική αρχή ορίζει τον/τους υπεύθυνο/ους για τα θέματα πληροφόρησης και δημοσιότητας και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή ΕΚ. Στα πλαίσια της ετήσιας συνάντησης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 34 παρ. 2 του Καν.(ΕΚ)1260/1999, η διαχειριστική αρχή πληροφορεί την Επιτροπή ΕΚ για την πρόοδο των θεμάτων πληροφόρησης και δημοσιότητας που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις. Προκειμένου να διασφαλισθεί η δημοσιότητα των έργων που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά Ταμεία, η αρμόδια διαχειριστική αρχή έχει την ευθύνη της τήρησης των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας που προβλέπονται από το παρόν ΚΠΣ, καθώς και στον Καν. (ΕΚ) 1159/2000.

Επιτροπές Παρακολούθησης

Οι Επιτροπές Παρακολούθησης διασφαλίζουν επαρκή πληροφόρηση για τις εργασίες τους. Προς τούτο και με ευθύνη του προέδρου τους πληροφορούν, στο μέτρο του δυνατού, τα μέσα ενημέρωσης για το βαθμό προόδου των παρεμβάσεων των οποίων έχουν την ευθύνη.

Σε σημαντικές εκδηλώσεις που συνδέονται με τις συνεδριάσεις των Επιτροπών Παρακολούθησης, τις συναντήσεις υψηλού επιπέδου ή διάφορα εγκαίνια, ενημερώνεται η Επιτροπή ΕΚ και η αντιπροσωπεία της στην Ελλάδα.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει την ετήσια έκθεση εκτέλεσης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 37 του Καν.(ΕΚ)1260/1999, στην οποία περιλαμβάνεται ένα κεφάλαιο σχετικό με τα μέτρα δημοσιότητας και πληροφόρησης, σύμφωνα με το άρθρο 35 του ίδιου Κανονισμού. Η διαχειριστική αρχή υποβάλλει στην Επιτροπή Παρακολούθησης τις απαιτούμενες πληροφορίες επί της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των ενεργειών που έχουν γίνει με σκοπό την πληροφόρηση και την δημοσιότητα καθώς επίσης και κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία όπως φωτογραφικό υλικό.

Οι Ελληνικές Αρχές διαβιβάζουν στην Επιτροπή ΕΚ, με την ετήσια έκθεση που προβλέπεται από το άρθρο 45 του Καν.(ΕΚ) 1260/1999, όλα τα πληροφοριακά στοιχεία τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη σύμφωνα με το άρθρο 46 του εν λόγω Κανονισμού. Αυτές οι πληροφορίες πρέπει να είναι επαρκείς ώστε βάσει αυτών να κρίνεται η τήρηση των διατάξεων του παρόντος ΚΠΣ καθώς και του Καν.(ΕΚ)1159/2000.

Οι διαχειριστικές αρχές μπορούν σε κάθε περίπτωση, να λάβουν πρόσθετα μέτρα, ιδιαίτερα δε

πρωτοβουλίες οι οποίες θα συνεισφέρουν στην καλή υλοποίηση της ακολουθούμενης πολιτικής στο πλαίσιο των διαρθρωτικών Ταμείων. Πληροφορούν την Επιτροπή περί των ειλημμένων πρωτοβουλιών ώστε να μπορέσει η Επιτροπή να συνεισφέρει με τον προσήκοντα τρόπο στην υλοποίησή τους. Στο πνεύμα της εταιρικής σχέσης και της εξυπηρέτησης του κοινού συμφέροντος, η Επιτροπή ΕΚ θέτει στη διάθεση των καθ' ύλην αρμοδίων αρχών την πείρα και τον εξοπλισμό της. Υποστηρίζει την ανταλλαγή εμπειριών, οι οποίες αποκτήθηκαν στο πλαίσιο της υλοποίησης του άρθρου 46 του Καν.(ΕΚ) 1260/1999 και εμψυχώνει άτυπα δίκτυα των υπευθύνων της πληροφόρησης.

5.9 Ταμείο Συνοχής

Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών είναι αρμόδιο για την υποβολή στην Επιτροπή ΕΚ των προτάσεων για χρηματοδότηση έργων από το Ταμείο Συνοχής και είναι κύριος συνομιλητής της, ιδιαίτερος όσον αφορά τον προγραμματισμό του προϋπολογισμού.

Στο επίπεδο του Προγραμματισμού των έργων και της Στρατηγικής του Ταμείου Συνοχής αρμόδιοι είναι τα Υπουργεία που έχουν την ευθύνη χάραξης της Εθνικής Στρατηγικής για το Περιβάλλον και τις Μεταφορές δηλαδή αντίστοιχα το ΥΠΕΧΩΔΕ και το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ, τα οποία καταρτίζουν τη σχετική Στρατηγική και τον Προγραμματισμό των έργων σε συνεργασία και με τη σύμφωνη γνώμη του ΥΠΟΙΟ.

Οι προτάσεις των έργων από τους τελικούς δικαιούχους (υπηρεσίες αρμόδιες για την υλοποίηση) υποβάλλονται κατ' αρχήν στις αντίστοιχες διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων: Κατά περίπτωση πρόκειται για τις διαχειριστικές αρχές των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων (αποκεντρωμένα έργα) ή τις διαχειριστικές αρχές του ΕΠ. «Περιβάλλον» και τις διαχειριστικές αρχές των Ε.Π. στον άξονα προτεραιότητας «Μεταφορές» του ΚΠΣ (ΥΠΕΧΩΔΕ και ΥπΜΕ). Αυτές οι διαχειριστικές αρχές είναι υπεύθυνες για την τεχνική αξιολόγηση των προτάσεων έργων. Μετά από αυτή την αξιολόγηση οι προτάσεις διαβιβάζονται στο ΥΠ.ΟΙ.Ο. για τελική εκτίμηση και ιεράρχηση σε συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές αρχές πριν από την υποβολή τους στην Επιτροπή ΕΚ.

Η παρακολούθηση υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων, ο έλεγχος του πρώτου επιπέδου και κυρίως η κανονικότητα, η συμβατότητα με τις κοινοτικές πολιτικές, η τήρηση των υποχρεώσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας καθώς και η τήρηση άλλων υποχρεώσεων των τελικών δικαιούχων γίνονται από τις παραπάνω διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Η παρακολούθηση των έργων γίνεται στο πλαίσιο των συσκέψεων των αντιστοίχων Επιτροπών Παρακολούθησης. Η συνολική παρακολούθηση καθώς και τα οριζόντια θέματα που αφορούν το Ταμείο Συνοχής εξετάζονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ταμείου Συνοχής και δύνανται να παρουσιασθούν στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ.

Η πληροφόρηση σχετικά με τα στοιχεία της πρότασης και της έγκρισης καθώς και τα στοιχεία παρακολούθησης και ελέγχου των έργων καταχωρούνται στο ΟΠΣ.

Σε ότι αφορά το Ταμείο Συνοχής, η αρχή πληρωμής είναι επιφορτισμένη με υποχρεώσεις ανάλογες με εκείνες του ΚΠΣ. Πέραν των άλλων αρμοδιοτήτων της διαχειριστικής αρχής του ΚΠΣ, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών είναι υπεύθυνο για το συντονισμό και την εποπτεία των εμπλεκόμενων διαχειριστικών αρχών. Τηρουμένων των διατάξεων του Καν.(ΕΚ) 1164/1994 για την ίδρυση του Ταμείου Συνοχής, όπως τροποποιήθηκε από τον Καν.(ΕΚ) 1265/1999, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζει το πλαίσιο και τους κανόνες αξιολόγησης των προτεινόμενων έργων, το πλαίσιο και τους κανόνες παρακολούθησης και ελέγχου των έργων που εγκρίνονται από το Ταμείο Συνοχής και ελέγχει την εφαρμογή τους.

5.10 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1. Το ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ αποτελείται από τα ακόλουθα υποσυστήματα :

ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ Κ.Π.Σ. & ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ
ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ
ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΕΝΙΑΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

2. Ειδικά το Υποσύστημα ΚΠΣ και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες υποστηρίζει τις παρακάτω λειτουργίες:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ: Την δομή του κάθε προγράμματος με τους άξονες προτεραιότητας και τα μέτρα με όλα τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο υποβληθέν πρόγραμμα, στην απόφαση έγκρισης και στο συμπλήρωμα προγραμματισμού. Επίσης τους χρηματοδοτικούς πίνακες τόσο του ΚΠΣ όσο και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΚΠΣ-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ).

ΕΝΤΑΞΗ-ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ: Περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία των έργων με τα υποέργα τους (συμβατικά αντικείμενα) και οι διαδικασίες από την υποβολή μιας πρότασης από τον Τελικό Δικαιούχο μέχρι την έγκρισή της από την Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος καθώς και οι τροποποιήσεις του. (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ).

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ: Περιλαμβάνονται οι οθόνες καταχώρησης των μηνιαίων και τριμηνιαίων στοιχείων των έργων και παρακολουθούνται όλα τα επίπεδα από τα υποέργα μέχρι το επίπεδο του ΚΠΣ, με τις εκτυπώσεις των απαραίτητων εκθέσεων. Επίσης τα αρχεία με τα απαραίτητα στοιχεία που υποβάλλονται στην Επιτροπή ΕΚ. (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ).

ΧΡΗΜΑΤΟΡΡΟΕΣ: Τη δημιουργία των αιτήσεων-πιστοποιήσεων που υποβάλλονται στην Επιτροπή ΕΚ σε HARD και των flat files. Την καταγραφή των εισροών και την κατανομή τους. (ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ).

ΕΛΕΓΧΟΙ: Καταγραφή των πορισμάτων ελέγχων που πραγματοποιούν όλες οι ελεγκτικές αρχές και καταχώρηση παρατηρήσεων σε όλα τα επίπεδα από το ΚΠΣ-Ε.Π., άξονα προτεραιότητας – μέτρο – έργο – νομική δέσμευση– πληρωμή.

Τις απαντήσεις των Τελικών Δικαιούχων, των Διαχειριστικών Αρχών και την τελική απόφαση. (ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ)

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ:

Καταγραφή της σύνθεσης, της ημερήσιας διάταξης και των αποφάσεων της Επιτροπής παρακολούθησης. (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ).

ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:

Στις βοηθητικές εργασίες περιλαμβάνονται όλα τα κωδικοποιημένα αρχεία του συστήματος, τα οποία είναι οι κατηγορίες επιλέξιμων ενεργειών: τομείς και υποτομείς/ πεδία παρέμβασης, κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών, δείκτες εκρών – αποτελέσματος - επιπτώσεων, περιφερειακής, νομαρχιακής και τοπικής δομής, οι φορείς που εμπλέκονται σε όλο το φάσμα των διαδικασιών, τελικοί αποδέκτες (επιχειρήσεις που λαμβάνουν κρατικές ενισχύσεις και ανάδοχοι) κατηγορίες υποέργων (συμβατικών αντικειμένων), διοικητικές καταστάσεις υποέργων, πηγές και χρηματοδοτικά μέσα, ελεγκτικές αρχές, κατηγορίες παραστατικών των Τελικών Δικαιούχων και τελικών Αποδεκτών. Επίσης βοηθητικά αρχεία για την σύνδεση με αρχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το σύστημα λειτουργεί σε εφαρμογή INTRANET. Τα επίπεδα εξουσιοδοτήσεων πρόσβασης στο σύστημα είναι πολλαπλά και αναφέρονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για κάθε Διαχειριστική Αρχή, στις γραμμές εντολών, όπως αναφέρονται ενδεικτικά παραπάνω, και στις εξουσιοδοτήσεις καταχώρησης και ελέγχου των πληροφοριών .

ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Ανταλλαγή πληροφοριών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με όλα τα flat files που προβλέπονται.
2. Ανταλλαγή πληροφοριών με το υποσύστημα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων σχετικά με τις πιστώσεις που διατίθενται για κάθε έργο και Τελικό Δικαιούχο.
3. Ανταλλαγή πληροφοριών με Τραπεζικά Ιδρύματα για τον έλεγχο των πληρωμών
4. Έλεγχος των πληρωμών που καταχωρούνται σε όλα τα υποσυστήματα για την αποφυγή διπλοεγγραφών.

Η Επιτροπή ΕΚ και οι αρμόδιες για την εφαρμογή του συστήματος Εθνικές Αρχές πρέπει να συμφωνήσουν στα οργανωτικά ζητήματα πριν από το τέλος Οκτωβρίου 2000. Το σύστημα θα πρέπει να είναι σε λειτουργία πριν από την πρώτη μεταφορά κοινοτικών χρηματοδοτήσεων προς την Ελλάδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Όλες οι Κρατικές Ενισχύσεις - πλην του αναπτυξιακού νόμου (και των άλλων ενισχύσεων που έχουν κοινοποιηθεί και εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή) - που θα χορηγηθούν μέσω των μέτρων αυτού του Επιχειρησιακού Προγράμματος εμπίπτουν στις ομάδες των εξαιρέσεων ως προς την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται από τα άρθρα 87 & 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης και αφορούν: 1) στις ενισχύσεις "ήσσονος σημασίας" (de minimis), 2) στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και 3) στις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση (Κανονισμός του Συμβουλίου (ΕΚ) Ν° 994/98 και Κανονισμοί της Επιτροπής αριθ. 69/2001, 70/2001, 68/2001 και 2204/2002¹)

Ειδικά για τα μέτρα ΕΓΤΠΕ που χρηματοδοτούν δράσεις στο πλαίσιο του Κανονισμού 1257/99, όπως ισχύει, και σχετίζονται με γεωργικά προϊόντα του παραρτήματος 1 της Συνθήκης, οι Εθνικές αρχές απαλλάσσονται της υποχρέωσης να κοινοποιήσουν τα σχετικά καθεστώτα ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 51 του εν λόγω Κανονισμού.

Οι κρατικές ενισχύσεις που περιέχονται στο παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιλαμβανομένων και αυτών που υπάγονται στον Αναπτυξιακό Νόμο 2601/98 αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

Κωδικός Μέρους	Τίτλος Δράσης Κρατικής Ενίσχυσης	Κρατική Ενίσχυση (Αριθμός Αναφοράς)	Επιστολή Αποδοχής Πρωτόκολλο	Διάρκεια Ενίσχυσης
1.1	Δημιουργία ζωνών εγκατάστασης βιομηχανιών νέας και υψηλής τεχνολογίας, ερευνητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων καθώς και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.	N. 557/02		2006
1.1	Δημιουργία χώρων εγκατάστασης/προσέλκυσης επιχειρήσεων (εσωτερικού – εξωτερικού) καινοτομικών ή/και έντασης γνώσης, π.χ. Επιστημονικά Τεχνολογικά Πάρκα - θερμοκοιτίδες κλπ	N. 375/02		2006
1.3	Υποστήριξη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας	N 760/00	E(2001) 4750/21-12-01	2006
1.4	Συνδυασμένη Ανάπτυξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	Καν. 70/2001		
1.5	Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του Αναπτυξιακού Νόμου 2601/98 στον τομέα της μεταποίησης	NN 59/A/98	SG(99)D/884 3/2/1999	2006
3.4	Ανάπτυξη ιδιωτικών – μικτών βιομηχανικών και επιχειρηματικών υποδομών N. 2545/97	N. 557/02		2006

¹ Ε.Ε. L373, 13.12.2002, σελ 7.

3.7	Ενισχύσεις προς τουριστικά καταλύματα που εμπίπτουν στον Ν. 2601/98	NN 59/A/98	SG(99)D/884 3/2/1999	2000-2006
3.7	Ενισχύσεις προς τουριστικά καταλύματα που δεν εμπίπτουν στον Ν. 2601/98	KAN. 70/2001		
3.8	Ολοκληρωμένη Αστική Ανάπτυξη ΕΤΠΑ για τις δράσεις με ιδιωτική συμμετοχή	KAN 70/2001		
5.3	Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης	Καν. 2204/02		
4.1	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής	Καν 1257/99 Κεφάλαιο Ι Άρθρο 4		2000-2006
4.3 & 6.5	Εμπορία γεωργικών προϊόντων ποιότητας	Καν 1257/99 και κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στη γεωργία		2000-2006
4.3 & 6.5	Βασικές υπηρεσίες για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	Καν 1257/99 και κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στη γεωργία		2000-2006
4.5 & 6.7	Μετεγκαταστάσεις οχλουσών κτηνοτροφικών μονάδων	Καν 1257/99 Άρθρο 33 11 ^η Παύλα		2000-2006
4.5 & 6.7	Δράσεις ανάδειξης και τήρησης τοπίου σε δασικά συμπλέγματα μεγάλης οικολογικής σημασίας και οικολογικά συμπλέγματα του δικτύου Natura 2000	Καν 1257/99 Άρθρο 33 11 ^η Παύλα με την τήρηση των όρων των σημείων 4.1.2.4 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στη γεωργία (2000/C28/02)		2000-2006
4.6	Επενδύσεις σε δάση	Καν 1257/99 Άρθρο 30 Παράγραφος 1		2000-2006

6.1	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Καν 1257/99 Κεφάλαιο I Άρθρο 4		2000-2006
6.2	Επενδύσεις για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων	Καν 1257/99 Κεφάλαιο 7		2000-2006
6.3	Επενδύσεις για βελτίωση και εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων	Καν 1257/99 Κεφάλαιο 8 Άρθρο 30		2000-2006
6.6	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωρίων προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς	Καν 1257/99 Άρθρο 33 6 ^η Παύλα με την τήρηση των όρων του σημείου 4.1.2.4 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στη γεωργία (2000/C28/02)		2000-2006
6.7	Διαφοροποίηση των γεωργικών δραστηριοτήτων προς δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με την γεωργία	Καν 1257/99 και ΚΑΝ. 70/2001		2000-2006
6.7	Ενθάρρυνση τουριστικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων	Καν 1257/99 και ΚΑΝ. 70/2001		2000-2006

Οι κρατικές ενισχύσεις που αφορούν ΜΜΕ δύναται να χορηγηθούν με φορείς υλοποίησης τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας, φορείς υποστήριξης, πιστωτικά ιδρύματα, Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης, καθώς επίσης με προσφυγή του κράτους - μέλους σε συνολικές επιχορηγήσεις.